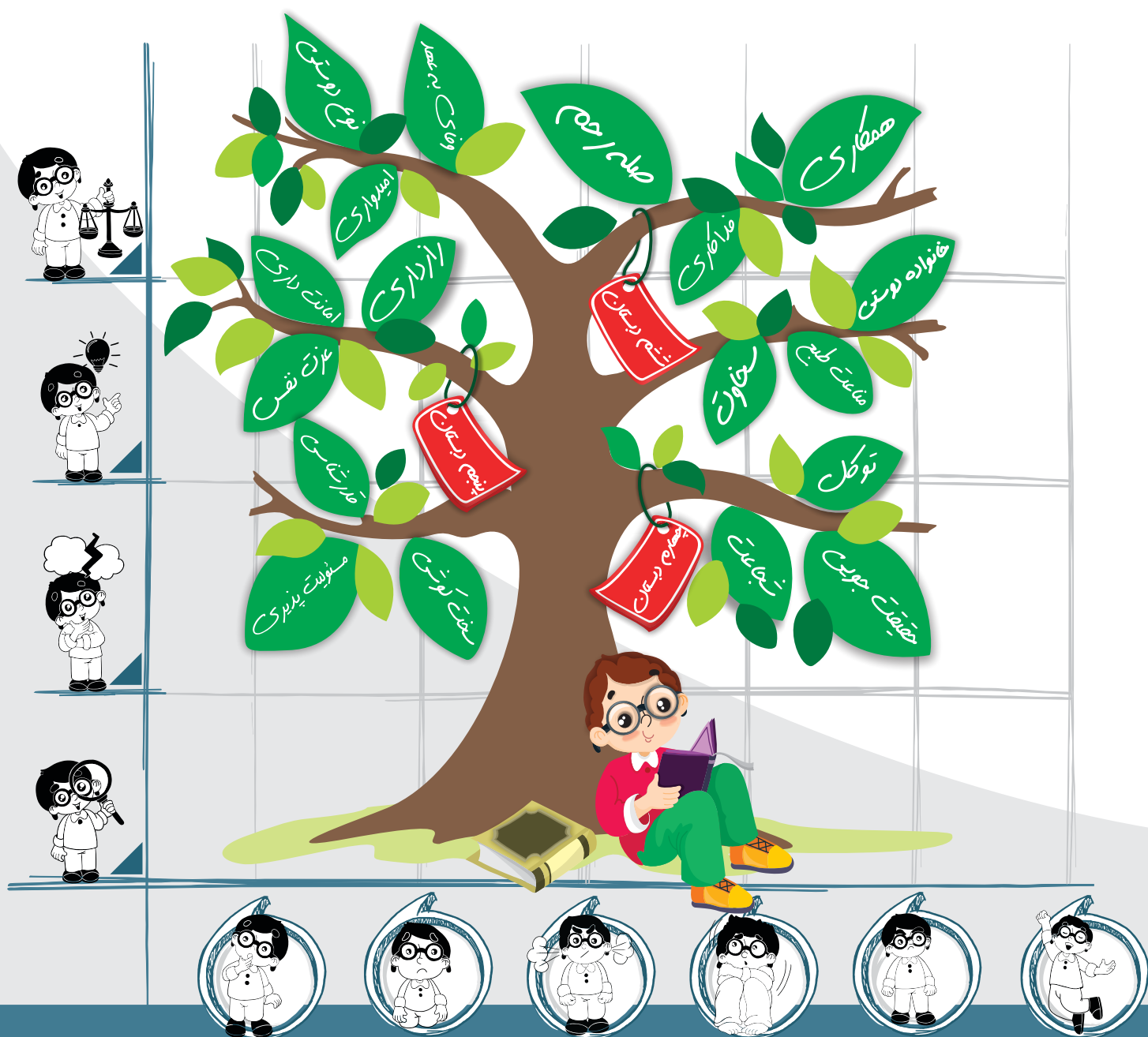

راهنمای بسته توسعه سواد خواندن

با رویکرد آموزش ارزش های اخلاقی در بستر هوش هیجانی
دبستان- دوره دوم

سرشناسه	: نقی زاده، محرم، ۱۳۵۴- گردآورنده
عنوان و نام پدیدآور	: راهنمای بسته توسعه سواد خواندن با رویکرد آموزش ارزش های اخلاقی در بستر هوش هیجانی/ گردآورنده نقی زاده، محرم.
مشخصات نشر	: تهران: مرآت، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	: ۶۶ ص. ۲۱×۲۹ س.
شابک	: 978-600-464-182-1
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۹ ۷ هـ/۷۷۷۷۷۷۷۷ LB۲۸۴۶
رده بندی دیویی	: ۳۷۹/۱۵۸
شماره ی کتاب شناسی ملی	: ۳۲۸۵۹۹۷

ناشر	: مرآت
گردآورنده	: محرم نقی زاده
طراحی جلد	: افسانه فرزانه نیا
تایپ و صفحه آرایی	: نرگس گودرزی
لیتوگرافی	:
چاپ و صحافی	:
نوبت چاپ	:
تیراژ	:
قیمت	:

نشانی دفتر مرکزی: تهران، کریم خان زند، ابتدای خردمند شمالی، ساختمان شماره ۸۰.

تلفن: ۰۲۱ - ۸۵۶۷۰ پیامک: ۰۲۱۸۵۶۷۰ پایگاه اینترنتی: www.meraat.ir

حقوق چاپ و نشر، محفوظ و مخصوص ناشر است و هرگونه کپی برداری یا نقل مطالب بدون اجازه کتبی ناشر پیگرد قانونی دارد.

با توجه به اهمیت آموزش ارزش‌های اخلاقی به دانش‌آموزان و جایگاه ارزشمند سواد خواندن، بسته مهارتی توسعه سواد خواندن تهیه و تدوین گردیده است. این مجموعه برای ایجاد موقعیت مهارتی برای پیشرفت و توسعه سواد خواندن دانش‌آموزان با استفاده از ابزار کتاب‌خوانی در بستر تفاوت‌های فردی و با توجه به هوش هیجانی آماده شده است. لذا این راهنما در سه بخش به «توسعه سواد خواندن»، «آموزش ارزش‌های اخلاقی و مهارت‌های زندگی» و «هوش هیجانی» می‌پردازد. بدیهی است فارغ از سه رویکرد اساسی این بسته، خواندن کتاب داستان علاوه بر تجربه خواندن یک متن ادبی، که ذاتاً برای دانش‌آموزان لذت‌بخش است، باعث توسعه دایره واژگان دانش‌آموزان می‌گردد. بسط و توسعه دایره واژگان دانش‌آموزان به ویژه واژگان پایه‌ای نقش به‌سزایی در توسعه سواد خواندن آن‌ها دارد که با توجه به اهمیت آن در طراحی این بسته واژگان پایه فارسی هم مد نظر قرار گرفته است. همچنین با توجه به اهمیت آموزش تلفیقی مجموعه کتاب‌های داستان این بسته به مهارت‌های زندگی که دانش‌آموزان باید بدانند نیز پیشنهاد شده است تا کتاب‌های داستان علاوه بر تحقق اهداف بسته که عبارت است از توسعه سواد خواندن، توجه به ارزش‌های اخلاقی در بستر شناخت هیجانات بهانه‌ای برای معلم مدرسه ایجاد نماید تا آن را با مهارت‌های زندگی نیز مرتبط کند تا از آن در رویکرد تلفیقی و آموزش چندساحتی استفاده نماید. لازم به ذکر است این مهارت‌ها از مهارت‌های خرد تا مهارت‌های کلان را دربرمی‌گیرد. مهارت‌های زندگی هر کتاب داستان در بخش معرفی کتاب‌ها در کنار ارزش‌های اخلاقی اصلی و جانبی ارائه شده است تا معلم بتواند از این امکان برای یادگیری تلفیقی استفاده نماید.

توسعه سواد خواندن

سواد خواندن و فهم آن‌چه دانش‌آموز می‌شنود و می‌خواند، یکی از مهارت‌های بنیادین در آموزش دانش‌آموزان است. سواد خواندن دروازه ورود همه دانش‌ها به ذهن دانش‌آموزان است. سه مهارت اصلی «خواندن، شنیدن و دیدن»، درون‌داد بنیادین زبان‌آموزی و از سوی دیگر «گفتن، نوشتن و نقاشی کشیدن»، مهارت‌های برون‌داد زبانی است. با توجه به اهمیت درون‌دادها، یعنی خواندن، شنیدن و دیدن، هر چه در تقویت و تحکیم این سه مهارت زبانی بکوشیم، دانش‌آموزان در مهارت‌های برون‌داد، یعنی گفتن، نوشتن و نقاشی کشیدن تواناتر می‌شوند. یکی از مهارت‌های درون‌داد که به آن سواد خواندن می‌گوییم، مهارتی بنیادین و پیچیده‌ای است که برای زندگی بهتر ناگزیریم آن را بیاموزیم. همه ما به راحتی این کلمه را به کار می‌بریم: «فهمیدم»، اما فهمیدن یا درک مطلب دارای فرایندهایی از ساده به پیچیده است. برای تبیین و توضیح فرایند فهمیدن یا درک مطلب، دیدگاه‌ها و روش‌های گوناگونی پیشنهاد شده است. یکی از نظریه‌های کاربردی که به توضیح و تبیین فرایند فهم

دانش‌آموزان می‌پردازد، مدل فرایند درک مطلب در مطالعات پرلز^۱ است. مدل فرایند درک مطلب پرلز شامل **تمرکز، استنباط، تفسیر و ارزیابی** است که هدف اصلی تولید این بسته آموزشی است که در بخش مربوطه به توضیح و تبیین آن پرداخته‌ایم.

آموزش ارزش‌های اخلاقی

یکی از آرزوها و دغدغه‌های همیشگی و مشترک معلمان و اولیاء، پابندی به ارزش‌های اخلاقی چون: مشارکت، مهربانی، خودباوری، عزت‌نفس، احترام، همکاری و ... است. این مفاهیم گاهی اوقات به قدری بزرگ و مهم هستند که حتی می‌توان آن‌ها را در قالب ارزش‌های اخلاقی دسته‌بندی کرد و گاهی نمودی عینی‌تر می‌یابد، تا آن‌جا که در قالب مهارت‌های زندگی طبقه‌بندی می‌شود. این مفاهیم هم ریشه در ارزش‌های مشترک همه جوامع دارد و هم در قرآن کریم و بیانات اهل بیت و فرهنگ و تمدن اسلامی نمود پیدا می‌کند. از دیگر سو در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران و به ویژه برنامه درسی ملی، این مهارت‌ها پیرامون ارتباط و تعامل دانش‌آموز با «خدا، خلق، خود و طبیعت» تعریف شده‌اند.

با توجه به رویکردهای ساخت‌وسازگرایانه، نه تنها دانش در ذهن دانش‌آموز ساخته می‌شود بلکه ارزش‌های اخلاقی را نیز خود می‌یابد، دوست می‌دارد و ارزش‌گذاری می‌کند و کار مدرسه و خانه تنها خلق موقعیت‌های یادگیری است. این موقعیت‌ها می‌تواند به شکلی هدفمند در قالب یک برنامه و نقشه راه پیش‌بینی شود تا در قالب موقعیت‌های یادگیری، با نمودهایی چون بازی، نمایش، کار گروهی، مطالعه فردی یا گروهی تجلی پیدا کند.

بسته مهارتی سواد خواندن در هر پایه می‌کوشد در قالب شش کتاب، طی سال، معلمان و اولیا را در فهرست کردن و ایجاد نقشه راه آموزش مهارت‌ها و ارزش‌های اخلاقی یاری کند و ابزاری برای خلق موقعیت یادگیری، پیش رو گذارد. هر کتاب با یک ارزش اخلاقی اصلی و چند ارزش اخلاقی جانبی نمایندگی می‌شود.

معلمان علاوه بر موقعیت یادگیری مطالعه کتاب، می‌توانند به صورت فردی یا گروهی موقعیت‌های واقعی یا شبیه‌سازی شده دیگری را برای آموزش این مهارت‌ها ببیندیشند، طراحی کنند و بازخورد بگیرند.

استفاده از بستر هوش هیجانی

روان‌شناسان به این نتیجه رسیده‌اند که تنها با عامل هوش شناختی (IQ) نمی‌توانند موفقیت‌های دانش‌آموزان را تبیین کنند. افرادی وجود دارند که با هوش شناختی بالا (IQ) عملاً در زندگی ناموفق و افراد دیگری که به‌ظاهر هوش بالایی ندارند، ولی در زندگی موفق می‌باشند. بر اساس تحقیقات صورت گرفته، تفاوت آنها در میزان هوش هیجانی (EQ) آنهاست. بر اساس پژوهش‌های انجام شده، کودکانی که هوش هیجانی بالایی دارند: قدرت تمرکز بیشتری دارند، در فعالیت‌های مدرسه مشارکت

^۱ PIRLS (Progress in International Reading Literacy Study)

بیشتری می‌کنند، روابط مثبت بیشتری دارند و همدلی بیشتری با دیگران می‌کنند. آنها رفتار بهتری داشته و پیشرفت آموزشی بیشتری دارند، همچنین از توانایی کنترل امیال و به تاخیر انداختن ارضای نیازها، تاب‌آوری، ایجاد انگیزه در خود، درک احساسات اطرافیان و مقابله با فراز و نشیب‌های زندگی را دارا هستند. والدینی که برای پرورش هوش هیجانی کودک تلاش می‌ورزند، باعث می‌شوند کودک از سلامت جسمانی و پیشرفت تحصیلی بیشتری برخوردار باشد. کودکان آنها با دوستان خود بهتر کنار می‌آیند. مشکلات رفتاری کمتری دارند و تمایل آنها به پرخاشگری و خشونت کمتر است. و مهم‌تر از همه آنکه در مواجهه با مشکلات و مصائب بهتر می‌توانند خود را آرام کرده و ناراحتی را از خود دور کنند و به فعالیت‌های سازنده بپردازند. اگر پرورش هوش هیجانی کودک از سنین پایین آغاز شود، کودک فرامی‌گیرد که چگونه در مواجهه با فشارهای روانی، خود را آرام کند. خانواده و بعد مدرسه محلی است که در آن توسعه هوش هیجانی کودک اتفاق می‌افتد. ما در زندگی روزمره خود با انواع هیجانات رو در رو هستیم. هوش هیجانی یعنی توانایی دریافت دقیق هیجانات خود و دیگران؛ درک این‌که عواطف و هیجانات ما حامل چه پیامی درباره رابطه‌مان با دیگران هستند. هوش هیجانی یعنی دیدن و فهمیدن و به کارگرفتن هیجان‌ها اگر بخواهیم هوش هیجانی را به زبان ساده تعریف کنیم، می‌توانیم چنین بگوییم: هوش هیجانی، یعنی شناختن احساسات و هیجانات خود و دیگران و استفاده‌ی سازنده از این شناخت. هوش هیجانی توانایی شناخت هیجانات خود و دیگران و مدیریت هیجانات خود و دیگران است که نقش مهمی در موفقیت دانش‌آموزان دارد. به عبارت دیگر، انسان‌ها دارای یک توانمندی شناختی و منطقی هستند که آن را با بهره‌ی هوشی IQ می‌سنجند و یک مجموعه توانمندی شناخت و مدیریت هیجان‌ها را دارند که آن را با EQ ارزشیابی می‌کنند. نقش EQ در موقعیت دانش‌آموزان بسیار بیشتر از IQ است. با توجه به این اهمیت، این بسته گامی است به جهت توجه به این توانمندی دانش‌آموزان.

بسته توسعه سواد خواندن برای سنجش و ارتقاء سطوح درك مطلب

در این بخش با آزمون‌های بین‌المللی پرلز آشنا می‌شویم:

با سطوح درك مطلب و شیوه طراحی سؤال از سطوح مختلف درك مطلب آشنا می‌شویم.

با شیوه کاربرست و استفاده از کتاب‌های داستان در خانه و مدرسه آشنا می‌شویم.

با شیوه ارتقاء مهارت‌های درك مطلب در دانش آموزان آشنا می‌شویم.

با شیوه سنجش میزان درك مطلب با توجه به کاربرگ مربوطه آشنا می‌شویم.

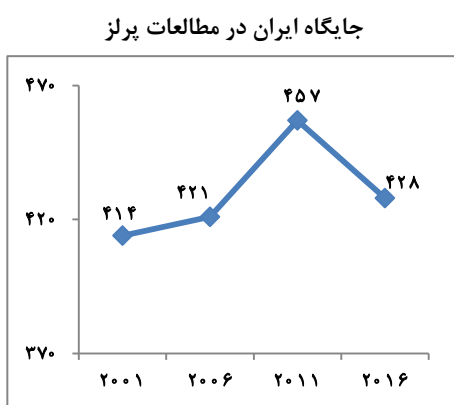
با منابع بیشتر به منظور توسعه حرفه‌ای خود آشنا می‌شویم.

مقدمه

سواد خواندن عبارت است از مفهومی که دربرگیرنده توانایی ارائه و بازتاب موضوع مورد مطالعه است و می‌توان از آن به عنوان ابزاری برای دستیابی به اهداف فردی و اجتماعی استفاده کرد. سواد خواندن مستقیماً به دلایل خواننده برای خواندن، مربوط است. این دلایل عموماً عبارت‌اند از: خواندن برای سرگرمی، علاقه شخصی، حضور در جامعه و یادگیری. دستیابی به دو هدف اول معمولاً با خواندن متون داستانی (کتاب‌های داستان و یا کتاب‌های مصور) و دو هدف آخر با خواندن متون اطلاعاتی، که درباره جهان اطراف انسان اطلاعاتی در اختیار او قرار می‌دهد، محقق می‌شود.

خواندن به منظور کسب تجربه ادبی: هنگامی که هدف فرد به دست آوردن تجربه ادبی باشد، سعی می‌کند با ورود به فضای متن، با وقایع، زمینه، رویدادها، نتایج، شخصیت‌ها، احساسات و عقاید موجود در متن ارتباط برقرار کند و از زبان به کار رفته در متن لذت ببرد. فرد باید برای درک ادبیات و ارج نهادن به آن از تجربیات و احساسات خود و ارزش و منزلتی که برای زبان قائل است و همچنین اطلاعات و دانسته‌هایش در مورد اشکال مختلف متون ادبی بهره گیرد. ادبیات، به نوآموزان فرصت می‌دهد تا در معرض احساسات و موقعیت‌هایی قرار گیرند که تاکنون با آن‌ها مواجه نشده‌اند. با توجه به اهمیت این مهارت بنیادین و لزوم تولید بسته‌های آموزشی در اسناد بالادستی بسته توسعه سواد خواندن با هدف سنجش و توسعه سواد خواندن دانش‌آموزان در مدرسه ارائه می‌گردد.

ضرورت بسته توسعه سواد خواندن را بدانیم

با توجه به اهمیت نتایج و بازخورد ارزشیابی‌های بین‌المللی و اهمیت توانمندسازی معلمان در قالب یک بسته آموزشی کامل و جامع، این طرح به منظور آموزش و ارزشیابی و توانمندسازی معلمان ارائه می‌گردد. لازم است قبل از ارائه این طرح، به یکی از نتایج مطالعات بین‌المللی پیشرفت سواد خواندن که کشور ما در دوره‌های مختلف آن شرکت کرده و با عنوان آزمون‌های پرلز هر پنج سال یکبار برگزار می‌شود، اشاره‌ای کوتاه کنیم. همچنان که در نمودار روبه‌رو مشاهده می‌کنید در نتایج پرلز ۲۰۱۶ عملکرد دانش‌آموزان پایه چهارم

ایران نسبت به ۵ سال گذشته ۲۹ نمره افت داشته است. در واقع نمره ایران از میانگین ۴۵۷ در سال ۲۰۱۱ میلادی به عدد ۴۲۸ کاهش پیدا کرده است.

بر پایه نتایج منتشر شده پرلز ۲۰۱۶ دانش‌آموزان پایه چهارم در دو کشور روسیه و سنگاپور بیشترین امتیاز و کشورهای هنگ‌کنگ، ایرلند، فنلاند و لهستان نیز موفق شده‌اند در رده‌های سوم تا ششم قرار گیرند.

مطالعه بین‌المللی پیشرفت سواد خواندن یک برنامه ابتکاری برای ارزیابی توانایی خواندن کودکان در پایه‌ی چهارم دبستان است که حدود چهل کشور از سراسر جهان هر ۵ سال یک بار در آن شرکت می‌کنند.

با توجه به جایگاه نه‌چندان مناسب ایران در این مطالعات لزوم توجه به توسعه سواد خواندن و مهارت‌های معلمان به منظور توسعه آن، بیش از پیش احساس می‌گردد.

با اهداف بسته توسعه سواد خواندن آشنا شویم

با توجه به ضرورت توسعه سواد خواندن و تعمیق هرچه بیشتر فرایند درک دانش‌آموزان، دستیابی به اهداف زیر از اجرای این بسته در مدرسه انتظار می‌رود:

- آشنایی مدیران و معلمان دوره‌ی ابتدایی با تجربه مطالعات پرلز در ارتقای سواد خواندن به منظور الگوبرداری از نوع ارزشیابی‌های پرلز در فرایند یاددهی - یادگیری؛
- آشنایی با چگونگی طرح سؤال‌های پاسخ‌ساز و چندگزینه‌ای مبتنی بر لایه‌های یادگیری به تفکیک حیطه‌های مختلف سطوح درک مطلب؛
- ایجاد یک موقعیت پژوهشی در مدرسه به منظور تولید علم در عرصه عمل؛
- رصد وضعیت دانش‌آموزان در چهار سطح تمرکز، استنباط، تفسیر و ارزیابی در پایه مربوطه به منظور پایش وضعیت آموزشی؛
- استفاده از بستر هوش‌های چندگانه به منظور توجه به تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان؛
- ترویج ادبیات پرلز پیرو اهداف پرلز، مندرج در این طرح به منظور توانمندسازی معلمان؛
- آموزش معلمان به صورت الکترونیکی با اهداف دوره مربوطه به منظور افزایش مهارت‌های تخصصی و حرفه‌ای معلمان در حوزه پرلز، درس پژوهی، اقدام پژوهی و روایت پژوهی؛
- در اختیار قرار دادن منابع مورد نیاز برای معلمان مدارس به منظور توانمندسازی بیشتر در قالب کتاب‌های مدارس یادگیرنده؛
- ترویج ارزش‌های اخلاقی با استفاده از کتاب‌های داستان این بسته.

با عناصر بسته توسعه سواد خواندن آشنا شویم

مجموعه‌ای از عناصر بسته، که به توضیح آن می‌پردازیم، معلمان را در عملیاتی کردن اهداف فوق یاری می‌نماید. این عناصر در دو بخش عناصر دانش‌آموزی و عناصر مدرسه‌ای ارائه می‌گردد که به معرفی این عناصر می‌پردازیم.

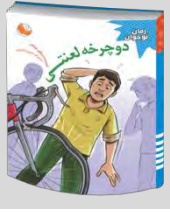

با کتاب‌های داستان بسته توسعه سواد خواندن آشنا شویم

مجموعه شش‌گانه از کتاب‌های داستان با رویکرد توسعه سواد خواندن متناسب با هر پایه تحصیلی طراحی و تولید شده است که در طول سال تحصیلی در اختیار دانش‌آموزان قرار می‌گیرد. این کتاب‌ها علاوه بر ایجاد تجربه جذاب مطالعه کتاب داستان و توسعه سواد خواندن دانش‌آموزان، افزایش توانمندی ادبی و گسترش دایره واژگان مرتبط با موضوع کتاب‌های درسی و یک ارزش اخلاقی اصلی و چند ارزش اخلاقی جانبی را دنبال می‌کنند. این کتاب‌ها متناسب با سن دانش‌آموزان و گستره دایره واژگان آنها توسط نویسندگان توانمند حوزه ادبیات کودک طراحی و تولید شده است. این کتاب‌ها با توجه به موضوع شامل یک یا چند داستان در یک کتاب می‌باشند.

داستان ۱ - چهارم دبستان		قصه‌های هشت اون ارزش اخلاقی اصلی: قدرشناسی ارزش‌های جانبی: عزت نفس، تاب‌آوری مهارت زندگی: خودآگاهی
داستان ۲ - چهارم دبستان		جونگوله‌مو ارزش اخلاقی اصلی: سخت‌کوشی ارزش‌های جانبی: برنامه‌ریزی، تاب‌آوری، تلاش مهارت زندگی: بهداشت فردی
داستان ۳ - چهارم دبستان		پریچه و درمی پولک غول ارزش اخلاقی اصلی: حقیقت‌جویی ارزش‌های جانبی: کنجکاوی، تعالی‌جویی مهارت زندگی: تلاش‌گری
داستان ۴ - چهارم دبستان		یک مورچه، هزار گندم ارزش اخلاقی اصلی: توکل ارزش‌های جانبی: نوع‌دوستی، مهربانی مهارت زندگی: تاب‌آوری
داستان ۵ - چهارم دبستان		آدامس نعنایی ارزش اخلاقی اصلی: مسئولیت‌پذیری ارزش‌های جانبی: مهربانی، گذشت و فداکاری مهارت زندگی: رفتار با کودکان
داستان ۶ - چهارم دبستان		آی ترسو ارزش اخلاقی اصلی: شجاعت ارزش‌های جانبی: مسئولیت‌پذیری، واقع‌بینی مهارت زندگی: رواداری

داستان ۱ - پنجم دبستان		رؤای طالبی ارزش اخلاقی اصلی: رازداری ارزش‌های جانبی: خوش‌رویی، بخشش، صداقت مهارت زندگی: زندگی گروهی
داستان ۲ - پنجم دبستان		موی و پیفی هیولا ارزش اخلاقی اصلی: خانواده‌دوستی ارزش‌های جانبی: وفای به عهد، دوستی مهارت زندگی: زندگی در دنیای امروز
داستان ۳ - پنجم دبستان		ماری و ماه جون ارزش اخلاقی اصلی: مناعت طبع ارزش‌های جانبی: مهربانی، یاری، بزرگ‌منشی مهارت زندگی: رفتار با حیوانات
داستان ۴ - پنجم دبستان		هیولای من گمشده ارزش اخلاقی اصلی: عزت نفس ارزش‌های جانبی: شجاعت، صداقت مهارت زندگی: مدیریت فشار روانی و هیجان‌ها
داستان ۵ - پنجم دبستان		نقل‌های دکوری ارزش اخلاقی اصلی: امانت‌داری ارزش‌های جانبی: توکل، تلاش، فداکاری مهارت زندگی: مثبت‌اندیشی
داستان ۶ - پنجم دبستان		رازی که فاش شد ارزش اخلاقی اصلی: سخاوت ارزش‌های جانبی: بخشنده‌گی، آبروداری مهارت زندگی: کسب درآمد درست
داستان ۱ - ششم دبستان		دختر ابری ارزش اخلاقی اصلی: نوع‌دوستی ارزش‌های جانبی: همکاری، دوستی مهارت زندگی: دوست‌یابی
داستان ۲ - ششم دبستان		جنگل آشیل پاشیل ارزش اخلاقی اصلی: وفای به عهد ارزش‌های جانبی: مهربانی مهارت زندگی: تعارض و حل مسئله

داستان ۳ - ششم دبستان		غول غولک خان قهرمان ارزش اخلاقی اصلی: فداکاری ارزش‌های جانبی: نوع دوستی مهارت زندگی: مسئولیت اجتماعی
داستان ۴ - ششم دبستان		دو چرخه لعنتی ارزش اخلاقی اصلی: همکاری ارزش‌های جانبی: صداقت مهارت زندگی: تصمیم‌گیری
داستان ۵ - ششم دبستان		معمای غولک سرخ ارزش اخلاقی اصلی: امیدواری ارزش‌های جانبی: شادی، دوستی، بخشندگی مهارت زندگی: روبرویی با بحران‌های زندگی
داستان ۶ - ششم دبستان		شیرینی مربایی ارزش اخلاقی اصلی: صله رحم ارزش‌های جانبی: دوستی، صمیمیت مهارت زندگی: احترام به بزرگ‌ترها

با شیوه کاربست کتاب‌ها در خانه و مدرسه آشنا می‌شویم

پیشنهاد می‌گردد کتاب‌ها در بازه زمانی طبق جدول زیر در اختیار دانش‌آموزان قرار گیرند. به عنوان معلم می‌توانید با توجه به حجم و موضوع کتاب آن را در یک برنامه ویژه مدرسه تحت عنوان «کتابخوانی در مدرسه» به کار ببرید یا آن را در اختیار دانش‌آموزان قرار داده تا آن را در خانه مطالعه کنند.

مراحل توزیع	زمان توزیع کتاب داستان	بازه جمع‌آوری برگه‌های بازخوردگیری
کتاب (۱)	هفته دوم مهرماه	۸/۲ الی ۸/۶
کتاب (۲)	هفته اول آبان‌ماه	۹/۱ الی ۹/۵
کتاب (۳)	هفته اول آذرماه	۹/۲۸ الی ۱۰/۳
کتاب (۴)	هفته اول دی‌ماه	۱۰/۲۶ الی ۱۱/۱
کتاب (۵)	هفته اول بهمن‌ماه	۱۲/۱ الی ۱۲/۶
کتاب (۶)	هفته اول اسفندماه	۱/۲۸ الی ۲/۲

با برگه بازخوردگیری بسته توسعه سواد خواندن آشنا شویم

به منظور سنجش سطوح درک مطلب دانش‌آموزان از محتوای متن داستان برای هر کتاب ۸ سؤال در چهار سطح درک مطلب طراحی شده است تا با این برگه علاوه بر سنجش و ارزشیابی، میزان درک مطلب دانش‌آموز، بازخورد مناسب به دانش‌آموز و مدرسه ارائه گردد. سؤال‌های این برگه به صورت پاسخ‌ساز و به منظور سنجش فرایندهای درک مطلب دانش‌آموزان طراحی شده است که دانش‌آموز می‌بایست بعد از خواندن هر کتاب، به صورت کتاب‌باز به سؤالات برگه پاسخ دهد. این سؤالات متناسب با هر پایه، دانش‌آموز را در چهار فرایند تمرکز، استنباط، تفسیر و ارزیابی مورد سنجش قرار می‌دهد. معلمان و اولیاء دانش‌آموزان می‌توانند با نتایج حاصل از آن، سواد خواندن دانش‌آموزان مدرسه را مورد ارزیابی قرار دهند.

به منظور آشنایی با چهار سطح درک مطلب در این بخش به توضیح این چهار سطح به همراه تعریف، نشانگرها و مثال‌های مربوطه می‌پردازیم تا معلمان علاوه بر استفاده بهتر از این بسته بتوانند در طراحی سؤالات محتوای کتاب درسی نیز از این مهارت طراحی سؤال بهره‌مند گردند.

با سطوح درک مطلب در توسعه سواد خواندن آشنا شویم

افراد از راه‌های مختلف به یک متن معنا می‌بخشند. مطالعه پرلز ارزیابی چهار فرایند اصلی درک مطلب را ارائه می‌نماید:

۱. تمرکز یا بازیابی اطلاعاتی که مستقیماً در متن بیان شده‌اند (تمرکز)؛
۲. استنباط و نتیجه‌گیری مستقیم (استنباط)؛
۳. تفسیر و تلفیق اطلاعات و ایده‌ها (تفسیر)؛
۴. ارزیابی نقادانه محتوا و عناصر متن (ارزیابی).

در ورای این فرایندها، راهبردها و فرایندهای فراشناخت به فرد امکان می‌دهند تا درک و فهم خود را بررسی و رویکردهای خود را اصلاح کند. دانش و تجارب پیشین که فرد با خود به همراه می‌آورد، او را قادر به فهم زبان، درک متون و جهان می‌سازد و از آن طریق درک خود از موضوعات را تنظیم می‌کند. در سنجش پرلز برای طرح سؤالات درک مطلب از متن‌های کتاب‌ها بر چهار فرایند درک مطلب فوق تأکید می‌شود. در این ارزیابی، مجموعه‌ای از سؤالاتی که هر کدام به یک فرایند مربوط می‌شود، دانش‌آموزان را قادر می‌سازد تا توانایی‌ها و مهارت‌های خود را در معنا دادن به متون نوشتاری نشان دهند.

در طراحی سؤال‌ها، تعامل بین طول و پیچیدگی متن با فرایندهای مورد نیاز برای درک آن نیز باید در نظر گرفته شود. برای مثال، در ابتدا ممکن است پیدا کردن و استخراج اطلاعاتی که به طور مستقیم در متن آمده نسبت به تفسیر متن و یا تلفیق متن با تجارب و ایده‌های بیرونی کار ساده‌ای به نظر بیاید؛ ولی باید توجه نمود که متون از نظر طول، پیچیدگی نشانه‌ها، انتزاعی بودن ایده‌ها و ساختار سازمان‌دهی محتوا یکسان نیستند. بنابراین ماهیت متن بر دشواری سؤالی که پرسیده می‌شود و فرایندهای درک مورد نیاز تأثیر می‌گذارد. با توجه به پیچیدگی و همپوشانی این سطوح، تلاش بر این است تا با توضیح و ارائه جدول تعریف، نشانگر و نمونه سؤال، معلمان عزیز بتوانند تفاوت این چهار سطح درک مطلب را بیاموزند و علاوه بر توجه این سطوح در این بسته بتوانند از آن در سایر ارزشیابی‌های محتوای کتاب‌های درسی در مدرسه استفاده نمایند.

الف) تمرکز (بازیابی اطلاعاتی که به صراحت در متن بیان شده است.)

توجه افراد به اطلاعاتی که به طور صریح در متن بیان شده، متفاوت است. برای درک برخی از ایده‌های موجود در متن، ممکن است به تمرکز خاصی نیاز باشد؛ در حالی که درک برخی دیگر از اطلاعات به چنین تمرکزی نیاز ندارد. علاوه بر این، افراد غالباً برای پاسخ به سؤالاتی که با خواندن متون برای آن‌ها پیش می‌آید یا برای بررسی و ارزیابی درک خود از ابعاد مختلف متن، نیازمند بازیابی اطلاعاتی هستند که به روشنی در متن بیان شده است.

افراد برای درک و یا یافتن محتوای مرتبط با سؤال، از شیوه‌های متفاوتی برای بازیابی اطلاعات صراحتاً بیان شده در متن استفاده می‌کنند. عموماً برای بازیابی مناسب اطلاعات متن، افراد باید بر کلمات، عبارات و سطح جملات در متن تمرکز داشته باشند. این فرایند ممکن است شامل استخراج اطلاعات از بخش‌های مختلف متن شود. بازیابی موفقیت‌آمیز اطلاعات مستلزم درک نسبتاً فوری یا خودکار متن است. این فرایند به استنباط و تعبیر و تفسیر نیاز چندانی ندارد. معنا در متن به روشنی بیان شده است. ولی فرد باید بتواند ایده‌ها و مطالب مرتبط با اطلاعاتی را که از متن استخراج کند، تشخیص دهد. در جدول زیر می‌توانید با نمونه‌هایی از سطوح درک مطلب در چهار سبک آشنا شوید. لازم به ذکر است نمونه سؤال‌ها عیناً از متن داستان‌های مطالعات پرلز به عنوان نمونه ارائه شده است.

تمرکز		
سبک الف	تعریف	شناسایی فضای یک داستان مثل زمان و مکان داستان توسط دانش‌آموز
	نشانه‌ها	نشانه‌گرایی مانند «کجا (Where) و کی (When)»
	نمونه	لابن تله‌موش‌ها را کجا گذاشت؟
	سؤال	لابن وقتی موش‌ها را از کف اتاق جمع‌آوری کرد، آن‌ها را کجا ریخت؟ پافین‌ها چه زمانی به جزیره می‌آیند؟ کی شیر از خرگوش خواست او را به جنگل ببرد؟
سبک ب	تعریف	بیان روند یک داستان نشان‌دهنده تمرکز و بازیابی اطلاعات دانش‌آموز می‌باشد و یا حوادث و اتفاقات داستان
	نشانه‌گر	نشانه‌گرایی مانند مانند «بعد (Then) و سپس (So)»
	نمونه	لابن بعد از آن که صندلی را به سقف چسباند، چه کار کرد؟
	سؤال	مسیر رودخانه بعد از جنگل به کدام طرف می‌رود؟ روند داستان را برحسب اتفاقات مرتب کن.
سبک ج	تعریف	جستجو برای یافتن دلیل یک اتفاق حادثه که صریح در داستان بیان شده نشان‌دهنده تمرکز و توانایی بازیابی اطلاعات دانش‌آموز می‌باشد.
	نشانه‌گر	نشانه‌گرایی مانند «چه (What) یا چه کسی (Who)»
	نمونه	برای چه پرواز کردن و فرود آمدن پافین‌ها به راحتی انجام نمی‌شود؟
	سؤال	برای چه پافین‌ها به جزیره می‌آیند؟ چه کسی ماهی‌ها را از سبد برداشت؟
سبک د	تعریف	جستجو و شناسایی اطلاعات مربوط به داستان نشان‌دهنده طبقه‌بندی از عناصر داستان می‌باشد.
	نشانه‌گر	نشانه‌گرایی مانند کدام (Which) «کدام یک از آنها می‌باشد/ کدام یک نمی‌باشد/ یک مورد بنویسید/ یکی را نام ببرید/ چند تاست؟» (Howmany)
	نمونه	در شب‌های پافین‌های جوان چه اتفاقی می‌افتد؟
	سؤال	براساس این داستان کدام یک از نکات زیر برای پافین‌های جوان خطرناک است؟ بزرگ‌ترین علت نگرانی خرگوش کدام مورد بود؟

ب) استنباط (برقراری رابطه علت و معلولی و یا نتیجه‌گیری مستقیم)

افراد در حین معنابخشی به متن، در مورد ایده‌ها یا اطلاعاتی که به صراحت در متن بیان نشده است، استنباط‌هایی می‌کنند؛ این استنباط‌ها به فرد فرصت می‌دهند تا از سطح ظاهری متن فراتر روند و خلأهایی را که در هنگام معنابخشی به متن ایجاد می‌شوند، پر کنند. بعضی از این استنباط‌ها صریح و روشن هستند. به این معنی که اکثراً بر اساس اطلاعات گنجانده شده در متن به وجود می‌آیند. خواننده به تلفیق ایده‌ها و یا بخشی از اطلاعات با هم نیازی ندارد. اگرچه ممکن است ایده‌ها به روشنی بیان شده باشند ولی ارتباط میان آن‌ها به وضوح مشخص نیست و این روابط باید نتیجه‌گیری شوند؛ هر چند این نتیجه‌ها به صراحت در متن نیامده‌اند، ولی در متن معنای نسبتاً واضح و روشن دارند. افرادی که در خواندن مهارت دارند، غالباً این نوع نتیجه‌گیری‌ها را به طور خودکار انجام می‌دهند. ممکن است خیلی سریع دو یا چند قطعه از اطلاعات را به هم ربط دهند و ارتباط بین آن‌ها را حتی اگر در متن بیان نشده باشد، تشخیص دهند. در بسیاری از موارد، نویسنده، متن را به گونه‌ای می‌نویسد تا مخاطب را به نتیجه‌ای خاص و مشخص و دریافت استنباطی مستقیم هدایت کند. برای مثال، ممکن است عملکرد یک شخصیت در طول یک داستان به گونه‌ای باشد که به ویژگی خاصی از او اشاره شود و غالب افراد در مورد ویژگی‌ها و یا دیدگاه آن شخصیت داستان به نتیجه مشابهی برسند. در این فرایند درک مطلب، معمولاً افراد صرفاً بر واژه، عبارت و یا جمله‌ای خاص تمرکز نمی‌کنند. گرچه ممکن است تمرکز بر معنایی خاص در قسمتی از متن باشد ولی بر معنایی که به کل متن اشاره دارد نیز تمرکز می‌شود، به علاوه، در بعضی از موارد، لازم است فرد معنای بخشی از متن را به معنای کل متن پیوند دهد. در جدول زیر می‌توانید با نمونه‌هایی از سطوح درک مطلب در چهار سبک آشنا شوید. لازم به ذکر است نمونه سؤال‌ها عیناً از متن داستان‌های مطالعات پرلز به عنوان نمونه ارائه شده است.

استنباط		
سبک الف	تعریف	پی بردن به موضوع داستان از طریق برقراری رابطه علت و معلولی: یعنی یک رویداد علت رویداد دیگری است.
	نشانه‌گر	معمولاً با به کار بردن علامت سؤال «چرا؟» (Why) مورد سنجش قرار می‌گیرند.
	نمونه	چرا لاین می‌خواست از شر موش‌ها خلاص شود؟
	سؤال	به چه علتی موش‌ها شب اول که از سوراخ‌های خود بیرون آمدند، با آرنج به یکدیگر می‌زدند و با دست‌هاشان سقف را نشان می‌دادند؟ چرا شیر میوه را روی زمین انداخت؟
سبک ب	تعریف	تعیین مرجع ضمیر
	نشانه‌گر	ضمایر شش‌گانه (من، تو، او و ...)
	نمونه	او به خانه موش‌ها رفت. منظور از او در داستان کیست؟
	سؤال	ما فردا قرار است به مدرسه بپیاییم. منظور از ما چه کسانی در داستان می‌باشد؟
سبک ج	تعریف	توصیف روابط بین دو شخصیت که در آن دانش‌آموز توانایی استنباط چگونگی یک مفهوم را دارد.
	نشانه‌گر	معمولاً با عبارت «چگونه» (How) بیان می‌گردد.
	نمونه	دو راه را بنویسید که شیر سعی کرد به کمک آن‌ها در پایان داستان کاری بکند که خرگوش احساس بهتری داشته باشد.
	سؤال	لاین چگونه موش‌ها را فراری داد؟
سبک د	تعریف	شناسایی و تشخیص تعمیم‌های موجود در متن
	نشانه‌گر	به این معنا که کدام مفهوم را می‌توان به این کلمه یا عبارت تعمیم داد یا کدام عبارت نمایندگی این مفهوم را می‌کند مانند «از کدام کلمه یا از کدام جمله می‌توان فهمید که ...؟»
	نمونه	یکی از جمله‌هایی را که نشان می‌دهد موش‌ها در شب دوم وحشت‌زده شدند، از میان جمله‌های متن پیدا کنید و در زیر بنویسید.
	سؤال	کدام بخش از نوشته‌ی دوچرخه‌های زیبایی به شما می‌گوید که دوچرخه‌های کرایه‌ای زیبایی شرایط خوبی دارند؟

ج) تفسیر (تلفیق ایده‌ها و اطلاعات به منظور استدلال و استنتاج)

همانند استنباط‌های مستقیم، در این فرایند نیز فرد ممکن است بر معانی کلی یا جزئی متمرکز شود، یا جزئیات را به موضوعات و ایده‌های کلی مربوط نماید. در هر صورت، فرد سعی می‌کند تا به مقاصد نویسنده معنا دهد و درک کامل‌تری از کل متن پیدا کند.

فرد هنگام تفسیر و تلفیق ایده‌ها و اطلاعات به دست آمده از متن سعی می‌کند با تلفیق دانش و تجارب شخصی خود با معنایی که در متن نهفته است، درک خاص‌تر و یا کامل‌تری از متن پیدا کند. برای مثال فرد ممکن است بر مبنای تجربیاتش به انگیزه اصلی یک شخصیت پی ببرد یا تصویری ذهنی از اطلاعات موجود در متن ایجاد کند. غالباً افراد برای نتیجه‌گیری بیش از زمانی که به استنباط‌های روشن و مستقیم دست می‌یابند، به درک از جهان و همچنین دانش و تجارب پیشین خود نیاز ندارند. افراد هنگام درگیر شدن با فرایند تفسیر، ارتباط‌هایی را ایجاد می‌کنند که نه تنها تلویحی بوده، بلکه ممکن است با توجه به دیدگاه‌هایشان نیاز به تفسیر داشته باشد. به همین دلیل معمولاً معنایی که از طریق تفسیر و تلفیق اطلاعات و ایده‌ها ساخته می‌شوند، بسته به دانش و تجربیات آن‌ها متفاوت است. در جدول زیر می‌توانید با نمونه‌هایی از سطوح درک مطلب در چهار سبک آشنا شوید. لازم به ذکر است نمونه سؤال‌ها عیناً از متن داستان‌های مطالعات پرلز به عنوان نمونه ارائه شده است.

تفسیر	
سبک الف	تعریف فهم پیام یا موضوع کلی داستان به این معناست که دانش‌آموز توانایی تلفیق اطلاعات به منظور درک پیام داستان را دارد.
	نشانه‌گر «پیام داستان یا پیام راوی چه بود؟»
	نمونه هلن چگونه می‌فهمد که وقت پرواز پافین‌های جوان فرا رسیده؟ سؤال پیام اصلی این داستان چیست؟
سبک ب	تعریف در نظر گرفتن رفتارهای جایگزین شخصیت‌ها: در داستان بدین معناست که دانش‌آموز توانایی تصور حالت‌های دیگری از ارائه داستان را دارد. / سنجش توانایی پیش‌بینی دانش‌آموزان
	نشانه‌گر «اگر این کار را نمی‌کرد/ اگر این کار را می‌کرد؟»
	نمونه آیا شما فکر می‌کنید شیر، خرگوش را دوست داشت؟ چه اتفاقاتی در داستان روی داد که علاقه‌ی شیر را به خرگوش نشان می‌دهد؟ سؤال این خانواده اگر بخواهد از طریق مسیر رودخانه بروند ممکن است چه اتفاقی برای آنان بیفتد؟ اگر هلن پافین‌ها را آزاد نمی‌کرد چه اتفاقی می‌افتاد؟
سبک ج	تعریف استنباط حالت و لحن داستان
	نشانه‌گر عبارات و کلماتی مانند «آه، نُج، ابرو بالا انداختن و ...»
	نمونه منظور از اینکه «هلن چشمش گشاد شد.» چیست؟ «صورت او سیاه شد.» منظور از سیاه شدن صورت چیست؟ سؤال هلن گفت «آه» منظور چیست؟
سبک د	تعریف ارائه و اقامه دلیل با توجه به اطلاعات داخل متن داستان
	نشانه‌گر برای پرسش این مفهوم بعد از پاسخ جواب ساده از دانش‌آموز خواسته می‌شود دلیل خود را بنویسد.
	نمونه فکر می‌کنید گول زدن موش‌ها کار آسانی بود؟ برای پاسخ خود یک دلیل بنویسید. شما می‌توانید از روی کارهایی که لاین انجام می‌دهد او را بشناسید. توضیح دهید او چگونه آدمی است؟ سؤال دو احساس مختلفی را که ممکن است هلن بعد از آزاد کردن پافین‌های جوان داشته باشد، بنویسید. علت هریک از این احساس‌ها را توضیح دهید.

د) ارزیابی (بررسی و ارزیابی محتوا، زبان و عناصر متنی)

در ارزیابی محتوا و عناصر متنی، تمرکز فرد هنگام مطالعه، از ایجاد معنا به بررسی نقادانه متن معطوف می‌گردد. در این فرایند، فرد از فضای متن خارج می‌شود و آن را از بیرون مورد بررسی و ارزیابی قرار می‌دهد. در خصوص محتوا، فرد بر پایه تعبیر و تفسیر خود و ارزیابی متن با توجه به شناختی که از جهان دارد، پیام متن را رد می‌کند، می‌پذیرد یا نسبت به آن بی‌طرف می‌ماند. مثلاً فرد ممکن است ادعاهای موجود در متن را تأیید کند یا با آن مخالفت نماید، یا آن‌ها را با عقاید و اطلاعات موجود در منابع دیگر مقایسه کند. ممکن است محتوا یا معنای متن با نگرش و دیدگاه فردی و یا مبتنی بر هدف، نقد و ارزیابی

شود. افراد با تعمق و تفکر در مورد عناصر متن از قبیل ساختار و زبان، چگونگی ارائه معنا را ارزیابی می‌کنند، در این ارزیابی ممکن است از فرد خواسته شود تا قضاوتی مستدل انجام دهد و یا با مقایسه درک خود از متن و دنیای واقعی به رد یا تأیید متن بپردازد و یا موضعی بی‌طرفانه در مورد آن اتخاذ نماید. برای مثال، فرد ممکن است در مقایسه با ایده‌ها و یا اطلاعاتی که از منابع مختلف دیگری به دست آورده، با نظری که در متن بیان شده مخالفت یا موافقت کند. در بررسی و ارزیابی عناصر ساختار متن و زبان، فرد بر پایه آگاهی خود درباره کاربردهای زبان و یا ابعاد مورد توجه در ارائه سبک‌های مختلف متن نتیجه‌گیری می‌کند. فرد ممکن است درباره شیوه نگارش متن و یا ابزار مورد استفاده برای انتقال معنا نظر دهد و نسبت به کفایت و اثربخشی آن قضاوت کند. ممکن است فرد بر مبنای درک خود از قراردادهای زبانی، متوجه نقطه ضعف‌هایی در نحوه ارائه متن شود، موفقیت هنر نویسندگی نویسنده را تشخیص دهد و یا نحوه انتقال اطلاعات و کارکردها و اثربخشی هر یک را توضیح دهد. میزان آشنایی فرد با زبان و تجارب وی در خواندن بر انجام این فرایند تأثیرگذار است. در جدول زیر می‌توانید با نمونه‌هایی از سطوح درک مطلب در چهار سبک آشنا شوید. لازم به ذکر است نمونه سؤال‌ها عیناً از متن داستان‌های مطالعات پرلز به عنوان نمونه ارائه شده است.

ارزیابی		
سبک الف	تعریف	قضاوت درباره میزان ارتباط عنوان و موضوع یا عناصر داستان
	نشانه‌گر	معمولاً با این سؤالات بیان می‌شود: «شما جای نویسنده بودید اسم داستان را/..... اسم داستان با موضوع مرتبط است.» / «شما جای نویسنده بودید جای این کلمه چه می‌نوشتید؟»
	نمونه سؤال	اگر شما به جای نویسنده داستان بودید، به جای زلزله از چه اتفاق دیگری برای داستان استفاده می‌کردید؟ آیا خرگوش شخصیت مناسبی برای این داستان است؟ پیشنهاد شما به جای این شخصیت چه حیوانی است؟
سبک ب	تعریف	ارزش‌گذاری رخدادهای و اتفاقات توصیف شده در داستان و قضاوت‌های اخلاقی درباره رفتار شخصیت‌های داستان
	نشانه‌گر	با این نوع عبارات بیان می‌شود: «آیا این کار درستی بوده/ نبوده؟»
	نمونه سؤال	آیا تو هم دوست داری پیش هلن و دوستانش بروی و همراه با آن‌ها پافین‌های جوان را آزاد بکنی؟ برای پاسخ دادن به این پرسش از مطالبی که در مقاله خوانده‌ای استفاده کن. به نظر شما آیا هلن کار درستی انجام داد؟
سبک ج	تعریف	تبیین نگرش نویسنده درباره موضوعات داستان
	نشانه‌گر	سنجش نگرش نویسنده توسط دانش‌آموز
	نمونه سؤال	کدام کلمات زیر بهتر از همه این داستان را توصیف می‌کند؟ پس از آن‌که خرگوش فریاد زد: «زلزله!» همه چیز سریع اتفاق افتاد. برای نشان دادن این موضوع دو کلمه از متن داستان پیدا کنید و در اینجا بنویسید. به نظر شما این داستان پایان خوبی داشت؟
سبک د	تعریف	قضاوت و ارزش‌گذاری نویسنده بر افکار مردم
	نشانه‌گر	از دانش‌آموز خواسته می‌شود تا میزان اثرگذاری داستان بر دیگران را بیان کند.
	نمونه سؤال	آیا به نظر شما این اثر را دارد؟ درباره‌ی کارهایی که لاین و موش‌ها در این داستان انجام دادند فکر کنید. توضیح دهید چه چیزهایی موجب می‌شود که این داستان را باور نکنیم؟ آیا به نظر شما این داستان در زندگی به کار شما می‌آید؟

با کارنمای عملکرد بسته توسعه سواد خواندن آشنا شویم

با توجه به اهمیت ارائه بازخورد به اولیا و معلمان در حیطه مهارت‌های چهارگانه فرایند درک مطلب و به منظور بازخورد برای سنجش میزان درک مطلب و افزایش سطح فهم درک مطلب، بعد از کامل کردن برگه بازخوردگیری هر کتاب و کارنمای عملکرد همانند نمونه ارائه می‌گردد.

کارنمای عملکرد				
* مشخصات *				
نام و نام خانوادگی: پونه اسلامی پور	کاربرگ بازخوردگیری شماره ۳ پایه اول دبستان			
کلاس: ۱	نام مدرسه: سپهر تهران، م ۱ - غیردولتی- دخترانه			
* گزارش نوشتاری *				
ولی محترم، احتراماً بدینوسیله به استحضار می‌رساند عملکرد فرزند شما در مطالعه این مرحله از کتاب بسته توسعه سواد خواندن در فرآیندهای چهارگانه درک مطلب در حیطه تمرکز خیلی خوب، تفسیر خیلی خوب، استنباط خوب و ارزیابی نیاز به تلاش بیشتر و در مجموع عملکرد ایشان خیلی خوب است. شما می‌توانید جزئیات عملکرد فرزند خود را در جدول این برگه مشاهده نمایید. همچنین شما می‌توانید مشاوره لازم به جهت بهبود فرآیند درک مطلب را از مدرسه جویا شوید. لازم به ذکر است بازخورد این کارنما صرفاً جنبه آموزشی و پژوهشی دارد و یک موقعیت یادگیری با استفاده از کتابخوانی برای تقویت سواد خواندن فرزند شما تلقی می‌گردد.				
* جدول عملکرد دانش آموز در فرآیند درک مطلب *				
تمرکز	تفسیر	استنباط	ارزیابی	عملکرد کل
خیلی خوب	خیلی خوب	خوب	نیاز به تلاش بیشتر	خیلی خوب
* گزارش عملکرد دانش آموز در فرآیند درک مطلب *				
شماره	نوع فرآیند	معیار عملکرد درست	عملکرد عینی دانش آموز	عملکرد کیفی
۱	تمرکز	۱. در هر تصویر، حیوانات را به دقت نگاه کن. (۲ تصویر) ۲. با دقت به تصویر نگاه کن. حیوانات را به دقت نگاه کن. (۲ تصویر) ۳. با دقت به تصویر نگاه کن. حیوانات را به دقت نگاه کن. (۲ تصویر)	۱. در هر تصویر، حیوانات را به دقت نگاه کن. (۲ تصویر) ۲. با دقت به تصویر نگاه کن. حیوانات را به دقت نگاه کن. (۲ تصویر) ۳. با دقت به تصویر نگاه کن. حیوانات را به دقت نگاه کن. (۲ تصویر)	خیلی خوب
۲	استنباط	۱. با دقت به تصویر نگاه کن. حیوانات را به دقت نگاه کن. (۲ تصویر) ۲. با دقت به تصویر نگاه کن. حیوانات را به دقت نگاه کن. (۲ تصویر) ۳. با دقت به تصویر نگاه کن. حیوانات را به دقت نگاه کن. (۲ تصویر)	۱. با دقت به تصویر نگاه کن. حیوانات را به دقت نگاه کن. (۲ تصویر) ۲. با دقت به تصویر نگاه کن. حیوانات را به دقت نگاه کن. (۲ تصویر) ۳. با دقت به تصویر نگاه کن. حیوانات را به دقت نگاه کن. (۲ تصویر)	قابل قبول
۳	تمرکز	۱. در هر تصویر، حیوانات را به دقت نگاه کن. (۲ تصویر) ۲. با دقت به تصویر نگاه کن. حیوانات را به دقت نگاه کن. (۲ تصویر) ۳. با دقت به تصویر نگاه کن. حیوانات را به دقت نگاه کن. (۲ تصویر)	۱. در هر تصویر، حیوانات را به دقت نگاه کن. (۲ تصویر) ۲. با دقت به تصویر نگاه کن. حیوانات را به دقت نگاه کن. (۲ تصویر) ۳. با دقت به تصویر نگاه کن. حیوانات را به دقت نگاه کن. (۲ تصویر)	خیلی خوب
۴	تفسیر	۱. با دقت به تصویر نگاه کن. حیوانات را به دقت نگاه کن. (۲ تصویر) ۲. با دقت به تصویر نگاه کن. حیوانات را به دقت نگاه کن. (۲ تصویر) ۳. با دقت به تصویر نگاه کن. حیوانات را به دقت نگاه کن. (۲ تصویر)	۱. با دقت به تصویر نگاه کن. حیوانات را به دقت نگاه کن. (۲ تصویر) ۲. با دقت به تصویر نگاه کن. حیوانات را به دقت نگاه کن. (۲ تصویر) ۳. با دقت به تصویر نگاه کن. حیوانات را به دقت نگاه کن. (۲ تصویر)	خیلی خوب
۵	تمرکز	۱. در هر تصویر، حیوانات را به دقت نگاه کن. (۲ تصویر) ۲. با دقت به تصویر نگاه کن. حیوانات را به دقت نگاه کن. (۲ تصویر) ۳. با دقت به تصویر نگاه کن. حیوانات را به دقت نگاه کن. (۲ تصویر)	۱. در هر تصویر، حیوانات را به دقت نگاه کن. (۲ تصویر) ۲. با دقت به تصویر نگاه کن. حیوانات را به دقت نگاه کن. (۲ تصویر) ۳. با دقت به تصویر نگاه کن. حیوانات را به دقت نگاه کن. (۲ تصویر)	خیلی خوب
۶	ارزیابی	۱. با دقت به تصویر نگاه کن. حیوانات را به دقت نگاه کن. (۲ تصویر) ۲. با دقت به تصویر نگاه کن. حیوانات را به دقت نگاه کن. (۲ تصویر) ۳. با دقت به تصویر نگاه کن. حیوانات را به دقت نگاه کن. (۲ تصویر)	۱. با دقت به تصویر نگاه کن. حیوانات را به دقت نگاه کن. (۲ تصویر) ۲. با دقت به تصویر نگاه کن. حیوانات را به دقت نگاه کن. (۲ تصویر) ۳. با دقت به تصویر نگاه کن. حیوانات را به دقت نگاه کن. (۲ تصویر)	نیاز به تلاش
۷	تمرکز	۱. در هر تصویر، حیوانات را به دقت نگاه کن. (۲ تصویر) ۲. با دقت به تصویر نگاه کن. حیوانات را به دقت نگاه کن. (۲ تصویر) ۳. با دقت به تصویر نگاه کن. حیوانات را به دقت نگاه کن. (۲ تصویر)	۱. در هر تصویر، حیوانات را به دقت نگاه کن. (۲ تصویر) ۲. با دقت به تصویر نگاه کن. حیوانات را به دقت نگاه کن. (۲ تصویر) ۳. با دقت به تصویر نگاه کن. حیوانات را به دقت نگاه کن. (۲ تصویر)	خیلی خوب
۸	استنباط	۱. در هر تصویر، حیوانات را به دقت نگاه کن. (۲ تصویر) ۲. با دقت به تصویر نگاه کن. حیوانات را به دقت نگاه کن. (۲ تصویر) ۳. با دقت به تصویر نگاه کن. حیوانات را به دقت نگاه کن. (۲ تصویر)	۱. در هر تصویر، حیوانات را به دقت نگاه کن. (۲ تصویر) ۲. با دقت به تصویر نگاه کن. حیوانات را به دقت نگاه کن. (۲ تصویر) ۳. با دقت به تصویر نگاه کن. حیوانات را به دقت نگاه کن. (۲ تصویر)	خیلی خوب

این کارنما شامل گزارش توصیفی از عملکرد دانش آموز و در چهار سطح و گزارش نوشتاری به اولیا و همچنین پاسخ هر سؤال به همراه پاسخ درست و عملکرد دانش آموز ارائه می شود تا از میزان درک مطلب دانش آموز گزارش کاملی ارائه گردد، همچنین علاوه بر کارنمای عملکرد، برای دانش آموزانی که عملکرد «خیلی خوب»، «خوب» و «قابل قبول» در مطالعه و درک مطلب کتاب داستان داشته باشند تقدیرنامه‌ای به جهت یادبود و انگیزه بخشی بیشتر برای مطالعه ارائه می گردد. همچنین علاوه بر کارنمای عملکرد دانش آموزی، گزارش‌های مدیریتی به جهت رصد عملکرد همه دانش آموزان در کل مدرسه به منظور بهبود فعالیت‌های توسعه سواد خواندن در اختیار مدارس قرار می گیرد. پیشنهاد می گردد کارنامه عملکرد به همراه تقدیرنامه مربوطه در اختیار دانش آموزان و اولیا قرار گیرد. همچنین پیشنهاد می گردد گزارش‌های مدیریتی صرفاً در اختیار مسئولان مدرسه قرار گیرد و از افشای اطلاعات آن برای اولیا و دانش آموزان خودداری شود.

پیشنهاد می گردد در یک جلسه اولیا و مربیان اهداف استفاده از این بسته، کارنمای عملکرد سطوح درک مطلب با توجه به این کتاب به اولیای مدرسه توضیح داده شود.

سطوح درک مطلب دانش‌آموزان را افزایش دهیم

بعد از مشخص شدن نتایج عملکرد دانش‌آموزان در سطوح درک مطلب یکی از دغدغه‌های معلمان و اولیا راهکارهایی برای افزایش توانمندی درک مطلب دانش‌آموزان می‌باشد. در این راستا توصیه‌های کلی برای افزایش درک مطلب به شرح زیر ارائه می‌گردد:

۱. مطالعه هرچه بیشتر کتاب‌های داستان؛
۲. مطالعه متن‌های روزنامه، مجله، صفحات وب و ...؛
۳. بازگو کردن کتاب‌های مطالعه شده به دیگران توسط دانش‌آموزان؛
۴. ضبط صدای دانش‌آموزان و بازپخش آن؛
۵. خلاصه‌نویسی کتاب‌های خوانده شده؛
۶. طراحی چارچوب داستان در قالب زمان، مکان، رویدادها و شخصیت‌های داستان؛
۷. خلاصه کتاب‌ها در قالب یک نقاشی به منظور درک بهتر از داستان کتاب؛
۸. عضویت در کتابخانه مدرسه و محل.

علاوه بر توصیه‌ها و پیشنهادات کلی فوق می‌توان برای چهار سطح درک مطلب پیشنهادی زیر را در مدرسه و خانه به کار بست.

الف- با کاربری این روش‌ها تمرکز دانش‌آموزان را افزایش دهیم

۱. برای دانش‌آموزان کتاب‌های داستانی خوانا و جذاب انتخاب کنیم.
۲. کتاب‌های داستان با صدای بلند توسط دانش‌آموزان خوانده شوند.
۳. از دانش‌آموزان بخواهید زیر کلمات خاص مانند ضمیر، فعل و ... خط بکشند.
۴. از دانش‌آموزان بخواهید مکان و زمان‌های داستان را بنویسند.
۵. جمع‌خوانی توسط دانش‌آموزان در کلاس انجام شود.
۶. برگزاری کتاب‌خوانی مشترک. هر دانش‌آموز بخشی از کتاب را بخواند.
۷. از دانش‌آموزان بخواهید تا رویدادهای داستان را به ترتیب بنویسند.
۸. از دانش‌آموزان بخواهید داستان را بازگویی کنند.

ب- با کاربری این روش‌ها استنباط دانش‌آموزان را افزایش دهیم

۱. از دانش‌آموزان بخواهید چرایی رویدادهای داستان را بنویسند.
۲. از دانش‌آموزان بخواهید به صورت دو نفره چرایی داستان‌ها را از هم بپرسند.
۳. از دانش‌آموزان بخواهید رویدادهای داستان را به هم وصل کنند.
۴. از دانش‌آموزان بخواهید در حلقه‌های ادبی با هم درباره موضوع داستان گفت‌گو کنند.
۵. از دانش‌آموزان بخواهید مرجع ضمیرهای داستان را پیدا کنند.
۶. از دانش‌آموزان بخواهید از کتاب داستان چند سؤال با ماهیت چرایی طراحی کنند.
۷. از دانش‌آموزان بخواهید از کتاب داستان چند سؤال چگونگی طراحی کنند.
۸. از دانش‌آموزان بخواهید داستان را بازنویسی کنند.

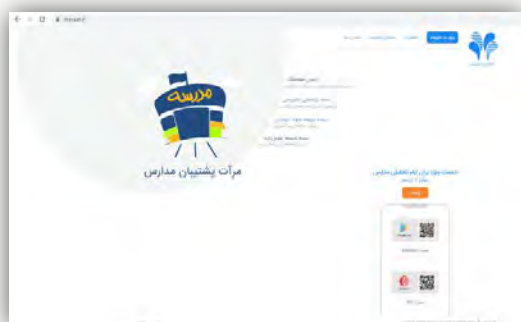
ج- با کاربرست این روش‌ها تفسیر دانش‌آموزان را افزایش دهیم

۱. از دانش‌آموزان بخواهید بعد از لیست کردن رویدادهای داستان علت آنها را بنویسند.
۲. از دانش‌آموزان بخواهید پیام داستان را بگویند یا بنویسند و بیان کنند چرا به این نتیجه رسیده‌اند.
۳. از دانش‌آموزان بخواهید استعاره‌ها و اصطلاحات داستان را مشخص کنند و بعد درباره آن بحث کنند.
۴. از دانش‌آموزان بخواهید برای مشکلات به وجود آمده در داستان راه‌حل ارائه دهند.
۵. از دانش‌آموزان بخواهید رویداد داستان را عوض کنند و بعد داستان را ادامه دهند.
۶. از دانش‌آموزان بخواهید به صورت دونفره با یکدیگر درباره موضوعات پیشنهادی بالا بحث کنند.
۷. از دانش‌آموزان بخواهید مقایسه و مقابله، تحلیل، نتیجه‌گیری، کاربرد اطلاعات در دیگر زمینه‌ها و حل مسئله در متن داستان داشته باشند.
۸. از دانش‌آموزان بخواهید دلایل ارائه شده در پیشنهادهای بالا را در یک گفت‌وگو و مباحثه با دیگران ارائه نمایند.

د- با کاربرست این روش‌ها ارزیابی دانش‌آموزان را افزایش دهیم

۱. از دانش‌آموزان بخواهید بعد از خواندن کتاب یک نام دیگر برای کتاب پیشنهاد کنند.
۲. از دانش‌آموزان بخواهید به جای شخصیت‌های داستان، شخصیت‌های مورد علاقه خود را پیشنهاد و کتاب را بازنویسی کنند.
۳. از دانش‌آموزان بخواهید لیستی از رفتارهای اخلاقی در داستان تهیه کنند و بگویند آیا با آن موافق هستند یا خیر.
۴. از دانش‌آموزان بخواهید خود را جای شخصیت‌های داستان بگذارند و بگویند اگر جای آن‌ها بودند چه کار می‌کردند.
۵. از دانش‌آموزان بخواهید در کلاس بگویند این داستان چه اثری روی آن‌ها داشته است.
۶. از دانش‌آموزان بخواهید بعد از خواندن داستان بگویند آیا نویسنده در نوشتن داستان و رساندن پیام داستان موفق بوده است یا خیر.
۷. از دانش‌آموزان بخواهید بعد از خواندن داستان به این سؤال جواب دهد: آیا این داستان به درد جامعه می‌خورد یا خیر؟
۸. از دانش‌آموزان بخواهید این کتاب را آن‌گونه که دوست دارند بازنویسی کنند.

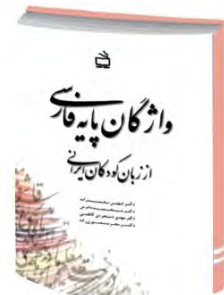
سامانه پشتیبان بسته

به منظور پشتیبانی از معلمان در ارائه بسته علاوه بر آماده‌سازی کتاب داستان به صورت کتاب کاغذی، محتوای کتاب‌ها به صورت متن، صوت و فیلم در بخش توسعه سواد خواندن سایت meraati.ir بارگذاری شده است تا معلمان بتوانند از محتوای دیداری شنیداری کتاب‌ها و خلق موقعیت‌های یادگیری گوناگون برای توسعه سواد خواندن استفاده کنند. در این سامانه علاوه بر محتوای دیداری شنیداری کتاب‌ها، می‌توانید با شیوه کاربرست این بسته آشنا شوید.

با کتاب‌ها و دوره‌های زیر توسعه حرفه‌ای خود را بیشتر کنیم

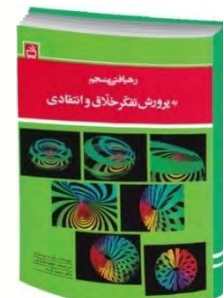
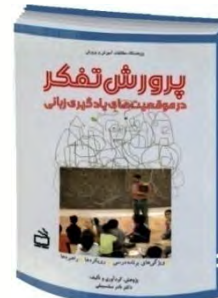
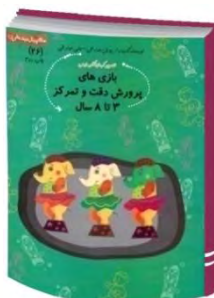
با توجه به اهمیت مبانی تئوریک این بسته و با توجه به لزوم فهم مطالعات سواد خواندن کتاب «فهم پرلز» به عنوان کتاب پشتیبان تئوریک این بسته برای معلمانی که تمایل دارند بیشتر بخوانند، توصیه می‌گردد. همچنین علاوه بر این کتاب، کتاب‌های دیگری که در این حوزه تألیف یا ترجمه شده‌اند نیز به جهت یادگیری بیشتر توصیه شده است.

مجدفر، مرتضی؛ قاسم‌پور مقدم، حسین و نقی‌زاده، محرم (۱۳۹۸). فهم پرلز (PIRLS). تهران: مدارس یادگیرنده مرآت

کبیری، مسعود و همکاران (۱۳۹۶). یافته‌های مطالعه پرلز ۲۰۱۶. تهران: انتشارات مدرسه.

نعمت‌زاده، شهین و همکاران (۱۳۹۰). واژگان پایه فارسی از زبان کودکان ایرانی. تهران: انتشارات مدرسه.

صادقی، داریوش و صادقی، علی (۱۳۹۶). بازی‌های پرورش دقت و تمرکز. چاپ دوم، تهران: کتاب‌نیستان.

صادقی، داریوش (۱۳۹۶). تقویت دقت و توجه با بازی (۲). جلد دوم، تهران: کتاب‌نیستان.

سلسبیلی، نادر (۱۳۹۲). پرورش تفکر در موقعیت‌های یادگیری زبانی. تهران: انتشارات مدرسه.

بوسترام، رابرت (۱۳۹۲). رهیافتی منسجم به پرورش تفکر خلاق انتقادی، ترجمه مجید خیام‌دار و محمد آرمند، چاپ دوم، تهران: انتشارات مدرسه.

ام‌بروکارت، سوزان (۱۳۹۶). سنجش تفکر سطح بالا در کلاس، ترجمه مریم صفرنواده و همکاران، تهران: انتشارات مدرسه.

اریکسون، اچ‌لین (۱۳۹۴). برنامه درسی و آموزش مفهوم‌محور رویکردی به پرورش تفکر، ترجمه دکتر علی نوری و دکتر علی عبدی با مقدمه دکتر محمود مهرمحمدی، تهران: انتشارات مدرسه.

نجفی پازوکی، معصومه (۱۳۹۵). سواد خواندن چیست و برای تقویت آن در فرزندان چه کرده‌اید؟ تهران: ابوعطا.

نجفی پازوکی، معصومه (۱۳۹۵). سواد خواندن، آموزش درک خوانداری، چاپ دوم، تهران: انتشارات مدرسه.

بسته توسعه سواد خواندن و ارزش‌های اخلاقی

در این بخش:

- با ماهیت ارزش‌های اخلاقی آشنا می‌شویم.
- با شیوه کاربست و استفاده از کتاب‌های داستان به منظور توسعه ارزش‌های اخلاقی آشنا می‌شویم.
- با تعریف و نشانگرهای ارزش‌های اخلاقی در دانش‌آموزان آشنا می‌شویم.
- با راهکارهای ارتقاء ارزش‌های اخلاقی در دانش‌آموزان آشنا می‌شویم.
- با منابع بیشتر به منظور توسعه حرفه‌ای خود در این موضوع آشنا می‌شویم.

با آموزش ارزش‌های اخلاقی آشنا شویم

ارزش‌های اخلاقی نه تنها موضوع و مسئله نهاد آموزش و پرورش، بلکه دغدغه نهاد خانواده از یک سو، نهادهای اجتماعی و حاکمیتی کشور از سوی دیگر می‌باشد. به طور کل می‌توان روی این جمله تأکید کرد که تربیت انسان‌هایی با ارزش‌های اخلاقی، درخواست و تقاضای همه نهادهای یک جامعه است. افراد راستگو، دارای عزت نفس، درستکار، صرّفه‌جو، مهربان، مسئولیت‌پذیر و ... مورد تقاضا و پسند همه نهادهای یک جامعه است. همچنین این یک تقاضای جهان‌شمول است که همه جوامع با تفاوت‌های فرهنگی- اجتماعی، در تلاش برای تربیت افرادی با ویژگی‌های اخلاقی مناسب و دارای فضایل اخلاقی هستند. از همه این‌ها مهم‌تر، ادیان راه سعادت و خوشبختی در این دنیا و جهان آخرت را رعایت ارزش‌های اخلاقی می‌دانند و کسب سعادت ابدی را در گرو داشتن ارزش‌های اخلاقی می‌دانند. به نکته‌های زیر می‌بایست در مورد آموزش‌های اخلاقی توجه کرد:

این فضایل اخلاقی در خانواده، جامعه، مدرسه و محیط همسالان شکل می‌گیرد و فقط مختص مدرسه یا خانواده نیست و هماهنگی این محیط‌ها به منظور ایجاد و شکل‌دهی فضایل اخلاقی بسیار مهم است.

ارزش‌های اخلاقی فاعل مشخصی ندارد و دانش‌آموزان با توجه به محیط پیرامون خود آن را انتخاب می‌کنند.

ارزش‌های اخلاقی در یک محیط اخلاقی و موقعیت اخلاقی شکل می‌گیرند و دانش‌آموزان آنچه را که دیگران انجام می‌دهند، می‌آموزند نه آنچه را که دیگران می‌گویند.

علاوه بر نکات فوق، داشتن فهرستی از ارزش‌های اخلاقی در مدرسه و خانواده و برنامه‌ریزی برای ایجاد موقعیت‌های اخلاقی آن بسیار سودمند به نظر می‌رسد. همچنین دانستن مبانی رشد و شکل‌گیری اخلاقی از منظر علم روان‌شناسی بسیار پراهمیت می‌باشد. روان‌شناسانی مانند پیاژه و باندورا در جهت شکل‌گیری اخلاق، مطالب ارزنده‌ای را ارائه کرده‌اند که دانستن آن برای معلمان و اولیا بسیار سودمند است. موضوع بسیار مهمی که باید به آن اشاره کرد، این است که اگرچه ارزش‌های اخلاقی و مهارت‌های زندگی در محیط زندگی شکل می‌گیرد، فاعل ثابت و مشخصی ندارد. برای مثال، نمی‌توانیم بگوییم ویژگی گذشت و بخشش یک دانش‌آموز متأثر از کدام بخش زندگی او بوده است؛ ولی می‌توان با برنامه‌ریزی و جهت‌دهی درست، دانش‌آموزان را در کسب ارزش‌های اخلاقی یاری کرد. این بسته تلاش دارد علاوه بر ارائه فهرستی از ارزش‌ها و فضایل اخلاقی به معلمان و اولیا، برای دانش‌آموزان یک موقعیت اخلاقی یادگیری از طریق مطالعه ایجاد نماید. در این مجموعه که درباره حدود ۱۸ ارزش اخلاقی برای دوره اول دبستان طراحی شده است، تلاش بر آن بوده است که در هر پایه شش ارزش اخلاقی مورد توجه قرار گیرد. برای آشنایی بیشتر اولیا و مربیان و با هدف تأثیرگذاری و جهت‌دهی ارزش‌های اخلاقی، علاوه بر خواندن کتاب، روش‌های دیگری را در این بخش پیشنهاد می‌کنیم. امیدوار هستیم بتوانیم با ارائه این نمونه‌ها در بسط و توسعه ارزش‌های اخلاقی، که نیاز بیش از پیش جامعه

ماست، کوشا باشیم. اکنون به معرفی چند ارزش اخلاقی و روش‌های آموزش آن، که موضوع کتاب‌های بسته مهارتی توسعه سواد خواندن است، می‌پردازیم:

با راهکارهایی کلی برای ارتقاء ارزش‌های اخلاقی آشنا شویم

صرف‌نظر از اینکه قصد آموزش کدام یک از ارزش‌های اخلاقی را دارید، این روش‌ها شما را در آموزش ارزش‌های اخلاقی یاری خواهد کرد:

۱. برای دانش‌آموزان الگو باشید. مثل معروف «کاری که می‌گم انجام بده، نه کاری که می‌کنم» در مورد بچه‌ها به هیچ وجه کاربرد ندارد. آنها به عملکردهای والدین خود توجه و آن را تقلید می‌کنند. به عنوان مثال اگر شما بگویید صداقت و راستگویی در نظر شما بسیار ارزشمند است ولی در حالی که در صحت و سلامت کامل به سر می‌برید با رئیس خود تماس می‌گیرید و عنوان می‌کنید به دلیل بیماری قادر نیستید آن روز سرکار حاضر شوید، فرزندتان دیگر باور نمی‌کند که برای صداقت و راستگویی ارزش قائل هستید. همچنین او معنای صداقت را نخواهد آموخت.

بچه‌ها زمان‌هایی را به یاد می‌آورند که والدینشان در شرایط نامساعد و دشوار به ارزش‌های خود پایبند مانده‌اند- وقتی والدین اشتباه خود را پذیرفته و به آن اعتراف می‌کنند، عقاید خود هرچند ناخوشایند را بیان می‌کنند یا قوانین مهم را سفت و سخت اجرا می‌کنند (حتی وقتی که بچه‌ها به این امر شکایت دارند و غر می‌زنند).

۲. برای دانش‌آموزان وقت بگذارید. هر قدر زمان بیشتری را با فرزند خود صرف کنید، فرصت‌های بیشتری برای آموزش ارزش‌ها پیدا خواهید کرد. ارزش‌های خود را برایش شرح دهید و از او بخواهید درباره ارزش‌های خودش صحبت کند. از بحث درباره موضوعات دشوار مثل اعتیاد و ... خودداری نکنید. به او خاطرنشان کنید که کدام یک از ارزش‌ها هر روز در شما تأثیر دارد. می‌توانید این گونه صحبت کنید: «هیچ وقت از وعده ناهار نمی‌گذرم چون سپری کردن زمان با خانواده یکی از اولویتهای من هستش» یا «تمرین روزانه پیانو نشان‌دهنده تعهد توست.»

سپری کردن زمان با یکدیگر همچنین ارتباط میان شما را مستحکم می‌سازد. این اتفاق کمک می‌کند تا او به هنگام بحث درباره موضوعات اخلاقی، احساس راحتی بیشتری با شما داشته باشد.

۳. الگو ارائه کنید. در صحبت‌های خود از افرادی نام ببرید که ارزش‌هایشان برای شما قابل احترام است. این افراد می‌توانند جزء آشنایان، دوستان، افراد معروف یا شخصیت‌های داستانی باشند. شاید بخواهید چهره این افراد را به او نشان دهید یا جملات به‌یادماندنی آنها را نقل قول کنید. ارائه الگوهای مذهبی نمونه مناسبی از الگوسازی برای دانش‌آموزان می‌باشد.

بچه‌ها از طریق خواندن و گوش دادن هم می‌توانند ارزش‌ها را بیاموزند. به دنبال کتاب‌هایی درباره شخصیت‌های معنوی و بااخلاق بگردید. از کتابدار مدرسه بخواهید چندین کتاب در این زمینه‌ها در اختیار شما قرار دهد. می‌توانید داستان‌هایی تعریف کنید که درس‌هایی از اخلاق و نیک‌خواهی در خود داشته باشد.

۴. تمرین کنید. بهترین شیوه آموزش بچه‌ها تکرار است. آنها به فرصت‌هایی نیاز دارند تا به تمرین ارزش‌هایی که فرا می‌گیرند، بپردازند. از فرزند خود سؤالاتی مانند «آگه این‌طوری بشه چی کار می‌کنی؟» پرسید. مثلاً «آگه یه روز یکی بگه بیا تقلب کنیم چی کار می‌کنی؟» شما همچنین می‌توانید موقعیت‌های مختلفی را که نیازمند پایبندی به ارزش‌هاست، به صورت نمایش صحنه‌سازی کنید. به او یاد دهید که قبل از اقدام به کاری، عواقب ممکن و احتمالی را در نظر بگیرد.

یک فکر و ایده جالب دیگر در این زمینه آن است که برنامه «ارزش هفته» را اجرا کنید. این برنامه به این شکل است که شما به عنوان یک خانواده در مورد ارزش تعیین شده هفته صحبت می‌کنید؛ اینکه این ارزش به چه معناست و به چه شکل می‌توان آن را نشان داد. سپس آن ارزش را در طول هفته به کار ببرید و توجه داشته باشید که دیگران به چه نحو از آن استفاده می‌کنند. تجربیات خود را با دیگران در میان بگذارید.

۵. برنامه‌های تفریحی را جهت دهید. تلویزیون و کامپیوتر تأثیر زیادی بر نحوه رفتار بچه‌ها دارد، از این رو نظارت مستقیم شما در برنامه‌هایی که بچه‌ها به تماشای آن می‌نشینند کاملاً ضروری می‌باشد. در هر زمان ممکن همراه با بچه‌ها به تماشای تلویزیون مشغول شوید. درباره ارزش‌ها، نگرش‌ها و رفتارهایی که برنامه‌های مختلف به تصویر می‌کشند صحبت کنید. محدود کردن مدت زمان تماشای تلویزیون و کامپیوتر ایده‌ی بسیار خوبی‌ست که می‌توانید آن را اجرا کنید.

۶. تشویق و تحسین کنید. ستایش و تحسین به بچه‌ها کمک می‌کند تا به دو شکل ارزش‌ها را فرا بگیرند. اول اینکه به آنها نشان می‌دهد کدام یک از رفتارها قابلیت تکرار شدن را دارند. به عبارتی با تحسین کردن این پیام را انتقال می‌دهیم، «تو داری کار درستی انجام می‌دی! این کار رو ادامه بده!»

دوم آنکه، ستایش و تحسین واقعی و صادقانه باعث می‌شود بچه‌ها نسبت به خود احساس بسیار خوبی پیدا کنند. بچه‌هایی که حرمت نفس دارند و یاد می‌گیرند به خود احترام بگذارند مایلند تصمیم‌گیری‌های خود را بر مبنای ارزش‌هایی که فرا گرفته‌اند بنا کنند. زمانی که اقدام به تعریف و تمجید فرزند خود می‌کنید، لازم است در این باره واضح و مشخص صحبت کنید. به عنوان مثال، به او بگویید: «تو امروز از خودت شجاعت نشون دادی. وقتی بچه‌ها داشتن کسی رو مسخره می‌کردن تو از اون حمایت کردی و تنهاش نداشتی!»

۷. موضوعات اخلاقی را در موقعیت‌های مختلف تکرار کنید. شما به عنوان معلم یا ولی می‌توانید این ۶ ارزش اخلاقی را در هر پایه علاوه بر موقعیت کتابخوانی که در آن بیان شده است، در موقعیت‌های دیگری مانند دیوانه‌نویسی، سخنرانی، برنامه آغازین صبحگاه، موضوع انشا، طراحی یک نقاشی، آماده‌سازی یک روزنامه‌دیواری، تم یا درون‌مایه یک نمایش و ... موقعیت‌های یادگیری دیگر که در مدرسه امکان ایجاد آن است را طراحی و اجرا کنید. بدین‌وسیله دانش‌آموز با یک ارزش اخلاقی در موقعیت‌های یادگیری متنوع و جذاب دیگر آشنا خواهد شد و ماندگاری این ارزش اخلاقی در او بیشتر خواهد بود.

۸. با اولیای دانش‌آموزان هماهنگ شوید. با توجه به اینکه دانش‌آموز تقریباً نیمی از وقت مفید خود را در مدرسه و نیم دیگر آن را در خانواده می‌گذراند. پیشنهاد می‌شود این ارزش‌های اخلاقی در یک جلسه آموزش خانواده با اولیا در میان گذاشته شود و پیشنهاد‌های ارائه شده به منظور تقویت الگوها، تشویق دانش‌آموزان، جهت‌دهی و تمرین بیشتر این ارزش‌ها و ایجاد موقعیت‌های اخلاقی در خانه تقویت می‌گردد. این همکاری باعث ایجاد یک موقعیت اخلاقی یکسان می‌گردد و از دوگانگی‌های ارزشی تا حدودی جلوگیری می‌نماید.

با توجه به این ۸ توصیه آموزشی کلان برای عملیاتی کردن ارزش‌های اخلاقی هر کتاب داستان به ارائه تعریف‌ها، نشانگرها و راهکارهای پیشنهادی برای توسعه آن می‌پردازیم.

پایه چهارم			
عنوان ارزش اخلاقی	تعریف	نشانگرها	راهکارها
 قدرشناسی	دانشتن ارزش داشته‌های خود و دیگران و بیان آنها	خود را به‌خوبی می‌شناسد. همیشه تشکر می‌کند. مسائل کوچک را به‌خوبی می‌بیند. زحمات دیگران را درک می‌کند. به مناسبت‌های مختلف هدیه می‌خرد.	ویژگی‌های مثبت او را خاطرنشان کنید. با تشکر از کارهای کوچک قدرشناسی را به او یاد دهید. از پدر و مادر خود تشکر کنید. خداوند را دائماً شکرگذار باشید. به مناسبت‌های مختلف برای دیگران هدیه بخرید.
 سخت‌کوشی	تکرار و تلاش و تمرین برای رسیدن به هدف	صبح‌ها زود از خواب بیدار می‌شود. خیلی مطالعه می‌کند و درس می‌خواند. تا تکالیفش را انجام نداده شام نمی‌خورد. آرزوهای بزرگی دارد. کارها را جدی می‌گیرد و خوب انجام می‌دهد.	از حمایت و یاری رساندن به او دست بردارید. نقش یک فرد دلگرم‌کننده و امیدبخش را برایش ایفا کنید. به تلاش و کوشش او ارج نهید. برای نجات او از موقعیت دشوار شتاب نزنید. از او تعهد بخواهید.
 حقیقت‌جویی	تلاش برای کشف سؤالات	دائماً سؤال می‌پرسد. به دنبال خواندن کتاب است. علاقه به جستجو در فضای مجازی دارد. از بحث‌های خود در مدرسه تعریف می‌کند. به دانشمندان علاقه‌مند است.	برای فرزندان کتاب بخرید. او را به موزه و نمایشگاه ببرید. با او بحث‌های علمی کنید. به سؤالات او با دقت گوش کنید. از دانشمندان و عالمان به نیکی یاد کنید.
 توکل	اعتماد و باور به خداوند در انجام کارها	دائماً از دیگران تشکر می‌کند. در مراسم‌های مذهبی شرکت می‌کند. احکام مذهبی فردی خود را به جا می‌آورد. دائماً از خداوند شکرگذار است. همیشه خندان و مثبت است.	در کلمات خود از خداوند تشکر کنید. او را به مراسم‌های مذهبی ببرید. احکام مذهبی خود را در حضور او انجام دهید. درباره جهان و آفریدگار آن در خانه صحبت کنید. جملات مثبت و امیدوارانه به کار ببرید.
 مسئولیت‌پذیری	پیش‌قدم شدن برای حل مشکلات دیگران	دیگران را دوست دارد. از کمک به دیگران لذت می‌برد. کار گروهی را دوست دارد. از کمک به دیگران چشم‌داشتی ندارد. از ناراحتی دیگران ناراحت می‌شود.	با همسایه‌های خود ارتباط داشته باشید. از کمک به دیگران چشم‌داشت نداشته باشید. به خانه سالمندان سر بزنید. در یک خیریه عضو باشید. در برابر چشم کودکان به فقرا کمک کنید.
 شجاعت	غلبه بر ترس در انجام کارها	در کارها پیش قدم است. روحیه بی‌پروایی دارد. سخت تلاش‌گر است. به خود تسلط دارد. هیجان را دوست دارد.	او را به بازی‌ها و فعالیت‌های هیجانی ببرید. از افراد شجاع به نیکی یاد کنید. از افراد سخت‌کوش به نیکی صحبت کنید. او را در موقعیت صبر و تاب‌آوری قرار دهید. از خاطرات شجاعانه خود برای او تعریف کنید.

پایه پنجم			
عنوان ارزش اخلاقی	تعریف	نشانه‌ها	راهکارها
 رازداری	تعهد در عدم افشای مسائل شخصی دیگران	عموماً کم حرف است. طبقه‌بندی شده صحبت می‌کند. از پشت سر دیگران حرف زدن خوشش نمی‌آید. به قول‌های خود عمل می‌کند. از افشای مسائل شخصی دیگران بدش می‌آید.	در خانه طبقه‌بندی شده صحبت کنید. مزایای رازداری را در بحث‌های خانوادگی مورد بحث قرار دهید. انسان‌های رازدار را تحسین کنید. بعضی از رازهای خود را با او در میان بگذارید. از او بخواهید بعضی از رازهای شما را به کسی نگوید.
 خانواده‌مدوستی	ترجیح اعضای خانواده و احترام به آن‌ها	به حرف پدر و مادر خود گوش می‌کند. خواهر و برادر خود را دوست دارد. دوست دارد با خانواده به مسافرت برود. دوست دارد زحمات پدر و مادر را جبران کند. در کارهای خانه به پدر و مادر کمک می‌کند.	به پدر و مادر خود احترام بگذارید. با خانواده به مسافرت بروید. در خانه با اعضای خانواده زیاد صحبت کنید. صله رحم و دیدار اقوام را مهم تلقی کنید. درباره اجداد و گذشته خود در خانه صحبت کنید.
 مناعت طبع	بی‌نیازی به پیرامون و خویشنداری	توانمندی‌های خود را می‌شناسد. از کمک به دیگران لذت می‌برد. پرتلاش و پرکار است. کمی مغرور به نظر می‌رسد. در صورت دعوت جایی می‌رود.	بدون چشم‌داشت به دیگران کمک کنید. در زندگی قناعت پیشه کنید. به دیگران کمک کنید. از افراد مستغنی به نیکی یاد کنید. کمتر صحبت کنید.
 عزت نفس	ارج نهادن به ارزش‌ها و توانایی‌های خود	توانایی‌های خود را می‌شناسد. خانواده خود را دوست دارد. برای خود ارزش قائل است. هر کار ساده و کوچکی را انجام نمی‌دهد. به خود اعتماد و باور دارد.	به اعضای خانواده احترام بگذارید. از گذشته خانوادگی خود به نیکی یاد کنید. توانمندی‌های او را به او گوشزد کنید. میزان ارزشمندی او را برای خانواده گوشزد کنید. موفقیت‌های او را تحسین کنید.
 امانت‌داری	نگهداشت اموال و اسرار مردم	از وسایل خود به خوبی نگهداری می‌کند. از وسایل مردم به خوبی نگهداری می‌کند. وسایل دیگران را به موقع به صاحبش برمی‌گرداند. اموال عمومی را به خوبی محافظت می‌کند. مسائل شخصی دیگران را بازگو نمی‌کند.	به اموال عمومی احترام بگذارید. در آپارتمان اموال مشترک را به درستی استفاده کنید. درباره امانت‌داری و مزایای آن در خانه صحبت کنید. افراد امانت‌دار را تحسین کنید. مسائل شخصی مردم را بازگو نکنید.
 سخاوت	بخشیدن دارایی و داشته‌های خود به دیگران	از کمک به دیگران لذت می‌برد. با بچه‌های کوچک‌تر بازی می‌کند. غذا و خوردنی خود را با دیگران تقسیم می‌کند. در کارهای خیر پیش‌قدم است. به فقرا کمک می‌کند.	به دیگران کمک کنید. وسایل و ابزار خود را در اختیار دیگران بگذارید. دائماً در حضور دانش‌آموز صدقه دهید. در یک خیریه عضو شوید. افراد سخاوتمند را تحسین کنید.

پایه ششم			
عنوان ارزش اخلاقی	تعریف	نشانه‌ها	راهکارها
 نوع دوستی	از خودگذشتگی به خاطر دیگران	خود را به جای دیگران می‌گذارد. به بدبختی‌های دیگران نمی‌خندد. انجام هر کاری برای کمک به دیگران پذیرفتن اشتباهات با خوشروئی کمک به دیگران بدون چشم‌داشت	بدون هیچ قید و شرطی به فرزند خود عشق بورزید. همدردی را به او آموزش دهید. عواقب و نتایج کارهایش را در نظر بگیرید. به دیگران کمک کنید. سخاوتمند و بخشنده باشید.
 وفای به عهد	انجام تعهدها به موقع	از قبل برنامه‌ریزی می‌کند. به قول‌هایش عمل می‌کند. به موقع به مدرسه می‌رود. از بی‌نظمی بدش می‌آید. افراد خوش‌قول را دوست دارد.	در خانه خوش‌قول باشید. به موقع به مهمانی بروید. در خانه برنامه داشته باشید. داستان‌هایی درباره وفای به عهد در خانه تعریف کنید. افراد خوش‌قول را تحسین کنید.
 فداکاری	ترجیح دیگران نسبت به خود	دیگران را دوست دارد. غذا و وسایل خود را با دیگران تقسیم می‌کند. دیگران را به خود ترجیح می‌دهد. از ناراحتی دیگران ناراحت می‌شود. مسائل اجتماعی برای او مهم است.	هرازگاهی غذا و نذری‌های خود را به همسایه‌ها بدهید. زندگی افراد فداکار را برای فرزند خود تعریف کنید. شغل‌هایی که فداکاری در آن نمود دارد، تعریف کنید. از پدر و مادر و معلمان خود که فداکاری نموده‌اند، همواره یاد کنید. دلایل ارزشمندی فداکاری را در خانه بحث کنید.
 همکاری	مشارکت با دیگران برای رسیدن به یک هدف مشترک	در کارهای گروهی پیش‌قدم است. دوستان زیادی دارد. از بودن در جمع دیگران لذت می‌برد. دوست دارد رئیس گروه باشد. مسابقات گروهی را دوست دارد.	مسافرت‌های گروهی ترتیب دهید. کارهای خانه را بین اعضای خانه تقسیم کنید. در یک باشگاه ورزشی عضو شوید. رفت‌وآمد با اقوام را توسعه دهید. او را به فعالیت‌های اجتماعی توصیه کنید.
 امیدواری	داشتن روحیه مثبت در دشواری‌های زندگی	همیشه لبخند می‌زند. به‌ندرت عصبانی می‌شود. بیشتر تلاش می‌کند. به دیگران روحیه می‌دهد. تحمل و تاب‌آوری زیادی دارد.	در خانه جملات مثبت به کار ببرید. نکات مثبت کار او را بیان کنید. از اتفاقات مثبتی که ممکن است پیش بیاید، صحبت کنید. به خداوند توکل کنید. به صبر و تحمل توصیه کنید.
 صله رحم	احترام و ارتباط دائم با اقوام	پدربزرگ و مادربزرگ خود را دوست دارد. در جلسات خانوادگی فعال است. مسافرت‌های خانوادگی را دوست دارد. تعطیلات را دوست دارد. دوست دارد با اقوام تلفنی صحبت کند.	همراه با فرزند خود به دیدار اقوام دور و نزدیک بروید. جلوی فرزند خود به پدر و مادر خود زنگ بزنید. در مراسم شادی و عزای اقوام شرکت کنید. به دیدار اقوام بیمار خود بروید. از مزایای صله رحم در خانه بحث کنید.

پیشنهادهایی برای مطالعه و یادگیری بیشتر در حوزه آموزش ارزش‌های اخلاقی

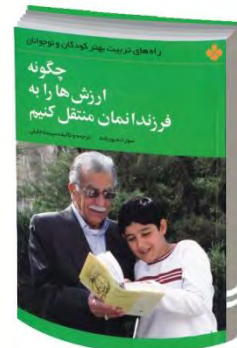
داتسون، آن‌سی و ویسونت،
کارند (۱۳۸۶).
۳۰ نشانه شخصیت،
ترجمه طاهره نجفی‌منش،
تهران: انتشارات مدرسه.

ابراین، سوزان (۱۳۹۴).
آموزش ارزش‌های اخلاقی و
انسانی به کودکان،
ترجمه فاطمه سادات موسوی،
تهران: ما و شما.

بوربا، میکله (۱۳۹۴).
پرورش هوش اخلاقی،
ترجمه فیروزه کاوسی،
تهران: انتشارات رشد.

پورشه، سوزانه (۱۳۹۲).
چگونه ارزش‌ها را به فرزندانمان
منتقل کنیم، ترجمه و تألیف
سپیده خلیلی، چاپ سوم،
تهران: پنجره.

کریمی، عبدالعظیم (۱۳۹۰).
روانشناسی رشد مراحل
شکل‌گیری اخلاق در کودک با
تأکید بر رویکردهای تحولی،
تهران: انتشارات عابد

کسوتی، ماریانا (۱۳۹۶).
پرورش مهارت‌های اجتماعی،
هیجانی و رفتاری کودکان،
ترجمه زهره دهقانی و
دکتر محسن دهقانی،
تهران: انتشارات رشد

حسینی، محمد (۱۳۹۴).
رویکردهای نوین
در تربیت اخلاقی،
تهران: انتشارات مدرسه.

فرخی‌یکتا، محمد (۱۳۹۷).
ذهن اخلاقی، چگونه طبیعت فهم
خوب و بد را پدید آورد؟
تهران: انتشارات هرمس.

بسته توسعه سواد خواندن و هوش هیجانی

در این بخش:

- با تعاریف و ویژگی‌های هوش‌های هیجانی آشنا شویم.
- راه‌های افزایش هوش هیجانی در دانش‌آموزان را بیاموزیم.
- با جداول ارائه شده، هوش هیجانی دانش‌آموزان را تشخیص دهیم.
- با محتوای کتاب‌های داستان به عنوان بستری برای توسعه هوش هیجانی آشنا شویم.
- با منابع بیشتر به منظور توسعه حرفه‌ای خود آشنا شویم.

هوش هیجانی چیست؟

همچنان که در مقدمه این کتاب گفته شد، هوش هیجانی توانمندی شناخت هیجانات خود و دیگران و مدیریت آن می‌باشد. بالا بودن هوش هیجانی باعث می‌شود کودکان متوجه احساسات دیگران باشند و بتوانند آن‌ها را درک کنند. بنابراین می‌توانند دوست خوبی برای همسالانشان باشند. معمولاً شخصیت محبوب و دوست‌داشتنی‌ای می‌شوند. هوش هیجانی به کودکان این اجازه را می‌دهد تا به خوبی صحبت‌های دیگران را بشنوند، نقطه‌نظرات آن‌ها را درک کنند، در صورت انتقاد ناراحتی زیادی نشان ندهند. همچنین می‌توانند در مواقع بحرانی خود را مدیریت کرده و کنترل اوضاع را به دست بگیرند. آن‌ها از تنش‌ها و درگیری‌های بیخود به دور هستند و انرژی روانی‌شان را صرف این مسائل نمی‌کنند. چنین افرادی مسئولیت کارهای خود را می‌پذیرند و دیگران را سرزنش و متهم نمی‌کنند. به طور کلی کودکی که هوش هیجانی بالایی دارد به موقع احساسات خود را نشان می‌دهد، از عصبانیت یا غمگینی خود و دیگران دست‌پاچه نمی‌شود، اضطراب را کنترل می‌کند و مجبور نیست فشار احساسات و هیجانات را به شکل دائمی تحمل کند. زمانی که کودکان از نظر هوش هیجانی هوشمند شوند به طور مؤثرتری استعدادهایشان شکوفا می‌شود، یادگیری و حافظه تحت تأثیر هیجان‌های شدید قرار می‌گیرد و هیجان می‌تواند تأمین‌کننده سوخت برای یادگیری قلمداد شود. کنترل کردن و ابراز کردن

مناسب احساسات به کاهش مشکلات رفتاری منتهی می‌شود. با توجه به اهمیت هوش هیجانی در موقعیت دانش‌آموزان، لزوم توجه به آن در فرایند یاددهی و یادگیری دوچندان می‌باشد. در این بسته که با رویکرد توسعه سواد خواندن و توجه به ارزش‌های اخلاقی آماده شده است، تلاش شده با رویکرد آموزش و تربیت چندساحتی به نظریه‌های هوش‌های چندگانه نیز توجه گردد. نظریه هوش‌های چندگانه که با فعالیت‌های دانیل گلمن در جهان بسط و توسعه پیدا کرد، در چهار مؤلفه بیان می‌گردد که در شکل روبه‌رو مشاهده می‌کنید.

🍌 شناخت هیجانات خود.

🍌 شناخت هیجانات دیگران (درک اطلاعاتی که هر هیجان در بر دارد). برای مثال، شادی نشانه جمع‌گرایی و غم نشانه تمایل به انزواست.

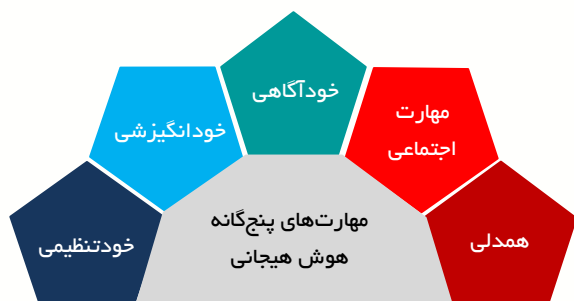
🍌 توانایی مدیریت عواطف و هیجانات خود و استفاده از آنها در وظایفی چون تفکر و حل مسئله (تصمیم‌سازی تنها بر اساس قوای شناختی صورت نمی‌گیرد و مراکز هیجانی مغز نیز در تصمیم‌گیری دخیل هستند).

🍌 توانایی مدیریت عواطف و هیجانات دیگران که شامل تنظیم هیجانات خود و دیگران و آرام کردن آنها می‌شود. در عین حال، مدیریت هیجان، شامل استفاده از هیجانات به‌طور مطلوب برای رشد فرد نیز می‌شود.

با توجه به اهمیت مفهوم هیجان به عنوان عنصر اساسی خودآگاهی، دیگرآگاهی و مدیریت شناخت هیجانات و طبقه‌بندی آن کمک شایانی به معلمان، اولیا و دانش‌آموزان می‌نماید تا در توسعه و ارتقاء هوش هیجانی دانش‌آموزان خود بکوشند.

مهارت‌های مؤلفه‌های هوش هیجانی

همچنین لازم به ذکر است برای توسعه هوش هیجانی علاوه بر شناخت هیجانات و طبقه‌بندی آن، پنج مهارت اساسی برای توسعه هوش هیجانی در کتاب‌هایی که در حوزه هوش هیجانی نوشته شده است، اشاره می‌شود که به صورت مختصر به

تعریف و مثال درباره آن می‌پردازیم. معلمان می‌توانند با توجه به منابع اعلام شده در کتاب با راه‌های توانمند کردن دانش‌آموزان در این مهارت، اطلاعات بیشتری به دست آورند. این مهارت‌های پنج‌گانه را در شکل روبه‌رو نیز می‌توانید مشاهده کنید و متناسب با جدول مربوطه، مثال‌های گوناگون در رفتار روزمره دانش‌آموزان به آن اضافه نمایید.

ردیف	مهارت‌ها	تعریف	مثال
۱	خودآگاهی	این مهارت به این معناست که نقاط قوت و ضعف خود، هیجانات، انگیزه‌ها و ارزش‌هایمان و نیز تأثیری که روی دیگران داریم، را بشناسیم.	دانش‌آموزی که می‌داند انجام تکالیف در آخر شب برای او استرس ایجاد می‌کند به همین دلیل تکالیفش را زودتر شروع می‌کند تا دچار استرس نشود، خودآگاهی لازم را به عنوان یک مهارت هوش هیجانی دارد.
۲	خودتنظیمی	این مهارت به این معناست که هیجانات و انگیزه‌های لحظه‌ای و علایق خود را در وضعیت مختل‌کننده و مزاحم، کنترل کرده یا جهت آن‌ها را تغییر دهیم.	دانش‌آموزی که در ارائه کنفرانس خود موفق عمل نکرده است و معلم بازخورد مثبتی به او نمی‌دهد، او به جای اینکه ناراحت شود، سعی می‌کند بازخوردهای معلم را در ارائه بعدی مد نظر قرار دهد. او مهارتی را با عنوان خودتنظیمی، که یکی از مهارت‌های هوش هیجانی است، استفاده می‌کند.
۳	خودانگیزی	این مهارت به این معناست که در راه رسیدن به اهداف فقط موفقیت به ما انگیزه ندهد و شکست‌ها نیز باعث انگیزه بیشتر ما شود.	دانش‌آموزی که برای چندین بار در درس ریاضی در آزمون‌های کتبی عملکرد موفق نداشته است، به جای اینکه خود را بیازد و شرایط و اتفاقات بیرونی را عامل شکست بداند، می‌کوشد با راهنمایی گرفتن از معلمان، مشاوران و اولیای خود، راه‌حل جدیدی را پیدا کند؛ یکی از مهارت‌های هوش هیجانی است.
۴	همدلی	این مهارت به این معناست که وضعیت احساسی و هیجانی دیگران را درک کنیم و بتوانیم از دریچه‌ی چشم آن‌ها جهان را ببینیم.	دانش‌آموزی که عصبانیت دوست خود را از برخوردی که در بازی فوتبال با طرف مقابل داشته است، درک می‌کند و در برابر عصبانیت او سعی می‌کند آرام باشد؛ یکی از مهارت‌های هوش هیجانی است.
۵	مهارت اجتماعی	این مهارت به این معناست که هیجانات دیگران را درک کنیم و با آنها رابطه‌ی صمیمی ایجاد کنیم تا بتوانیم آن‌ها را به سمتی که میل داریم سوق دهیم.	دانش‌آموزی که در انجام یک پروژه پژوهشی مدرسه به عنوان مسئول پروژه چهارنفره با مهارت لازم، صحبت‌های همه را می‌شنود و با توجه به علائق و توانمندی‌های همه، کارها را بین خودشان تقسیم می‌کنند؛ یکی از مهارت‌های هوش هیجانی است.

هیجانات پایه

۱. شادی

در میان تمام انواع هیجانات ذکر شده، مردم بیش از هر چیز در تلاش‌اند تا به شادی دست پیدا کنند. شادی عموماً تحت عنوان «وضعیت هیجانی مطلوب» و با کلماتی مانند **لذت و سرور، رضایت، خرسندی، سربلندی** توضیح داده می‌شود. تحقیقات در زمینه شادی بصورت چشمگیری در حیطه‌های مختلف گسترش پیدا کرده است. این نوع از هیجان گاهی اوقات تحت وضعیت چهره مثل **لبخند زدن، زبان بدن مثل حالت آرامش، لحن آرام و دلنشین صدا نیز تظاهر پیدا می‌کند**. درحالی‌که شادی به عنوان یکی از هیجانات پایه انسان شناخته می‌شود، چیزهایی که ما

فکر می‌کنیم شادی‌آفرین هستند بسیار تحت تأثیر فرهنگ ما قرار دارد. به عنوان مثال در فرهنگ عمومی مردم خرید خانه و داشتن یک شغل پردرآمد می‌تواند از عوامل اصلی شادی باشد. اما واقعیت آنچه که حقیقتاً در تولید شادی مؤثر است بسیار پیچیده بوده و وابسته به نگرش هر فرد متفاوت خواهد بود. اعتقاد بسیار قدیمی در میان مردم وجود دارد که می‌گوید شادی و سلامتی بسیار به یکدیگر مربوط هستند و محققان هم با این عقیده که شادی می‌تواند در سلامت روحی و فیزیکی فرد نقش بسیار مؤثری ایفا کند از این اعتقاد حمایت و پشتیبانی می‌کنند. شادی با مؤلفه‌های بسیار متنوعی پیوند می‌خورد که به رضایت از شغل، تحصیل، خانواده و جامعه برمی‌گردد. برای توسعه هوش هیجانی دانش‌آموزان پیشنهاد می‌شود:

- از دانش‌آموزان بخواهید کلمات دیگری را برای بیان هیجان شادی بنویسند.
- از دانش‌آموزان بخواهید حالت‌های بدنی دیگری را برای بیان هیجان شادی بنویسند.
- از دانش‌آموزان بخواهید کلمات و عباراتی را، که به این هیجان اشاره می‌کند، در کتاب داستان پیدا کنند.
- از دانش‌آموزان بخواهید بگویند وقتی دچار این هیجان می‌شوند، چه عکس‌العمل‌هایی نشان می‌دهند.
- از دانش‌آموزان بخواهید بگویند وقتی دیگران دچار این هیجان می‌شوند، چه رفتاری نشان می‌دهند.

۲. غم

غم و اندوه از دیگر هیجاناتی است که تحت عنوان «وضعیت هیجانی گذرا» تعریف می‌شود و با احساس **ناامیدی، غصه و رنجش، یاس، بی‌انگیزگی، اندوه و افسردگی** بیان می‌شود. مانند هیجانات دیگر، غم نیز حسی است که مردم به کرات آن را تجربه می‌کنند. در برخی موارد ممکن است افراد غم را به‌صورت جدی و برای مدت طولانی تجربه کنند که در نهایت ممکن است به افسردگی منجر گردد. غمگین بودن به اشکال مختلفی که شامل: **خلق و خوی افسرده، سکوت، بی‌حالی و بی‌علاقه‌گی،**

انزوا و کناره‌گیری از دیگران، و گریستن تظاهر پیدا می‌کند. شدت و نوع غم، وابسته به ریشه و علت بروز این احساس

و اینکه فرد چگونه با چنین احساسی خود را تطبیق دهد متفاوت خواهد بود. غمگین بودن اغلب، فرد را به سمت مکانیسم‌هایی مثل دوری از دیگران و انزوا، خودمشغولی و تکرار مکرر افکار منفی در ذهن سوق می‌دهد. چنین رفتارهایی احساس غم را تشدید کرده و مدت زمان ماندگاری این هیجان را نیز افزایش دهد. اندوه نیز مانند سایر هیجانات از شدت و ضعف برخوردار است. به‌طوری که در حالتی از آن با یک‌سری علائم ویژه طبیعی تلقی می‌شوند. در حالی که انواع شدید و مهم‌تر آن یا زمانی که بدون دلیل واضحی در فرد وجود دارند. برای توسعه هوش هیجانی دانش‌آموزان پیشنهاد می‌شود:

- از دانش‌آموزان بخواهید کلمات دیگری را برای بیان هیجان ناراحتی بنویسند.
- از دانش‌آموزان بخواهید حالت‌های بدنی دیگری را برای بیان هیجان ناراحتی بنویسند.
- از دانش‌آموزان بخواهید کلمات و عباراتی را، که به این هیجان اشاره می‌کند، در کتاب داستان پیدا کنند.
- از دانش‌آموزان بخواهید بگویند وقتی دچار این هیجان می‌شوند، چه عکس‌العمل‌هایی نشان می‌دهند.
- از دانش‌آموزان بخواهید بگویند وقتی دیگران دچار این هیجان می‌شوند، چه رفتاری نشان می‌دهند.

۳. ترس

ترس هیجان بسیار قدرتمندی است که می‌تواند نقش بسیار مؤثری در بقاء زندگی افراد داشته باشد. این هیجان با کلماتی مانند **بیم، هراس، دلهره، استرس، اضطراب و ...** بیان می‌شود. برخی از انواع خطر و تجربه ترس، تحت عنوان پاسخ جنگ و گریز شناخته می‌شود. ماهیچه‌ها سفت و کشیده می‌شوند، تعداد ضربان قلب و تنفس افزایش پیدا می‌کند و هوشیاری و آماده باش ذهن بیشتر شده و بدن آماده ایستادگی و جنگیدن می‌شود. این پاسخ به شما اطمینان می‌دهد که آمادگی دارید به‌طور مؤثر با تهدیدات محیطی دست‌وپنجه نرم کنید. نمود این ویژگی هیجانی

مانند **گشاد شدن چشم‌ها و جمع شدن چانه، تلاش برای پنهان شدن یا فرار از تهدید، واکنش‌های فیزیکی و جسمانی مثل تنفس سریع و ضربات تند قلب** می‌باشد. البته، تمامی افراد ترس را به یک شیوه تجربه نمی‌کنند. برخی از افراد نسبت به ترس یا موضوعاتی که این حس را هدف قرار می‌دهند حساس‌تر می‌شوند. ترس یک واکنش هیجانی نسبت به تهدیدات لحظه‌ای و ناگهانی است. ما همچنین واکنش مشابهی نسبت به تهدیدات پیش‌بینی شده یا حتی افکاری که به بروز خطرات بالقوه مربوط می‌شوند نشان می‌دهیم و این همان چیزی است که ما عموماً تحت عنوان «اضطراب» می‌شناسیم. برای مثال، اضطراب اجتماعی با ترس پیش‌بینی شده از موقعیت‌های اجتماعی مربوط می‌شود. در این میان شاهد افرادی هستیم که خودشان در جستجوی موقعیت‌هایی هستند که ترس و نگرانی‌شان را تحریک کنند. انجام افراطی فعالیت‌های ورزشی و دیگر فعالیت‌هایی که هیجان را شدیداً تحریک می‌کند نیز می‌توانند بروز ترس را تشدید کنند و این دسته از افراد از چنین احساساتی لذت می‌برند. علائم ترس عبارت‌اند از لرزیدن بدن، سفید شدن پوست، غدد عرقی فعال می‌شوند، مو بر بدن راست می‌شود، ترشحات دستگاه گوارش و کلیه‌ها زیاد می‌شود و فضولات بدن به دلیل انبساط ماهیچه‌های اسفنکتر به‌طور غیرعادی

رفع می‌شود. میزان تنفس زیاد می‌شود، قلب به تندی و شدت می‌زند. قوای ذهنی به مقدار زیادی مختل می‌شود. برای توسعه هوش هیجانی دانش‌آموزان پیشنهاد می‌شود:

- از دانش‌آموزان بخواهید کلمات دیگری را برای بیان هیجان ترس بنویسند.
- از دانش‌آموزان بخواهید حالت‌های بدنی دیگری را برای بیان هیجان ترس بنویسند.
- از دانش‌آموزان بخواهید کلمات و عباراتی را، که به این هیجان اشاره می‌کند، در کتاب داستان پیدا کنند.
- از دانش‌آموزان بخواهید بگویند وقتی دچار این هیجان می‌شوند، چه عکس‌العمل‌هایی نشان می‌دهند.
- از دانش‌آموزان بخواهید بگویند وقتی دیگران دچار این هیجان می‌شوند، چه رفتاری نشان می‌دهند.

۴. نفرت

نکوهش، ملامت، سرزنش، تنفر و بیزاری کلماتی هستند که یکی دیگر از هیجانات پایه یعنی نفرت را توضیح می‌دهد. نفرت به اشکال مختلفی تظاهر پیدا می‌کند: **پشت کردن به کسی یا چیزی که از آن تنفر داریم، فشار دادن دندان‌ها روی هم، حالت چهره مثل جمع کردن بینی و فشردن لب‌ها به هم** این حس می‌تواند از چیزهایی مختلفی که شامل مزه، منظره با بوی نامطلوب می‌باشند نشأت بگیرد. محققان معتقدند که این حس در برابر غذاهایی که ممکن است مضر باشد بروز می‌کند. زمانی که فرد بو یا مزه نامطلوبی را تجربه می‌کند، ابراز تنفر یک واکنش طبیعی خواهد بود. بهداشت ضعیف،

عفونت، خون، فساد و مرگ می‌توانند برانگیزنده حس تنفر باشند. این واکنش می‌تواند روشی باشد که بدن از طریق آن به‌طور ناخودآگاه از چیزهای مضر که به بیماری می‌انجامد اجتناب می‌کند. همچنین فرد می‌تواند تنفر اخلاقی را در مواجهه با رفتارهای غیراخلاقی و نامناسب و شرورانه نیز نشان دهد. با وجود اینکه این هیجان یک مکانیزم دفاعی اساسی است و دارای ارزش حیاتی قابل ملاحظه‌ای است، لیکن هنوز به‌طور منظم مورد مطالعه و بررسی قرار نگرفته است و از آنجائیکه تنفر در مواجهه با یک محرک آزارنده که موجب رنجش می‌شود به‌وجود می‌آید، همراه با حرکاتی است که هدف آنها کنار زدن عامل آزاردهنده یا محافظت فرد از آن عامل است. نفرت شدید به صورت حرکاتی در اطراف دهان بروز می‌کند که درست شبیه حرکات دهان قبل از استفراغ کردن است. در این حالت نیمه بسته شدن پلک‌ها و به عقب برگشتن صورت یا تمامی بدن نیز نشان‌دهنده ابراز انزجار شدید است. این حرکات طوری انجام می‌گیرد که گویا محرک مورد نظر ارزش گناه کردن هم ندارد. تف کردن نشانه‌ای عمومی برای تنفر و انزجار است. برای توسعه هوش هیجانی دانش‌آموزان پیشنهاد می‌شود:

- از دانش‌آموزان بخواهید کلمات دیگری را برای بیان هیجان نفرت بنویسند.
- از دانش‌آموزان بخواهید حالت‌های بدنی دیگری را برای بیان هیجان نفرت بنویسند.
- از دانش‌آموزان بخواهید کلمات و عباراتی را، که به این هیجان اشاره می‌کند، در کتاب داستان پیدا کنند.
- از دانش‌آموزان بخواهید بگویند وقتی دچار این هیجان می‌شوند، چه عکس‌العمل‌هایی نشان می‌دهند.

از دانش آموزان بخواهید بگویند وقتی دیگران دچار این هیجان می شوند، چه رفتاری نشان می دهند.

۵. خشم

خشم می تواند به عنوان یک هیجان قدرتمند که توسط احساس دشمنی و عداوت، آشفته گی و تلاطم، ناکامی، ستیزه جویی در برابر دیگران نمود پیدا کند. **خشم، عصبانیت، پر خاش، قاطی کردن، از کوره در رفتن، ابرو کج کردن و ...** کلماتی هستند که برای بیان خشم به کار می روند. خشم نیز مانند ترس می تواند واکنش جنگ و گریز در فرد ایجاد کند. زمانی که یک تهدید باعث می شود تا حس خشم تولید شود تظاهر مشاهده شده فرد می تواند با دفع خطر با هدف مراقبت از

خود نمود پیدا کند. خشم معمولاً به تظاهراتی مثل **حالت چهره مثل اخم و ترش رویی یا نگاه خیره، زبان بدن مثل: با تحکم صحبت کردن و یا دور شدن از یک شخص، لحن کلام تند و خشن. واکنش فیزیکی بدن مثل عرق کردن یا قرمز شدن، رفتارهای تهاجمی مثل پرت کردن اشیاء، ضربه زدن یا لگد کوبیدن بروز می کند.** با وجود اینکه عموماً خشم به عنوان یک حس منفی شناخته می شود اما گاهی اوقات می تواند مفید واقع شود. می تواند در کمک به شفاف کردن نیازهای شما در یک رابطه سازنده باشد و همچنین می تواند انگیزه بخش انجام عملی در شما بوده و برای چیزهایی که آزارتان می دهد راه حل پیدا کند. اگرچه که خشم می تواند مشکل را هم باشد - زمانی که افراطی باشد یا به صورت ناسالم، خطرناک یا آسیب زننده به دیگران بروز کند. خشم کنترل نشده می تواند به سرعت به هجوم، سوء رفتار یا خشونت تبدیل شود. این نوع از هیجان می تواند پیامدهای فیزیکی و روانی داشته باشد. خشم کنترل نشده می تواند در تصمیم گیری منطقی اختلال ایجاد کرده و حتی بر سلامت فیزیکی فرد اثر منفی بگذارد. خشم با بروز امراض عروقی قلبی و دیابت نسبت مستقیم دارد. همچنین با رفتارهایی که به تهدید سلامت می انجامند مثل بازی های تهاجمی و پرخطر ارتباط دارد. برای توسعه هوش هیجانی دانش آموزان پیشنهاد می شود:

از دانش آموزان بخواهید کلمات دیگری را برای بیان هیجان خشم بنویسند.

از دانش آموزان بخواهید حالت های بدنی دیگری را برای بیان هیجان خشم بنویسند.

از دانش آموزان بخواهید کلمات و عباراتی را، که به این هیجان اشاره می کند، در کتاب داستان پیدا کنند.

از دانش آموزان بخواهید بگویند وقتی دچار این هیجان می شوند، چه عکس العمل هایی نشان می دهند.

از دانش آموزان بخواهید بگویند وقتی دیگران دچار این هیجان می شوند، چه رفتاری نشان می دهند.

۶. حیرت

تعجب یا حیرت یکی دیگر از انواع هیجانات اصلی است که معمولاً یک تظاهر ساکت است که با نشان دادن واکنش وحشت زده در پی اتفاقی از پیش تعیین نشده نمود پیدا می کند. این هیجان کلماتی مانند **تعجب، شگفتی، تعجب، واماندگی، خشک شدن و ...** بیان می شود. این نوع هیجان می تواند مثبت،

منفی یا خنثی باشد. برای مثال، تعجب و شگفتی نامطلوب زمانی پیش می‌آید که مثلاً یک فرد ناگهان از روی درخت می‌پرد و شما را می‌ترساند. تعجب و شگفتی مطلوب مثلاً زمانی پیش می‌آید که به خانه می‌آیید و می‌بینید که دوستان نزدیک‌تان برای جشن گرفتن تولدتان به خانه شما آمده‌اند. تعجب و شگفتی معمولاً با تظاهراتی مانند **حالت چهره مثل بالا بردن ابروها، گشاد کردن چشم‌ها و باز کردن دهان، واکنش فیزیکی مثل پریدن به بالا، واکنش‌های کلامی مثل فریاد زدن، جیغ زدن یا بریده بریده نفس کشیدن** تخصیص داده می‌شود. تعجب و شگفتی نیز واکنش جنگ و گریز را بر می‌انگیزد و زمانی که مردم شگفت‌زده می‌شوند معمولاً با ترشح آدرنالین در بدن برای جنگیدن یا گریختن آماده می‌شوند. شگفت‌زده شدن می‌تواند تأثیرات قابل توجهی را در عملکرد فرد از خود برجای گذارد. برای مثال، محققان نشان داده‌اند که افراد تمایل دارند تا به گونه‌ای متناقض به رویدادهای شک‌آور توجه کنند و این از آنجایی ناشی می‌شود که شگفت‌زده شدن و رویدادهای غیرمعارف بیش از دیگر رویدادها در ذهن باقی و زنده می‌مانند. همچنین مشاهده شده است که مردم نسبت به شنیدن و دنبال کردن اطلاعات شک‌آور و تعجب‌آور بسیار علاقه‌مند هستند. همه موجودات زنده در جریان زندگی خود به محرک‌های جدید و نوظهوری مواجه می‌شوند. در برخورد با چنین محرک‌هایی الگوی واکنش را می‌توان هیجان تعجب نامید. برای توسعه هوش هیجانی دانش‌آموزان پیشنهاد می‌شود:

- 🍎 از دانش‌آموزان بخواهید کلمات دیگری را برای بیان هیجان حیرت بنویسند.
- 🍎 از دانش‌آموزان بخواهید حالت‌های بدنی دیگری را برای بیان هیجان حیرت بنویسند.
- 🍎 از دانش‌آموزان بخواهید کلمات و عباراتی را، که به این هیجان اشاره می‌کند، در کتاب داستان پیدا کنند.
- 🍎 از دانش‌آموزان بخواهید بگویند وقتی دچار این هیجان می‌شوند، چه عکس‌العمل‌هایی نشان می‌دهند.
- 🍎 از دانش‌آموزان بخواهید بگویند وقتی دیگران دچار این هیجان می‌شوند، چه رفتاری نشان می‌دهند.

راهکارهای زیر را برای توسعه هوش هیجانی دانش‌آموزان به اولیای آنها پیشنهاد کنید (در ضمن همه این موارد در راهنمای اولیا ارائه شده است.)

۱. با هیجان‌ات فرزند خود آشنا شوید

اولین گام برای پرورش هوش هیجانی کودک، آگاهی و تأیید هیجان‌ات کودک است. والدین باید بدانند که هیجان‌ات و احساسات کودک می‌تواند متفاوت از هیجان‌ات و احساسات والدین باشد و با کلمات خاص خود و رفتارهای ویژه آن را بیان می‌کنند و بعضی اوقات آن را بیان نمی‌کنند و یا شاید قادر به بیان آن هم نباشند. در درجه اول، گوش دادن صمیمانه به حرف‌های کودک کمک می‌کند تا احساس‌های او را دریابیم. ولی هروقت دیدید کودک شما ناراحت است و شما دلیل آن را نمی‌دانید، باید، به کل روند زندگی کودک نگاهی بیندازید.

کودکان احساسات خود را در قالب بازی‌های خود آشکار می‌کنند. با توجه کردن به بازی‌های کودکان، می‌توان احساسات آنها را در قبال عروسک‌شان و اسباب‌بازی‌های مختلف درک کرد. کودکان معمولاً احساسات غم و ترس خود را نسبت به

موضوعاتی چون مرگ، رها شدن، بیماری و آسیب‌دیدگی، در بازی‌های خود اظهار می‌کنند. شما می‌توانید از این فرصت با هیجانات فرزندان آشنا شوید.

۲. هیجانات را فرصتی به‌منزله صمیمیت و آموزش بیشتر تلقی کنید

دومین گام پرورش هوش هیجانی کودک، در نظر گرفتن هیجانات ترس، خشم و نفرت در او به‌عنوان فرصتی برای آموزش نحوه مواجهه با بحران‌ها و مشکلات زندگی می‌باشد. تا زمانی که کودک هیجانات منفی را احساس و ابراز نکند، والدین فرصتی برای آموزش خودآرام‌سازی و مهارت‌های کنترل هیجان نخواهند داشت. از سویی دیگر، کودکان در حین احساسات ناخوشایند، نیاز بیشتری به همدلی والدین خود دارند و این زمان‌ها فرصت مغتنمی برای نزدیک شدن بیشتر والدین با کودک است.

۳. همدلانه به حرف‌های فرزندان گوش کنیم و احساسات او را تأیید کنیم

سومین گام پرورش هوش هیجانی کودک، گوش کردن همدلانه به اوست. در این مرحله لازم است علاوه بر گوش کردن دقیق به حرف‌های کودک، احساسات او را تأیید کنیم و نشان دهیم که احساسات او اهمیت دارد. برای گوش کردن به حرف‌های کودک، کنار او به آرامی بنشینید و تمام توجه خود را به او بدهید و به او نشان دهید که مایلید وقت خود را برای او اختصاص دهید. در حین گوش دادن به او، با موبایل خود بازی نکنید و یا یک گوش خود را به اخبار نسپارید. آموزش مهارت همدلی در کودکان بسیار تعیین کننده است. ما به‌دنبال تربیت کودکانی خودخواه و بی‌تفاوت به سرنوشت دیگران نیستیم. دنیا نیازمند افرادی است که برای اصلاح و تغییر آن، از خود گذشتگی و فداکاری می‌کنند و این امر از طریق آموزش مهارت همدلی در کودکان ایجاد می‌شود.

۴. با نام‌گذاری بر احساسات کودک دایره واژگانی او را به جهت شناخت و بیان احساسات توسعه دهیم

چهارمین گام پرورش هوش هیجانی کودک، نام‌گذاری احساسات اوست. در این مرحله لازم است به کودکان کمک کنیم تا احساسات خود را نام‌گذاری کنند. نام‌گذاری کمک می‌کند تا کودک، احساسات درهم و برهم و گاه‌ا ترسناک خود را در قالب کلمات درآورد و به این ترتیب، احساس تسلط بیشتری بر احساسات خود داشته باشد. نام‌گذاری در عین حال کمک می‌کند تا کودک بیاموزد که می‌تواند از طریق کلمات، تمام احساس خود را به والدین و اطرافیان خود منتقل کند و نیازی به قشقرق، گریه و جنگ و دعوا نمی‌باشد. این مشکلی است که اکثر بزرگسالان با آن دست به‌گریبانند. آنها توانایی بیان احساسات خویش را با کلمات نداشته و با خشونت‌ورزی قصد ابراز ناراحتی خود را دارند. گاه‌ا نیز افراد در مواقع ناراحتی کاملاً ساکت می‌شوند و نمی‌توانند احساسات درونی خویش را ابراز کنند. هردو نشان از فقدان پرورش هوش هیجانی کودک در زمان کودکی است.

لازم است کودک به‌غیر از احساسات غم، شادی، خشم، شرم و ترس، با احساسات دیگری که از نظر شدت در بین این احساسات قرار دارد نیز آشنا شود. به‌طور مثال، احساساتی مانند هیجان‌زده، عصبی، تحریک‌پذیر، بی‌قرار و ... هر چه تعداد واژگان کودک بیشتر باشد، او بهتر می‌تواند احساسات خود را شناسایی و درک کند و به این واسطه، کنترل بیشتری بر آنها نیز خواهد داشت. خواندن کتاب‌های داستان و مشخص کردن هیجانات شخصیت‌ها نقش مهمی در نام‌گذاری هیجانات دارد.

۵. با تعیین چارچوب، قانون و حدود برای رفتارهای فرزندان، به او برای حل مشکل کمک کنیم

پنجمین گام پرورش هوش هیجانی کودک از نظر جان گاتمن^۱، تعیین حد برای رفتار کودک، حد از سوی والدین است تا به کودک نشان دهد که اگرچه داشتن هر احساسی از جمله خشم، نفرت، حسادت، ترس و ... مجاز است، ولیکن انجام هر رفتاری از سوی والدین پذیرفته شده نمی‌باشد. به‌طور مثال، وقتی مادر با احساس نفرت کودک از برادرش همدلی می‌کند و آن را نادرست نمی‌داند، ولیکن به او یادآور می‌شود که حق ندارد برادرش را بزند و یا اسباب‌بازی او را بشکند. سپس والد با همفکری کودک به راه‌های جایگزینی برای رویارویی با احساس‌های منفی فکر می‌کنند. مادر از کودک سؤال می‌کند که چه کار دیگری به‌جای زدن می‌توانی انجام بدهی.

حدود و قوانینی را که برای کودک تعیین می‌کنیم، باید روشن باشد و آن را نه یک‌بار، بلکه چندین بار در طول زمان متذکر شویم. ضمن آنکه باید دلایل قوانین را برای کودک توضیح بدهیم.

به همراه کودک به راه‌حل‌های مختلف حل مسئله بیندیشید، ولی حواستان باشد تا جلوی وسوسه پاسخ دادن یک‌جانبه خودتان را بگیرید و منتظر بمانید تا کودک، خود، راه‌حل‌هایش را ارائه کند. در این مرحله بهتر است به‌همراه کودک به نتایج هر تصمیم بیندیشیم.

۶. بیش از همه خودمان آرام باشیم

اضطراب خودتان را کاهش دهید. هری استاک سالیوان^۲، نظریه‌ای مبنی بر به ارث بردن اضطراب از والدین را ارائه کرده است. تحقیقات نشان می‌دهد که تماس لمسی والدین، صدا و حتی حرکات آن‌ها می‌تواند اضطراب نوزاد را کاهش یا افزایش دهد. چه برسد به رفتارهای هیجانی در حضور فرزندان. فرزندان علاوه بر ژن والدین، رفتارهای آنها را هم تقلید می‌کنند.

۷. توانایی حل مسئله را توسعه دهید

به فرزندان بیاموزید که چگونه مشکلات را حل کند. گاهی وقت‌ها، زمانی که کودکان احساس کنند درک می‌شوند، راحت‌تر می‌توانند مشکلاتشان را قبول و هم‌چنین حل کنند؛ البته زمان‌هایی هست که آن‌ها برای این کار، به کمک والدین خود نیز نیاز دارند. بهترین کار این است که صبر کنید تا آن‌ها، خودشان برای حل مشکلات، سراغ‌تان بیایند و کمک بخواهند.

۸. آرامش داشتن را به کودک بیاموزید

به او یاد بدهید که چگونه خودش را تسکین دهد و آرام کند. کودک، معنای آرامش بخشیدن را از والدین می‌آموزد و یاد می‌گیرد که چگونه نیازهای خود را کنترل کند و در زندگی، چگونه خود را در برابر مشکلات، آرام نگه دارد.

۹. همواره فرزندان را تأیید کنید

احساسات فرزندان را بپذیرید و آن را تأیید کنید. به او بگویید که نمی‌تواند احساساتش را انتخاب کند، اما باید یاد بگیرد که با آن احساسات، چه کار کند و چگونه آن‌ها را بروز دهد. به او حق بدهید. بگویید او را درک می‌کنید ولی باید بتوانند صبور باشند، تاب بیاورند و مشکل را حل کنند.

۱۰. با فرزندان همدردی کنید

با او همدردی کنید. زمانی که برای احساس ناراحتی یا عصبانیت فرزند خود، نمی‌توانید کاری انجام دهید، بهترین کار، همدردی با اوست. انسان‌ها، وقتی بدانند کسی هست که آن‌ها را درک کند، راحت‌تر، با مشکلات احساسی خود، کنار می‌آیند. همدردی کردن، به کودک کمک می‌کند که متوجه شود زندگی، احساسی خطرناک یا شرم‌آور نیست و همه، در زندگی‌شان، با احساسات مختلف، درگیر هستند. هم‌چنین او، همدردی کردن با دیگران را یاد می‌گیرد. شما می‌توانید از این جمله‌ها هم کمک بگیرید: «می‌دانم که سخت است بازی کردن را تمام کنی و بیایی با هم شام بخوریم، اما الان، زمان شام خوردن است».

۱۱. مواظب باشید فرزندان را تحقیر نکنید

به او اجازه دهید احساساتش را بیان کند. به جای نادیده گرفتن یا تحقیر کردن احساسات فرزندان، به او اجازه دهید آن‌ها را بیان کند؛ برای مثال، به او بگویید «یک زخم به این کوچکی که درد ندارد». با او، طوری رفتار کنید که بتواند احساساتش را برای تان بازگو کند. نادیده گرفتن خشم و ناراحتی او، سبب نمی‌شود آن‌ها را فراموش کند، بلکه باعث می‌شود احساساتش را درون خود بریزد. این احساسات، نابود نمی‌شوند و دنبال راهی برای بروز می‌گردند و ممکن است خود را به‌صورت کابوس نشان دهند.

۱۲. برای فرزند خود الگو باشید

بهترین الگو برای آن‌ها باشید. کودکان، چیزهایی را که می‌بینند، انجام می‌دهند. بنابراین، یک الگوی کامل برای او باشید. آیا شما، وقتی عصبانی هستید، کسی را کتک می‌زنید؟ آیا می‌توانید هنگام جروبخت، آرامش خود را حفظ کنید؟ آیا با دیگران، احساس همدردی می‌کنید؟ همه این کارها را نیز او، از شما می‌آموزد.

۱۳. از احساسات خود نزد فرزندان صحبت کنید

زمانی برای سرگرمی و شناخت احساسات، در نظر بگیرید. یادتان باشد که کتاب‌ها و فیلم‌ها، فقط برای سرگرمی نیستند. هنگامی که با کودکان، کتابی را می‌خوانید یا فیلمی را تماشا می‌کنید، از او، در مورد اتفاقاتی که در کتاب رخ داده و شخصیت‌ها، سؤال کنید و درباره چپستی و چرایی این احساسات با او گفتگو کنید.

۱۴. از فرزند خود بخواهید تا بنویسد

برای نوشتن باید فکر کرد اما تنها شرط لازم نیست. برای نوشتن باید هیجانات و احساسات را تبدیل به کلمه کرد و بعد تبدیل به انشاء. به عبارت دیگر، نوشتن علاوه بر توسعه فکر کردن کودکان به آنها کمک می‌کند تا هیجانات را طبقه‌بندی و در قالب نوشته بیان کنند.

۱۵. دایره واژگانی هیجانی فرزندان را توسعه دهید

برای برقراری ارتباط بهتر و دقیق‌تر واژگان زیادی برای بیان احساسات و هیجانات وجود دارد که می‌توانید در گفتگو با فرزندان از آنها استفاده کنید و تفاوت آنها را برای او بیان کنید. آنگاه فرزندان به جای یک جعبه مداد رنگی ۶ رنگ می‌تواند از یک جعبه مداد رنگی ۲۴ رنگ برای بیان احساسات خود استفاده کند. این توسعه واژگان از طریق گفتگو و خواندن کتاب داستان امکان‌پذیر می‌باشد.

نمونه‌ای از عبارت‌ها و جملات کتاب‌های داستان، که نمایندگی هیجانات شش‌گانه پایه را دارند، در این بخش ارائه شده است تا معلمان بتوانند دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه این هیجانات به منظور خودآگاهی هیجانی و توسعه هوش هیجانی یاری کنند.

قصه‌های هشت اون

داستان ۱- چهارم دبستان

این کتاب مشتمل است بر ۱ داستان (قصه‌های هشت اون) به قلم سرور کتبی در ۴۰ صفحه مناسب برای دانش‌آموزان پایه اول با موضوع ارزش اخلاقی **قدرشناسی** همراه با آموزش ارزش‌های جانبی **عزت نفس و تاب‌آوری** با هدف آموزش مهارت‌های زندگی مانند **خودآگاهی** برای یادگیری بیشتر دانش‌آموزان در بستر توجه به تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان مبتنی بر نظریه هوش هیجانی با هدف اصلی توسعه مهارت بنیادین سواد خواندن در دانش‌آموزان طراحی شده است.

همکار گرامی از دانش‌آموزان بخواهید عبارت‌ها و جملاتی که نمایندگی یکی از هیجانات شش‌گانه پایه در این کتاب دارند، را مانند نمونه شناسایی و دور آنها خط بکشند تا بتوانند نوع هیجانات را شناسایی و طبقه‌بندی کنند.

دلهره		وحشت
در این کتاب داستان عبارت‌های «گرومب!» ص ۶، «بابا حالا من رو می‌خوره» ص ۱۴، «وای دستم!» ص ۳۴ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان ترس از طیف دلهره تا وحشت یاری می‌نماید.		
رنجش		غضب
در این کتاب داستان عبارت‌های «برو بیرون» ص ۱۵، «آخه چی؟!» ص ۲۳، «هیچ معلومه کجایی؟!» ص ۲۸، «زود بیا اینجا!» ص ۲۸ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان خشم از طیف رنجش تا غضب یاری می‌نماید.		
حزن		اندوه
در این کتاب داستان عبارت‌های «دیدي چطور شد؟!» ص ۱۴، «خاک عالم!» ص ۱۴، «چطوری حمام کنم؟» ص ۱۹، «آخ دستم!» ص ۱۹، «حالا چی کار کنم» ص ۲۳ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان ناراحتی از طیف حزن تا اندوه یاری می‌نماید.		
ملامت		انزجار
در این کتاب داستان عبارت‌های «چرا می‌زنی؟!» ص ۱۴، «برو خودت رو بشور» ص ۱۷، «جهنمه!» ص ۳۱ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان نفرت از طیف ملامت تا انزجار یاری می‌نماید.		
تعجب		شگفتی
در این کتاب داستان عبارت‌های «هیچ کس چنین میوه‌ای در دهکده ندیده بود» ص ۶، «چی شد؟ چی نشد؟» ص ۸ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان حیرت از طیف تعجب تا شگفتی یاری می‌نماید.		
آرامش		لذت
در این کتاب داستان عبارت‌های «می‌تونم خودم رو غیب کنم» ص ۱۱، «چه حمام راحتی!» ص ۱۹، «آره! تو به گل سری» ص ۲۴ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان شادی از طیف آرامش تا لذت یاری می‌نماید.		

جونگوله‌مو

داستان ۲- چهارم دبستان

این کتاب مشتمل است بر ۱ داستان (جونگوله‌مو) به قلم سرور کتبی در ۴۰ صفحه مناسب برای دانش‌آموزان پایه اول با موضوع ارزش اخلاقی **سخت‌کوشی** همراه با آموزش ارزش‌های جانبی **برنامه‌ریزی، تاب‌آوری، تلاش** با هدف آموزش مهارت‌های زندگی مانند **بهداشت فردی** برای یادگیری بیشتر دانش‌آموزان در بستر توجه به تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان مبتنی بر نظریه هوش هیجانی با هدف اصلی توسعه مهارت بنیادین سواد خواندن در دانش‌آموزان طراحی شده است.

همکار گرامی از دانش‌آموزان بخواهید عبارت‌ها و جملاتی که نمایندگی یکی از هیجانات شش‌گانه پایه در این کتاب دارند، را مانند نمونه شناسایی و دور آنها خط بکشند تا بتوانند نوع هیجانات را شناسایی و طبقه‌بندی کنند.

دلهره	 ترس	وحشت
در این کتاب داستان عبارت‌های «این بار ترسید» ص ۴، «با ترس و لرز گفت» ص ۴، «جونگوله‌مو ترسید» ص ۶، «می‌خواست از ترس فرار کند» ص ۹، «اول ترسید» ص ۱۳، «جونگوله‌مو ترسید» ص ۱۶، «قلبش تند تند می‌زد» ص ۶، «موهایش سیخ شد» ص ۶، «زبان‌ش بند آمد» ص ۶، دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان ترس از طیف دلهره تا وحشت یاری می‌نماید.		
رنجش	 خشم	غضب
در این کتاب داستان عبارت‌های «بالا زود از خانه من بروید بیرون!» ص ۹، «تمی‌شود! همین الان باید اینجا را تمیز کنی!» ص ۱۵، «پاشو به او اخم کرد» ص ۱۵، «جونگوله‌مو عصبانی شد» ص ۱۵، «پاشو عصبانی شد» ص ۱۵، «شما حق ندارید بدون اجازه توی خانه من بخواهید» ص ۱۶ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان خشم از طیف رنجش تا غضب یاری می‌نماید.		
حزن	 ناراحتی	اندوه
در این کتاب داستان عبارت‌های «پاشو و پیشو با دل‌های غمگین» ص ۱۰، «از دست خودش ناراحت بود» ص ۱۲، «حوصله‌اش سررفت» ص ۱۳، «غمگین بود» ص ۱۳، «اما خجالت کشید» ص ۲۸ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان ناراحتی از طیف حزن تا اندوه یاری می‌نماید.		
ملامت	 نفرت	انزجار
در این کتاب داستان عبارت‌های «ببین چه کار کردی» ص ۱۵، «اوه چه پسر زشتی» ص ۲۸، «آهای مو قشنگ» ص ۲۸، «های موجنگلی» ص ۳۴ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان نفرت از طیف ملامت تا انزجار یاری می‌نماید.		
تعجب	 حیرت	شگفتی
در این کتاب داستان عبارت‌های «تو ... تو ... تو ... از کجا آمدی» ص ۶، «شما تو خونه من چه کار می‌کنید؟» ص ۹، «نامه؟! من تا حالا نامه‌ای نداشتم» ص ۲۱ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان حیرت از طیف تعجب تا شگفتی یاری می‌نماید.		
آرامش	 شادی	لذت
در این کتاب داستان عبارت‌های «اما خوشحال بود» ص ۱۶، «جونگوله‌مو خوشش آمد» ص ۱۷، «بازی خوشش آمد» ص ۲۰، «پیشو زد زیر خنده» ص ۲۲، «بنا خندید» ص ۳۰، «جونگوله‌مو خوشحال شد» ص ۳۴، «جونگوله‌مو با خنده و هیجان» ص ۳۵ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان شادی از طیف آرامش تا لذت یاری می‌نماید.		

پریچه و دره‌ی پولک غول

داستان ۳ - چهارم دبستان

این کتاب مشتمل است بر ۱ داستان (پریچه و دره‌ی پولک غول) به قلم پروین پناهی در ۴۰ صفحه مناسب برای دانش‌آموزان پایه اول با موضوع ارزش اخلاقی **حقیقت‌جویی** همراه با آموزش ارزش‌های جانبی **کنجکاوی و تعالی‌جویی** با هدف آموزش مهارت‌های زندگی مانند **پژوهشگری** برای یادگیری بیشتر دانش‌آموزان در بستر توجه به تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان مبتنی بر نظریه هوش هیجانی با هدف اصلی توسعه مهارت بنیادین سواد خواندن در دانش‌آموزان طراحی شده است.

همکار گرامی از دانش‌آموزان بخواهید عبارت‌ها و جملاتی که نمایندگی یکی از هیجانات شش‌گانه پایه در این کتاب دارند، را مانند نمونه شناسایی و دور آنها خط بکشند تا بتوانند نوع هیجانات را شناسایی و طبقه‌بندی کنند.

دلهره		ترس	وحشت
در این کتاب داستان عبارت‌های «ترس! از هر کسی بپرسی، نشانت می‌دهد!» ص ۲۱، «برو تا بابالاکی نگران نشده» ص ۳۳ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان ترس از طیف دلهره تا وحشت یاری می‌نماید.			
رنجش		خشم	غضب
در این کتاب داستان عبارت‌های «پریچه بهشان اخم کرد» ص ۵، «بی‌مزه‌ها» ص ۱۶ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان خشم از طیف رنجش تا غضب یاری می‌نماید.			
حزن		ناراحتی	اندوه
در این کتاب داستان عبارت‌های «پریچه بی‌حوصله بود» ص ۴، «آه کشید» ص ۵، «غصه خورد» ص ۶، «چرا! عالی بود» ص ۲۱ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان ناراحتی از طیف حزن تا اندوه یاری می‌نماید.			
ملامت		نفرت	انزجار
در این کتاب داستان عبارت‌های «حرف‌ها و بازی‌هایشان تکراری است» ص ۸، «همین؟ چه بی‌مزه» ص ۱۵، «حیف پول بلیت» ص ۱۶ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان نفرت از طیف ملامت تا انزجار یاری می‌نماید.			
تعجب		حیرت	شگفتی
در این کتاب داستان عبارت‌های «آتجا دیگر کجاست؟» ص ۲۱، «غول آدمیزادی؟!» ص ۲۵، «خب آن وقت چطوری بشنوم؟» ص ۳۱ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان حیرت از طیف تعجب تا شگفتی یاری می‌نماید.			
آرامش		شادی	لذت
در این کتاب داستان عبارت‌های «بابالاکی را بوسید» ص ۱۱، «از هیجان جیغ می‌کشید» ص ۱۵، «غش غش می‌خندیدند» ص ۱۶، «زدند زیر خنده» ص ۲۶ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان شادی از طیف آرامش تا لذت یاری می‌نماید.			

یک مورچه، هزار گندم

داستان ۴ - چهارم دبستان

این کتاب مشتمل است بر ۹ داستان (خواب نبود که می‌دید، خبر ... خبر، سگ وحشی، از این‌رو به آن‌رو، دندان شیر، سفید و سیاه، یک مورچه هزار گندم، طنابی که دیده نمی‌شد، صدایی از دور می‌آمد) به قلم محمد ناصری در ۴۰ صفحه مناسب برای دانش‌آموزان پایه اول با موضوع ارزش اخلاقی **توکل** همراه با آموزش ارزش‌های جانبی **نوع‌دوستی و مهربانی** با هدف آموزش مهارت‌های زندگی مانند **تاب‌آوری** برای یادگیری بیشتر دانش‌آموزان در بستر توجه به تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان مبتنی بر نظریه هوش هیجانی با هدف اصلی توسعه مهارت بنیادین سواد خواندن در دانش‌آموزان طراحی شده است.

همکار گرامی از دانش‌آموزان بخواهید عبارت‌ها و جملاتی که نمایندگی یکی از هیجانات شش‌گانه پایه در این کتاب دارند، را مانند نمونه شناسایی و دور آنها خط بکشند تا بتوانند نوع هیجانات را شناسایی و طبقه‌بندی کنند.

دلهره	 ترس	وحشت
در این کتاب داستان عبارت‌های «زبان‌ش بند آمد» ص ۵، «ترسید و لرزید» ص ۵، «مین‌مین کرد» ص ۵ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان ترس از طیف دلهره تا وحشت یاری می‌نماید.		
رنجش	 خشم	غضب
در این کتاب داستان عبارت‌های «چرا دوست داشتی من بمیرم؟» ص ۱۸، «مگر تو دندان نداشتی؟» ص ۲۲، «تو چرا گازش نگرفتی» ص ۲۲ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان خشم از طیف رنجش تا غضب یاری می‌نماید.		
حزن	 ناراحتی	اندوه
در این کتاب داستان عبارت‌های «ناراحت بود» ص ۱۹، «غصه می‌خورد» ص ۹، «سرش را پایین انداخت» ص ۱۴، «مرا ببخش» ص ۱۴ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان ناراحتی از طیف حزن تا اندوه یاری می‌نماید.		
ملامت	 نفرت	انزجار
در این کتاب داستان عبارت‌های «تو چرا این‌قدر سیاه و زشتی؟!» ص ۱۳، «بس است!» ص ۳۳ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان نفرت از طیف ملامت تا انزجار یاری می‌نماید.		
تعجب	 حیرت	شگفتی
در این کتاب داستان عبارت‌های «خدای من!» ص ۵، «چطور رام شده» ص ۵، «مار چطور ... مثل موم شده؟!» ص ۶ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان حیرت از طیف تعجب تا شگفتی یاری می‌نماید.		
آرامش	 شادی	لذت
در این کتاب داستان عبارت‌های «با تو هیچ کاری ندارد» ص ۵، «مادر خوشحال بود» ص ۹، «همان کس که دندان دهد نان دهد!» ص ۱۰، «زیر لب آواز می‌خواند» ص ۳۳ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان شادی از طیف آرامش تا لذت یاری می‌نماید.		

آدامس نعنایی

داستان ۵- چهارم دبستان

این کتاب مشتمل است بر ۵ داستان (آدامس نعنایی، تنها در خانه، آدم آهنی، قورمه سبزی، هم تیمی) به قلم صدیقه مولایی در ۴۰ صفحه مناسب برای دانش آموزان پایه اول با موضوع ارزش اخلاقی **مسئولیت پذیری** همراه با آموزش ارزش های جانبی **مهربانی، گذشت و فداکاری** با هدف آموزش مهارت های زندگی مانند **رفتار با کودکان** برای یادگیری بیشتر دانش آموزان در بستر توجه به تفاوت های فردی دانش آموزان مبتنی بر نظریه هوش هیجانی با هدف اصلی توسعه مهارت بنیادین سواد خواندن در دانش آموزان طراحی شده است.

همکار گرامی از دانش آموزان بخواهید عبارت ها و جملاتی که نمایندگی یکی از هیجانات شش گانه پایه در این کتاب دارند، را مانند نمونه شناسایی و دور آنها خط بکشند تا بتوانند نوع هیجانات را شناسایی و طبقه بندی کنند.

دلهره		ترس	وحشت
در این کتاب داستان عبارت های «این صدای برادر کوچیکه است! حالا چی کار کنم؟» ص ۶، «دستم را گذاشتم روی گوش هایم» ص ۶، «تکند برود توی لباسش» ص ۲۰، «با این ها می خوری زمین، پات زخم میشه!» ص ۲۴، «با نگاهش از خجالتم در می آمد» ص ۲۸، «پریدم توی کمد دیواری و در را بستم» ص ۳۶ دانش آموزان را در شناخت و تجربه هیجان ترس از طیف دلهره تا وحشت یاری می نماید.			
رنجش		خشم	غضب
در این کتاب داستان عبارت های «ای کاش مثل آدم آهنی ها حرف گوش کن بودی!» ص ۱۴، «پس چرا صدات در نمیاد؟» ص ۲۷، «صورتتم داغ شد» ص ۳۰، «مامان چپچپ نگاهمان می کرد» ص ۳۸ دانش آموزان را در شناخت و تجربه هیجان خشم از طیف رنجش تا غضب یاری می نماید.			
حزن		ناراحتی	اندوه
در این کتاب داستان عبارت های «دلیم برای برادر کوچکم سوخت» ص ۱۶، «اما آمدن سوسک را پیش بینی نکرده بودم» ص ۱۹ دانش آموزان را در شناخت و تجربه هیجان ناراحتی از طیف حزن تا اندوه یاری می نماید.			
ملامت		نفرت	انزجار
در این کتاب داستان عبارت های «برادر کوچکه مثل آب نبات نعنایی بدمزه بود» ص ۴، «برادر باید مثل آرتین باشد» ص ۴، «از خودم خجالت کشیدم» ص ۱۶، «تو بدی! نداشتی چرخه اش رو ببینم!» ص ۲۷ دانش آموزان را در شناخت و تجربه هیجان نفرت از طیف ملامت تا انزجار یاری می نماید.			
تعجب		حیرت	شگفتی
در این کتاب داستان عبارت های «صبح که از خواب بیدار شدم آدم آهنی بودم» ص ۱۰، «آن طور خشکش زده بود» ص ۱۲، «وای! من نمی دونستم این هدیه رو دوست نداری» ص ۱۳ دانش آموزان را در شناخت و تجربه هیجان حیرت از طیف تعجب تا شگفتی یاری می نماید.			
آرامش		شادی	لذت
در این کتاب داستان عبارت های «بوی عطر مامان توی اتاق ماند» ص ۶، «چشم هایم از خوشحالی برق زدند» ص ۱۶، «چشم هایم برق زدند» ص ۲۲، «کلی خوشش آمد و خندید» ص ۳۷ دانش آموزان را در شناخت و تجربه هیجان شادی از طیف آرامش تا لذت یاری می نماید.			

آی ترسو

داستان ۶- چهارم دبستان

این کتاب مشتمل است بر ۴ داستان (گریه نکن نردبان، آی ترسو، پدربزرگ، تنگ بلور رنگی) به قلم ناصر نادری در ۴۰ صفحه مناسب برای دانش‌آموزان پایه اول با موضوع ارزش اخلاقی **شجاعت** همراه با آموزش ارزش‌های جانبی **مسئولیت‌پذیری و واقع‌بینی** با هدف آموزش مهارت‌های زندگی مانند **رواداری** برای یادگیری بیشتر دانش‌آموزان در بستر توجه به تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان مبتنی بر نظریه هوش هیجانی با هدف اصلی توسعه مهارت بنیادین سواد خواندن در دانش‌آموزان طراحی شده است.

همکار گرامی از دانش‌آموزان بخواهید عبارت‌ها و جملاتی که نمایندگی یکی از هیجانات شش‌گانه پایه در این کتاب دارند، را مانند نمونه شناسایی و

دور آنها خط بکشند تا بتوانند نوع هیجانات را شناسایی و طبقه‌بندی کنند.

دلهره		ترس	وحشت
در این کتاب داستان عبارت‌های «هول می‌شوم و می‌دوم پیش او» ص ۶، «داشت گریهام می‌گرفت» ص ۱۸، «از جا پرید و خواست فرار کند» ص ۲۲، «دادزدم: (کمکا!)» ص ۳۲، «قلبم داشت از سینه‌ام می‌پرید بیرون» ص ۳۶، «زهرام داشت می‌ترکید» ص ۳۶ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان ترس از طیف دلهره تا وحشت یاری می‌نماید.			
رنجش		خشم	غضب
در این کتاب داستان عبارت‌های «چرا داد می‌زنی» ص ۶، «مگر من گدایم که تو برابرم سمک بخری؟» ص ۹، «مامان چشم غره می‌رود» ص ۱۱، «حالا می‌دانم چه کار کنم» ص ۱۴ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان خشم از طیف رنجش تا غضب یاری می‌نماید.			
حزن		ناراحتی	اندوه
در این کتاب داستان عبارت‌های «صورتش سرخ می‌شود» ص ۶، «به خدا من امتحان دارم پدربزرگ» ص ۹، «چه خاکی به سرم بریزم؟» ص ۱۶، «از خجالت جیک نزد» ص ۲۰ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان ناراحتی از طیف حزن تا اندوه یاری می‌نماید.			
ملامت		نفرت	انزجار
در این کتاب داستان عبارت‌های «حتماً کور بوده تابلوی پارک ممنوع رو ندیده» ص ۱۴، «الهی دستتان بشکند» ص ۱۸ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان نفرت از طیف ملامت تا انزجار یاری می‌نماید.			
تعجب		حیرت	شگفتی
در این کتاب داستان عبارت‌های «سرم سوت کشید» ص ۱۶ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان حیرت از طیف تعجب تا شگفتی یاری می‌نماید.			
آرامش		شادی	لذت
در این کتاب داستان عبارت‌های «آخیش چه کیف می‌دهد!» ص ۶، «بابا غش‌غش می‌خندد» ص ۱۱، «آره، چه کیفی دارد» ص ۱۴ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان شادی از طیف آرامش تا لذت یاری می‌نماید.			

رؤیای طالبی

داستان ۱ - پنجم دبستان

این کتاب مشتمل است بر ۱ داستان (رؤیای طالبی) به قلم فروزنده خداجو در ۴۰ صفحه مناسب برای دانش آموزان پایه اول با موضوع ارزش اخلاقی **رازداری** همراه با آموزش ارزش های جانبی **خوش رویی، بخشش و صداقت** با هدف آموزش مهارت های زندگی مانند **زندگی گروهی** برای یادگیری بیشتر دانش آموزان در بستر توجه به تفاوت های فردی دانش آموزان مبتنی بر نظریه هوش هیجانی با هدف اصلی توسعه مهارت بنیادین سواد خواندن در دانش آموزان طراحی شده است.

همکار گرامی از دانش آموزان بخواهید عبارتها و جملاتی که نمایندگی یکی از هیجانات شش گانه پایه در این کتاب دارند، را مانند نمونه شناسایی و دور آنها خط بکشند تا بتوانند نوع هیجانات را شناسایی و طبقه بندی کنند.

دلهره ترس	در این کتاب داستان عبارتهای «قلبش تندتند میزد» ص ۶، «طالبی دستپاچه شد» ص ۶، «طالبی ناخن انگشت کوچکش را جوید» ص ۱۳، «اما می ترسید» ص ۱۵، «نگش بدجوری پریده بود» ص ۲۲، «احساس ترس می کرد» ص ۲۳، «قلبش تاپ تاپ می زد» ص ۲۶، «طالبی یخ کرد» ص ۳۰، «چند لحظه همه سرچایشان خشکشان زد» ص ۳۴ دانش آموزان را در شناخت و تجربه هیجان ترس از طیف دلهره تا وحشت یاری می نماید.
رنجش خشم	در این کتاب داستان عبارتهای «مو فرفری اخم کرد» ص ۱۰، «او را به طرف طالبی هول داد» ص ۱۲، «مو فرفری دوباره اخم کرد» ص ۱۲، «طالبی عصبانی شد» ص ۱۴، «یک مشت بزند توی صورت مو فرفری» ص ۱۵، «طالبی لجش گرفت» ص ۱۶، «طالبی سرخ شد» ص ۱۶، «بغضش را مثل یک آب نبات قلمبه قورت داد» ص ۱۶، «مگر با تو نیست؟» ص ۲۳، «بچه ننه... جواب بده!» ص ۲۳، «زیر لب غرید» ص ۲۳، «مو فرفری عصبانی شد» ص ۲۷، «امروز دوروبر من نپلکید که حوصله ندارم» ص ۲۳ دانش آموزان را در شناخت و تجربه هیجان خشم از طیف رنجش تا غضب یاری می نماید.
حزن ناراحتی	در این کتاب داستان عبارتهای «یک هفته ... چقدر زیاده!» ص ۴، «چند قطره اشک روی گونه های تپش چکید» ص ۴، «کاش می توانست یکی از آنها را بردارد» ص ۶، «طالبی بغض کرد» ص ۹، «اما فقط چند روز» ص ۱۳، «مامان با شنیدن این حرف ها غصه می خورد» ص ۲۳، «گریه اش گرفته بود» ص ۲۵، «مو فرفری بغض کرد» ص ۲۶، «طالبی سرش را پایین انداخت» ص ۲۷، «بی صدا گریه می کرد» ص ۳۰، «زد زیر گریه» ص ۳۰، «صدای حق هق گریه اش توی قتادی پیچید» ص ۳۱ دانش آموزان را در شناخت و تجربه هیجان ناراحتی از طیف حزن تا اندوه یاری می نماید.
ملامت نفرت	در این کتاب داستان عبارتهای «طالبی سرخ شد دلش می خواست جلو برود و یک مشت بزند توی صورت فرفری» ص ۱۵ دانش آموزان را در شناخت و تجربه هیجان نفرت از طیف ملامت تا انزجار یاری می نماید.
تعجب حیرت	در این کتاب داستان عبارتهای «مرد چاق تعجب کرد» ص ۲۳ دانش آموزان را در شناخت و تجربه هیجان حیرت از طیف تعجب تا شگفتی یاری می نماید.
آرامش شادی	در این کتاب داستان عبارتهای «داشت خواب قشنگی می دید» ص ۴، «هر دو می خندیدند» ص ۴، «بوی خوبی توی اتاق پیچید» ص ۴، «آب دهانش را قورت داد» ص ۹، «یاد روزهایی افتاد که مامان برایش شکلات و شیرینی می خرید» ص ۱۴، «مو فرفری همان طور لبخند می زد» ص ۱۵، «طالبی نفس راحتی کشید» ص ۱۶، «طالبی خوشحال شد» ص ۱۶، «ریزریز خندید» ص ۱۹ و ۲۵، «دایی هم نفس راحتی کشید» ص ۱۹، «طالبی خندید» ص ۲۱، «با شادی بیشتری از پله های اتاق زیرشیروانی پایین آمد» ص ۲۲، «لبخند بزرگی زد» ص ۲۳، «چهار تا دندانش معلوم شدند» ص ۲۵، «لبخند زد» ص ۲۹، «طالبی خنده اش گرفت» ص ۳۳، «لبخندش بزرگ تر از همیشه به نظر می آمد» ص ۳۴ دانش آموزان را در شناخت و تجربه هیجان شادی از طیف آرامش تا لذت یاری می نماید.

مولی و پیفی هیولا

داستان ۳ - پنجم دبستان

این کتاب مشتمل است بر ۵ داستان (جیرجیرک هیولایی، مولی و پیفی هیولا، شبح اجاره‌ای، هیولای لعنتی، مینو بیچاره) به قلم لاله جعفری در ۴۰ صفحه مناسب برای دانش‌آموزان پایه اول با موضوع ارزش اخلاقی **خانواده دوستی** همراه با آموزش ارزش‌های جانبی **وفای به عهد و دوستی** با هدف آموزش مهارت‌های زندگی مانند **زندگی در دنیای امروز** برای یادگیری بیشتر دانش‌آموزان در بستر توجه به تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان مبتنی بر نظریه هوش هیجانی با هدف اصلی توسعه مهارت بنیادین سواد خواندن در دانش‌آموزان طراحی شده است.

همکار گرامی از دانش‌آموزان بخواهید عبارت‌ها و جملاتی که نمایندگی یکی از هیجانات شش‌گانه پایه در این کتاب دارند، را مانند نمونه شناسایی و دور آنها خط بکشند تا بتوانند نوع هیجانات را شناسایی و طبقه‌بندی کنند.

دلهره		ترس	وحشت
در این کتاب داستان عبارت‌های «آهای! مواظب باشید نخورم به سقف!» ص ۸، «شش دانگ حواسم جمع بود که هیولا را بیدار نکنم» ص ۱۲، «انگار یک‌آن قلبم یک میلیون کیلو شد» ص ۱۵، «مامانم! چی شد؟» ص ۱۷، «مینو، تو می‌گی چی می‌شه؟» ص ۳۰ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان ترس از طیف دلهره تا وحشت یاری می‌نماید.			
رنجش		خشم	غضب
در این کتاب داستان عبارت‌های «بذار برسم به این خونه لعنتی!» ص ۱۳، «کرکه نیستم یک بار زنگ بزنی می‌فهم» ص ۲۶ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان خشم از طیف رنجش تا غضب یاری می‌نماید.			
حزن		ناراحتی	اندوه
در این کتاب داستان عبارت‌های «از کثیفی هوا گلوم سوراخ سوراخ بود» ص ۴، «مامان! تو فقط چشم‌هات رو باز کن!» ص ۱۷، «دلم برای قیافه‌ی درب و داغونم سوخت» ص ۳۱ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان ناراحتی از طیف حزن تا اندوه یاری می‌نماید.			
ملامت		نفرت	انزجار
در این کتاب داستان عبارت‌های «بشین سرجات» ص ۱۵، «تو یک نخود بچه بیشتر نیستی» ص ۲۴، «کمک! این پیفی هم مثل باباشه!» ص ۳۸ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان نفرت از طیف ملامت تا انزجار یاری می‌نماید.			
تعجب		حیرت	شگفتی
در این کتاب داستان عبارت‌های «هی! اینجا چه خبره؟!» ص ۷، «انگشتم را گاز گرفتم» ص ۳۲ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان حیرت از طیف تعجب تا شگفتی یاری می‌نماید.			
آرامش		شادی	لذت
در این کتاب داستان عبارت‌های «آخیش! راحت شدم» ص ۶، «من چه زود بابا شدم» ص ۷، «برق خاصی آمده بود توی چشم‌هایم» ص ۲۶، «اشک توی چشم‌هایم جمع شد» ص ۳۲ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان شادی از طیف آرامش تا لذت یاری می‌نماید.			

ماری و ماه جون

داستان ۳ - پنجم دبستان

این کتاب مشتمل است بر ۵ داستان (مهمان ناخوانده، ماه جون کلید را توی قفل چرخاند، دماغ سوخته، ماه جون، آواز ماری) به قلم مهری ماهوتی در ۴۰ صفحه مناسب برای دانش‌آموزان پایه اول با موضوع ارزش اخلاقی **مناعت طبع** همراه با آموزش ارزش‌های جانبی **مهربانی، یاری و بزرگ‌منشی** با هدف آموزش مهارت‌های زندگی مانند **رفتار با حیوانات** برای یادگیری بیشتر دانش‌آموزان در بستر توجه به تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان مبتنی بر نظریه هوش هیجانی با هدف اصلی توسعه مهارت بنیادین سواد خواندن در دانش‌آموزان طراحی شده است.

همکار گرامی از دانش‌آموزان بخواهید عبارت‌ها و جملاتی که نمایندگی یکی از هیجانات شش‌گانه پایه در این کتاب دارند، را مانند نمونه شناسایی و دور آنها خط بکشند تا بتوانند نوع هیجانات را شناسایی و طبقه‌بندی کنند.

دلهره		وحشت	ترس
در این کتاب داستان عبارت‌های «چی شده حاج خانم؟!» ص ۱۴، «دل توی دلش نبود» ص ۲۰، «فکر کرد شاید کسی آمده» ص ۲۰، «ای وای! یکی به دادم برسه!» ص ۲۸ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان ترس از طیف دلهره تا وحشت یاری می‌نماید.			
رنجش		غضب	خشم
در این کتاب داستان عبارت‌های «باز که پریدی دختر!» ص ۸، «چقدر بگم اسپند دود کنید» ص ۱۵، «این کار رو نکنی‌ها» ص ۲۷ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان خشم از طیف رنجش تا غضب یاری می‌نماید.			
حزن		اندوه	ناراحتی
در این کتاب داستان عبارت‌های «ماریا از گرما هوف هوف کرد» ص ۸، «جای بچه‌ام خالی» ص ۱۰، «صدایش می‌لرزید» ص ۱۴، «بعد آهی کشید» ص ۳۷ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان ناراحتی از طیف حزن تا اندوه یاری می‌نماید.			
ملامت		انزجار	نفرت
در این کتاب داستان عبارت‌های «ماه جون قهرش گرفت» ص ۱۵، «عزیز دلم یواش‌تر» ص ۲۷، «مونده باشه. می‌خواد چی بشه؟» ص ۲۹ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان نفرت از طیف ملامت تا انزجار یاری می‌نماید.			
تعجب		شگفتی	حیرت
در این کتاب داستان عبارت‌های «ای دادا! دندونم نیست» ص ۱۵، «ای دادا! ظهر شد!» ص ۲۰ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان حیرت از طیف تعجب تا شگفتی یاری می‌نماید.			
آرامش		لذت	شادی
در این کتاب داستان عبارت‌های «حالش بهتر شد» ص ۷، «چلپ چلپ بوسید» ص ۸، «جان جان» ص ۸، «می‌خواست از خوشحالی بال دربیاورد» ص ۲۵ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان شادی از طیف آرامش تا لذت یاری می‌نماید.			

هیولای من گمشده

داستان ۴ - پنجم دبستان

این کتاب مشتمل است بر ۱ داستان (هیولای من گم شده) به قلم مرضیه فعله‌گری در ۴۰ صفحه مناسب برای دانش‌آموزان پایه اول با موضوع ارزش اخلاقی **عزت نفس** همراه با آموزش ارزش‌های جانبی **شجاعت و صداقت** با هدف آموزش مهارت‌های زندگی مانند **مدیریت فشار روانی و هیجان‌ها** برای یادگیری بیشتر دانش‌آموزان در بستر توجه به تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان مبتنی بر نظریه هوش هیجانی با هدف اصلی توسعه مهارت بنیادین سواد خواندن در دانش‌آموزان طراحی شده است.

همکار گرامی از دانش‌آموزان بخواهید عبارت‌ها و جملاتی که نمایندگی یکی از هیجانات شش‌گانه پایه در این کتاب دارند، را مانند نمونه شناسایی و

دور آنها خط بکشند تا بتوانند نوع هیجانات را شناسایی و طبقه‌بندی کنند.

دلهره		ترس	وحشت
در این کتاب داستان عبارت‌های «خانم من یک چیزی توی حیاط جا گذاشته‌ام، بروم بیاورم؟» ص ۴، «تکند خانم ناظم زنگ زده به مامان پارمیس» ص ۱۵ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان ترس از طیف دلهره تا وحشت یاری می‌نماید.			
رنجش		خشم	غضب
در این کتاب داستان عبارت‌های «هر وقت مشکلات تمام شد خبرمان کن» ص ۴، «راسخ! تابلو این طرف است نه ته کلاس!» ص ۱۱، «سرش جیغ کشیدم» ص ۱۶، «مامان لیش را گاز گرفت» ص ۱۸، «از حرف النا لعجم گرفت» ص ۲۲، «نگار از چشم‌هایم آتش می‌بارید» ص ۲۴، «چی می‌خواهید از جانم؟!» ص ۳۴ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان خشم از طیف رنجش تا غضب یاری می‌نماید.			
حزن		ناراحتی	اندوه
در این کتاب داستان عبارت‌های «من خیلی ریزه می‌زهام و کسی بهم توجه نمی‌کند.» ص ۸، «مغزم که اندازه فندق نیست» ص ۸، «حالم گرفته شده» ص ۱۹، از کم‌کاری ما هم هست، شما ببخشید.» ص ۳۶ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان ناراحتی از طیف حزن تا اندوه یاری می‌نماید.			
ملامت		نفرت	انزجار
در این کتاب داستان عبارت‌های «همین است که بند انگشتی مانده‌ای» ص ۱۱، «مگر نمی‌دانی تو؟!» ص ۱۱، «خب بالاخره خودت را دعوت کردی» ص ۱۵، «سرت گیج رفت از بس چرخیدی؟» ص ۲۰، «گاز گرفتن را خوب بلدی ماشالله!» ص ۲۹ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان نفرت از طیف ملامت تا انزجار یاری می‌نماید.			
تعجب		حیرت	شگفتی
در این کتاب داستان عبارت‌های «پارمیس یادش رفته کارت دعوت شما را بدهد» ص ۱۳، «آفتاب از کدام طرف درآمده؟» ص ۲۹ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان حیرت از طیف تعجب تا شگفتی یاری می‌نماید.			
آرامش		شادی	لذت
در این کتاب داستان عبارت‌های «بقیه هم خندیدند» ص ۲۰، «پارمیس کلی ذوق کرده بود» ص ۲۲، «دلم خنک شد» ص ۲۲، «مبصر بودن خیلی خوب است» ص ۳۲ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان شادی از طیف آرامش تا لذت یاری می‌نماید.			

نقل‌های دکوری

داستان ۵ - پنجم دبستان

این کتاب مشتمل است بر ۳ داستان (درس‌نخوان، خدا بزرگ است، نقل‌های دکوری) به قلم مصطفی خرامان در ۴۰ صفحه مناسب برای دانش‌آموزان پایه اول با موضوع ارزش اخلاقی **امانت‌داری** همراه با آموزش ارزش‌های جانبی **توکل، تلاش و فداکاری** با هدف آموزش مهارت‌های زندگی مانند **مثبت‌اندیشی** برای یادگیری بیشتر دانش‌آموزان در بستر توجه به تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان مبتنی بر نظریه هوش هیجانی با هدف اصلی توسعه مهارت بنیادین سواد خواندن در دانش‌آموزان طراحی شده است.

همکار گرامی از دانش‌آموزان بخواهید عبارت‌ها و جملاتی که نمایندگی یکی از هیجانات شش‌گانه پایه در این کتاب دارند، را مانند نمونه شناسایی و دور آنها خط بکشند تا بتوانند نوع هیجانات را شناسایی و طبقه‌بندی کنند.

دلهره		وحشت
در این کتاب داستان عبارت‌های «حمید مثل صاعقه‌زده‌ها خشکش زد» ص ۵، «باید برود سراغ آقا رضی» ص ۱۶، «آقا، به خدا ما تقلب نکردیم!» ص ۱۸ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان ترس از طیف دلهره تا وحشت یاری می‌نماید.		
رنجش		غضب
در این کتاب داستان عبارت‌های «حرف دهنش را بفهم» ص ۹، «لیاقتت همین کفش‌هاست» ص ۱۲، «کوفت هم برایش زیاد است» ص ۱۳، «به روباه گفتند شاهدت کیه؟ گفت دُم!» ص ۱۸ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان خشم از طیف رنجش تا غضب یاری می‌نماید.		
حزن		اندوه
در این کتاب داستان عبارت‌های «تخمه هم نشکست» ص ۱۱، «ناصر دست از پا درازتر برگشت خانه» ص ۱۲، «چشم در چشم کسی نشود» ص ۲۳ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان ناراحتی از طیف حزن تا اندوه یاری می‌نماید.		
ملامت		انزجار
در این کتاب داستان عبارت‌های «خاک بر سر بی‌عرضه‌ات!» ص ۶، «ای نامرد!» ص ۷، «خاک بر سرت!» ص ۲۴، «لال شی» ص ۲۸ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان نفرت از طیف ملامت تا انزجار یاری می‌نماید.		
تعجب		شگفتی
در این کتاب داستان عبارت‌های «راننده وانت دم در است» ص ۱۱، «راست می‌گویید؟!» ص ۱۵، «این کار آقای مقیمی را توی تاریخ می‌نویسند» ص ۱۷ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان حیرت از طیف تعجب تا شگفتی یاری می‌نماید.		
آرامش		لذت
در این کتاب داستان عبارت‌های «همه هورا کشیدند» ص ۴، «این کفش‌ها خیلی باحال است» ص ۱۴، «زینب برای الهام دست تکان داد» ص ۲۵، «چی بهتر از این؟!» ص ۲۶، «خدا بزرگه!» ص ۲۷ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان شادی از طیف آرامش تا لذت یاری می‌نماید.		

رازی که فاش شد

این کتاب مشتمل است بر ۹ داستان (صدای آشنا، دست خالی ... دست پُر، دریا آرام بود، درد بی‌درمان، رازی که فاش بود، راهی باریک، بالای نردبان، چاله و باران، مثل سایه) به قلم محمد ناصری در ۴۰ صفحه مناسب برای دانش‌آموزان پایه اول با موضوع ارزش اخلاقی **سخاوت** همراه با آموزش ارزش‌های جانبی **بخشنده‌گی و آبروداری** با هدف آموزش مهارت‌های زندگی مانند **کسب درآمد درست** برای یادگیری بیشتر دانش‌آموزان در بستر توجه به تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان مبتنی بر نظریه هوش هیجانی با هدف اصلی توسعه مهارت بنیادین سواد خواندن در دانش‌آموزان طراحی شده است.

همکار گرامی از دانش‌آموزان بخواهید عبارت‌ها و جملاتی که نمایندگی یکی از هیجانات شش‌گانه پایه در این کتاب دارند، را مانند نمونه شناسایی و دور آنها خط بکشند تا بتوانند نوع هیجانات را شناسایی و طبقه‌بندی کنند.

دلهره ترس وحشت	در این کتاب داستان عبارت‌های «زهری در بدنش داد که لاعلاج است» ص ۱۴، «به من سؤال و جواب نرسید از بالای نردبان که افتادم ته جهنم رفتم» ص ۲۶، «قربان دستور بدهید سر از بدنش جدا کنیم» ص ۳۸ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان ترس از طیف دلهره تا وحشت یاری می‌نماید.
رنجش خشم غضب	در این کتاب داستان عبارت‌های «خجالت بکش پیرمرد» ص ۶، «محراب را نمی‌بینی» ص ۶، «برو بیرون» ص ۱۶، «ساکت باش» ص ۲۲ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان خشم از طیف رنجش تا غضب یاری می‌نماید.
حزن ناراحتی اندوه	در این کتاب داستان عبارت‌های «ناراحت شد» ص ۶، «لبش را گاز گرفت» ص ۶، «گریه‌اش گرفت» ص ۱۰ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان ناراحتی از طیف حزن تا اندوه یاری می‌نماید.
ملامت نفرت انزجار	در این کتاب داستان عبارت‌های «این مرد را بیرون بیندازید» ص ۱۶، «مثل سایه دنبال من است» ص ۲۰ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان نفرت از طیف ملامت تا انزجار یاری می‌نماید.
تعجب حیرت شگفتی	در این کتاب داستان عبارت‌های «جا خورده بود» ص ۲۸، «تعجب کرد» ص ۳۰ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان حیرت از طیف تعجب تا شگفتی یاری می‌نماید.
آرامش شادی لذت	در این کتاب داستان عبارت‌های «درویش لبخندی زد» ص ۶، «صاحبخانه لبخندی زد» ص ۱۸، «با خوشحالی بلند شد» ص ۲۰ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان شادی از طیف آرامش تا لذت یاری می‌نماید.

دختر ابری

داستان ۱ - ششم دبستان

این کتاب مشتمل است بر ۱ داستان (دختر ابری) به قلم آمنه صادقی در ۴۰ صفحه مناسب برای دانش آموزان پایه اول با موضوع ارزش اخلاقی **نوع دوستی** همراه با آموزش ارزش های جانبی **همکاری و دوستی** با هدف آموزش مهارت های زندگی مانند **دوست یابی** برای یادگیری بیشتر دانش آموزان در بستر توجه به تفاوت های فردی دانش آموزان مبتنی بر نظریه هوش هیجانی با هدف اصلی توسعه مهارت بنیادین سواد خواندن در دانش آموزان طراحی شده است.

همکار گرامی از دانش آموزان بخواهید عبارت ها و جملاتی که نمایندگی یکی از هیجانات شش گانه پایه در این کتاب دارند، را مانند نمونه شناسایی و دور آنها خط بکشند تا بتوانند نوع هیجانات را شناسایی و طبقه بندی کنند.

دلهره		وحشت	ترس
در این کتاب داستان عبارت های «زن نگران به بیرون نگاه می کند» ص ۸، «بیشتر به دامن مادرش چسبید» ص ۹، «روی دامن مادرش غش کرد» ص ۹، «همان جا خشکش زد» ص ۱۴ دانش آموزان را در شناخت و تجربه هیجان ترس از طیف دلهره تا وحشت یاری می نماید.			
رنجش		غضب	خشم
در این کتاب داستان عبارت های «ساکت شو کلاغ حسود» ص ۶، «می زنی کوزه رو می شکنی» ص ۶، «زود باش آزادشون کن» ص ۳۴، «شلوغ نکن» ص ۴۰، «دندان هایش را روی هم فشرد» ص ۴۵ دانش آموزان را در شناخت و تجربه هیجان خشم از طیف رنجش تا غضب یاری می نماید.			
حزن		اندوه	ناراحتی
در این کتاب داستان عبارت های «ستاره ها رو برای چی می خوای؟» ص ۱۵، «چشم هایش پر از اشک شدند» ص ۱۶، «بغض گلویش را فشرد» ص ۲۴، «همین طور گریه کرد» ص ۴۲، «می خواهی بری؟» ص ۵۵ دانش آموزان را در شناخت و تجربه هیجان ناراحتی از طیف حزن تا اندوه یاری می نماید.			
ملامت		انزجار	نفرت
در این کتاب داستان عبارت های «همه تون رو گیر می ندازم» ص ۵، «آخ اگه دستم به این دو تا ستاره برسه» ص ۵، «پسرک مفمی» ص ۶، «نشونت می دم» ص ۴۶ دانش آموزان را در شناخت و تجربه هیجان نفرت از طیف ملامت تا انزجار یاری می نماید.			
تعجب		شگفتی	حیرت
در این کتاب داستان عبارت های «ننه ابری هاج و واج ماند» ص ۱۸، «اینجا چی کار می کنی؟» ص ۲۳، «با تعجب به بدن استخوانی آرش نگاه کرد» ص ۲۶ دانش آموزان را در شناخت و تجربه هیجان حیرت از طیف تعجب تا شگفتی یاری می نماید.			
آرامش		لذت	شادی
در این کتاب داستان عبارت های «قاهقه خندید» ص ۱۵، «آب می شن، آب می شن» ص ۱۷، «چه خوب شد او مدی» ص ۱۹، «چشم به آسمان دوخت» ص ۲۱، «به به چه بوی خوبی» ص ۲۶ دانش آموزان را در شناخت و تجربه هیجان شادی از طیف آرامش تا لذت یاری می نماید.			

جنگل آشیل پاشیل

داستان ۳ - ششم دبستان

این کتاب مشتمل است بر ۱ داستان (جنگل آشیل پاشیل) به قلم مجید راستی در ۴۰ صفحه مناسب برای دانش‌آموزان پایه اول با موضوع ارزش اخلاقی وفای به عهد همراه با آموزش ارزش‌های جانبی مهربانی با هدف آموزش مهارت‌های زندگی مانند تعارض و حل مسئله برای یادگیری بیشتر دانش‌آموزان در بستر توجه به تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان مبتنی بر نظریه هوش هیجانی با هدف اصلی توسعه مهارت بنیادین سواد خواندن در دانش‌آموزان طراحی شده است.

همکار گرامی از دانش‌آموزان بخواهید عبارت‌ها و جملاتی که نمایندگی یکی از هیجانات شش‌گانه پایه در این کتاب دارند، را مانند نمونه شناسایی و دور آنها خط بکشند تا بتوانند نوع هیجانات را شناسایی و طبقه‌بندی کنند.

دلهره		ترس	وحشت
در این کتاب داستان عبارت‌های «دیدم ترسیدی!» ص ۱۰، «سایه‌اش هم کنارش می‌آمد» ص ۱۲، «پلک زد» ص ۱۵، «قایم می‌شدند» ص ۱۷، «چی شد؟!» ص ۲۱، «از شیر نمی‌ترسی» ص ۳۱ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان ترس از طیف دلهره تا وحشت یاری می‌نماید.			
رنجش		خشم	غضب
در این کتاب داستان عبارت‌های «دندان‌هایش را روی هم فشار داد» ص ۵، «ساکت» ص ۷، «حرص می‌خورد» ص ۷، «حالا قل قل کنید» ص ۸، «دنبالم بیایید... ساکت!» ص ۱۰، «داد بزنی باز هم می‌کنی» ص ۱۸، «لب‌هایش را گاز می‌گرفت» ص ۳۱ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان خشم از طیف رنجش تا غضب یاری می‌نماید.			
حزن		ناراحتی	اندوه
در این کتاب داستان عبارت‌های «بغض‌هایش ترکیده» ص ۴، «شنلم را کندی!» ص ۱۸ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان ناراحتی از طیف حزن تا اندوه یاری می‌نماید.			
ملامت		نفرت	انزجار
در این کتاب داستان عبارت‌های «اخم کرد» ص ۷، «عیش پیش شما نمی‌آید» ص ۲۳، «آی سرم خورد به دیوار» ص ۲۷ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان نفرت از طیف ملامت تا انزجار یاری می‌نماید.			
تعجب		حیرت	شگفتی
در این کتاب داستان عبارت‌های «چشم‌های مهتاب گرد شد» ص ۶، «برق گرفتش» ص ۶، «ما را برای چی به اینجا آوردی» ص ۱۳ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان حیرت از طیف تعجب تا شگفتی یاری می‌نماید.			
آرامش		شادی	لذت
در این کتاب داستان عبارت‌های «با مهربانی نگاهش کرد» ص ۴، «نفس راحتی کشید» ص ۶، «گفتم که داریم می‌رسیم» ص ۲۱، «هورا! رسیدیم» ص ۲۲ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان شادی از طیف آرامش تا لذت یاری می‌نماید.			

غول‌کاخ قهرمان

داستان ۳ - ششم دبستان

این کتاب مشتمل است بر ۱ داستان (دختر ابری) به قلم مجید راستی در ۴۰ صفحه مناسب برای دانش‌آموزان پایه اول با موضوع ارزش اخلاقی **فداکاری** همراه با آموزش ارزش‌های جانبی **نوع‌دوستی** با هدف آموزش مهارت‌های زندگی مانند **مسئولیت اجتماعی** برای یادگیری بیشتر دانش‌آموزان در بستر توجه به تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان مبتنی بر نظریه هوش هیجانی با هدف اصلی توسعه مهارت بنیادین سواد خواندن در دانش‌آموزان طراحی شده است.

همکار گرامی از دانش‌آموزان بخواهید عبارت‌ها و جملاتی که نمایندگی یکی از هیجانات شش‌گانه پایه در این کتاب دارند، را مانند نمونه شناسایی و دور آنها خط بکشند تا بتوانند نوع هیجانات را شناسایی و طبقه‌بندی کنند.

دلهره		وحشت	ترس
در این کتاب داستان عبارت‌های «وای! خدایا به دادمون برس!» ص ۴، «هول کرد» ص ۴، «یکهو از جا پرید» ص ۵، «دل غول‌گول‌کاخ ریخت» ص ۱۲ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان ترس از طیف دلهره تا وحشت یاری می‌نماید.			
رنجش		غضب	خشم
در این کتاب داستان عبارت‌های «حرص می‌خورد» ص ۶، «حرص بقیه را درمی‌آورد» ص ۱۰، «کدام قانون آقا جان؟» ص ۱۸، «چیه هی گیر می‌دی؟» دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان خشم از طیف رنجش تا غضب یاری می‌نماید.			
حزن		اندوه	ناراحتی
در این کتاب داستان عبارت‌های «دلش پرغصه بود» ص ۸، «دارم دق می‌کنم» ص ۸، «نه، خوب نیست» ص ۱۲، «ریزریز گریه کرد» ص ۱۵، «مادرت برات بمیره، چی کشیدی تو!» ص ۲۲ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان ناراحتی از طیف حزن تا اندوه یاری می‌نماید.			
ملامت		انزجار	نفرت
در این کتاب داستان عبارت‌های «این سیل چی بود آخه شب سال نویی؟!» ص ۸، «باز خل شد بچه‌ام» ص ۹، «برو بابا» ص ۱۹ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان نفرت از طیف ملامت تا انزجار یاری می‌نماید.			
تعجب		شگفتی	حیرت
در این کتاب داستان عبارت‌های «ای وای! آیناز زنگ زده که!» ص ۸، «جون من؟!» ص ۹، «یعنی تو هم عینهو مایی؟!» ص ۲۰ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان حیرت از طیف تعجب تا شگفتی یاری می‌نماید.			
آرامش		لذت	شادی
در این کتاب داستان عبارت‌های «نفس راحتی کشید» ص ۵، «توی دلش خندیده بود» ص ۷، «خیلی قشنگه که» ص ۱۲، «آ خیش چه هوایی» ص ۱۷ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان شادی از طیف آرامش تا لذت یاری می‌نماید.			

دوچرخه لعنتی

داستان ۴ - ششم دبستان

این کتاب مشتمل است بر ۱ داستان (دوچرخه لعنتی) به قلم مصطفی خرامان در ۴۰ صفحه مناسب برای دانش‌آموزان پایه اول با موضوع ارزش اخلاقی **همکاری** همراه با آموزش ارزش‌های جانبی **صداقت** با هدف آموزش مهارت‌های زندگی مانند **تصمیم‌گیری** برای یادگیری بیشتر دانش‌آموزان در بستر توجه به تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان مبتنی بر نظریه هوش هیجانی با هدف اصلی توسعه مهارت بنیادین سواد خواندن در دانش‌آموزان طراحی شده است.

همکار گرامی از دانش‌آموزان بخواهید عبارت‌ها و جملاتی که نمایندگی یکی از هیجانات شش‌گانه پایه در این کتاب دارند، را مانند نمونه شناسایی و دور آنها خط بکشند تا بتوانند نوع هیجانات را شناسایی و طبقه‌بندی کنند.

دلهره		ترس	وحشت
در این کتاب داستان عبارت‌های «رنگش پرید» ص ۸، «نه جرئت رفتن به خانه را داشت» ص ۹، «زبان‌ش بند آمده بود» ص ۱۲ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان ترس از طیف دلهره تا وحشت یاری می‌نماید.			
رنجش		خشم	غضب
در این کتاب داستان عبارت‌های «چرا دست‌دست می‌کنی؟» ص ۵، «بی‌خودا!» ص ۵، «پس چرا ایستادی؟!» ص ۱۲، «چرا همان صبح نگفتی چه بلایی سر دوچرخه آمده؟» ص ۲۱ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان خشم از طیف رنجش تا غضب یاری می‌نماید.			
حزن		ناراحتی	اندوه
در این کتاب داستان عبارت‌های «دلش سوخت» ص ۹، «رضا را تنها و درمانده باقی گذاشت» ص ۲۲، «نمی‌دانم چه کار کنم» ص ۲۳ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان ناراحتی از طیف حزن تا اندوه یاری می‌نماید.			
ملامت		نفرت	انزجار
در این کتاب داستان عبارت‌های «مگر دوچرخه مال توست؟» ص ۵، «آهای، آقا پسر!» ص ۸، «بلند شو!» ص ۱۰، «لجش درآمده بود» ص ۱۲، «آبجی و زهرمار!» ص ۳۰ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان نفرت از طیف ملامت تا انزجار یاری می‌نماید.			
تعجب		حیرت	شگفتی
در این کتاب داستان عبارت‌های «چرا اینجا نشستی؟» ص ۹، «دوچرخه‌ام نیست» ص ۱۶، «هاج و واج وسط حیات مانده بود» ص ۱۸، «عجب پسری!» ص ۳۸ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان حیرت از طیف تعجب تا شگفتی یاری می‌نماید.			
آرامش		شادی	لذت
در این کتاب داستان عبارت‌های «انگار سواد هواپیما شده بود» ص ۶، «مادر خوشحال بود» ص ۱۴، «انشالله یک روز دیگر» ص ۲۶، «خوشم آمد!» ص ۳۸ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان شادی از طیف آرامش تا لذت یاری می‌نماید.			

معمای غوک سرخ

داستان ۵ - ششم دبستان

این کتاب مشتمل است بر ۱ داستان (معمای غوک سرخ) به قلم عزت‌اله الوندی در ۴۰ صفحه مناسب برای دانش‌آموزان پایه اول با موضوع ارزش اخلاقی **امیدواری** همراه با آموزش ارزش‌های جانبی **شادی، دوستی و بخشندگی** با هدف آموزش مهارت‌های زندگی مانند **رودرویی با بحران‌های زندگی** برای یادگیری بیشتر دانش‌آموزان در بستر توجه به تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان مبتنی بر نظریه هوش هیجانی با هدف اصلی توسعه مهارت بنیادین سواد خواندن در دانش‌آموزان طراحی شده است.

همکار گرامی از دانش‌آموزان بخواهید عبارت‌ها و جملاتی که نمایندگی یکی از هیجانات شش‌گانه پایه در این کتاب دارند، را مانند نمونه شناسایی و دور آنها خط بکشند تا بتوانند نوع هیجانات را شناسایی و طبقه‌بندی کنند.

دلهره		وحشت
در این کتاب داستان عبارت‌های «زهره ترک می‌شد» ص ۵، «خودم نه، ماه... ماه» ص ۱۶، «از وحشت فریاد زدم» ص ۲۹، «طوفان!...» ص ۴۷ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان ترس از طیف دلهره تا وحشت یاری می‌نماید.		
رنجش		غضب
در این کتاب داستان عبارت‌های «نه به تو، نه به هیچ کس دیگه‌ای نیاز ندارم» ص ۱۵، «دست به کمرش زد» ص ۲۱، «اما بی‌اما!» ص ۲۱ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان خشم از طیف رنجش تا غضب یاری می‌نماید.		
حزن		اندوه
در این کتاب داستان عبارت‌های «دلش گرفت» ص ۵، «غم دنیا ریخت توی دلش» ص ۱۸، «کسی منو دوست نداره» ص ۲۲، «بغضش ترکید» ص ۲۹، «اینم شانس ما» ص ۳۸ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان ناراحتی از طیف حزن تا اندوه یاری می‌نماید.		
ملامت		انزجار
در این کتاب داستان عبارت‌های «حالم به هم خورد» ص ۸، «مرده شور...» ص ۳۲ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان نفرت از طیف ملامت تا انزجار یاری می‌نماید.		
تعجب		شگفتی
در این کتاب داستان عبارت‌های «چقدر زیبا و باشکوه بود» ص ۱۸، «سر جایش خشک شد» ص ۱۸، «زبان‌ش بند آمده بود» ص ۲۰، «چرا اینقدر حالت بده؟» ص ۲۵، «چرا؟!؟» ص ۲۵، «یعنی هیچی یادتون نمی‌یاد؟» ص ۳۶ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان حیرت از طیف تعجب تا شگفتی یاری می‌نماید.		
آرامش		لذت
در این کتاب داستان عبارت‌های «ترانه‌خوان به درخت سرو نزدیک می‌شدند» ص ۱۱، «چه خوب که شعر قورباغه‌ها با کتاب تمام می‌شود» ص ۱۲، «من این کار رو می‌کنم» ص ۲۷، «ولی به خیر گذشت» ص ۴۸ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان شادی از طیف آرامش تا لذت یاری می‌نماید.		

شیرینی مربایی

داستان ۶ - ششم دبستان

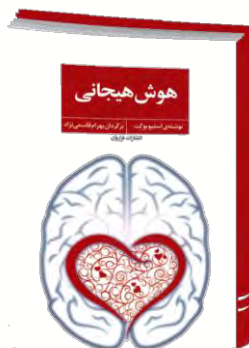

این کتاب مشتمل است بر ۱ داستان (شیرینی مربایی) به قلم عباس جهانگیریان در ۴۰ صفحه مناسب برای دانش‌آموزان پایه اول با موضوع ارزش اخلاقی **صله رحم** همراه با آموزش ارزش‌های جانبی **دوستی و صمیمیت** با هدف آموزش مهارت‌های زندگی مانند **احترام به بزرگ‌ترها** برای یادگیری بیشتر دانش‌آموزان در بستر توجه به تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان مبتنی بر نظریه هوش هیجانی با هدف اصلی توسعه مهارت بنیادین سواد خواندن در دانش‌آموزان طراحی شده است.

همکار گرامی از دانش‌آموزان بخواهید عبارت‌ها و جملاتی که نمایندگی یکی از هیجانات شش‌گانه پایه در این کتاب دارند، را مانند نمونه شناسایی و دور آنها خط بکشند تا بتوانند نوع هیجانات را شناسایی و طبقه‌بندی کنند.

دلهره	 ترس	وحشت
در این کتاب داستان عبارت‌های «پروین جان سیما آنجا نیامده؟» ص ۹، «نگرانم خب» ص ۱۲، «جلوی در مجتمع قدمرو می‌رفت» ص ۲۴ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان ترس از طیف دلهره تا وحشت یاری می‌نماید.		
رنجش	 خشم	غضب
در این کتاب داستان عبارت‌های «یعنی چی؟» ص ۸، «بگذار این ماجرا تمام شود، جوابت را می‌دهم» ص ۲۶، «نمی‌خواهی بروی، نرو» ص ۴۳ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان خشم از طیف رنجش تا غضب یاری می‌نماید.		
حزن	 ناراحتی	اندوه
در این کتاب داستان عبارت‌های «آخ‌هایش تو هم رفت» ص ۷، «انشالله چشم انتظاری تمام شود» ص ۱۵، «رنگ از روی رحیم پرید» ص ۳۲، «بیچاره شدم محمد» ص ۳۵، «اگر نیاید چی؟» ص ۵۰ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان ناراحتی از طیف حزن تا اندوه یاری می‌نماید.		
ملامت	 نفرت	انزجار
در این کتاب داستان عبارت‌های «تیم‌تان هم که باخته است» ص ۲۴، «هی گفت بعد» ص ۳۵، «آدم در مورد شوهر و برادرش این‌جوری حرف می‌زند؟» ص ۴۳، «کسی هم حق ندارد سیما را دعوا کند» ص ۵۶ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان نفرت از طیف ملامت تا انزجار یاری می‌نماید.		
تعجب	 حیرت	شگفتی
در این کتاب داستان عبارت‌های «نیست که! کجا رفته» ص ۸، «کجا می‌خواهی بروی؟» ص ۲۳، «عجب! عجب» ص ۲۶، «تو زنده‌ای؟» ص ۴۶ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان حیرت از طیف تعجب تا شگفتی یاری می‌نماید.		
آرامش	 شادی	لذت
در این کتاب داستان عبارت‌های «راننده خوشش آمده بود» ص ۴، «لبخند زد» ص ۱۶، «خیلی زبل است» ص ۲۶، «خیلی باحالی!» ص ۲۹، «قاه‌قاه خندید» ص ۳۶، «شما هم خوب واردید» ص ۳۸ دانش‌آموزان را در شناخت و تجربه هیجان شادی از طیف آرامش تا لذت یاری می‌نماید.		

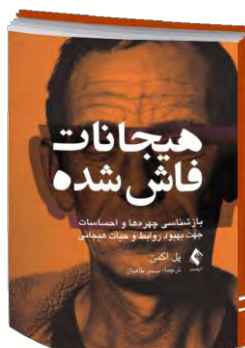
پیشنهادهایی برای مطالعه و یادگیری بیشتر در حوزه آموزش هوش هیجانی

بوکت، استیو (۱۳۹۵). هوش هیجانی، ترجمه بهرام قاسمی نژاد، تهران: فراروان.

اکمن، پل و فریزن، والاس (۱۳۹۸). نقاب زدایی چهره، ترجمه سحر طاهباز، تهران: کتاب ارجمند.

اکمن، پل (۱۳۹۷). هیجانات فاش شده، ترجمه سحر طاهباز، تهران: کتاب ارجمند.

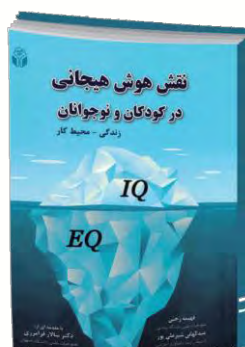
رامشگر، ریحانه و جابری، سمیه (۱۳۹۶). هوش برتر فعالیت‌هایی برای پرورش هوش هیجانی ویژه ۱۰-۱۲ سال، اصفهان: بار مانا.

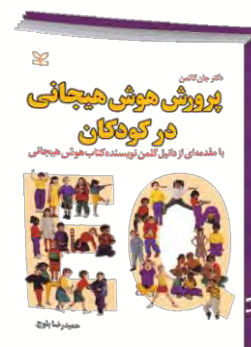
پنجو، مرضیه (۱۳۹۵). راهنمای افزایش هوش هیجانی دانش آموزان، ترجمه ناهید شفیعی، تهران: انتشارات رشد.

کسوتی، ماریانا (۱۳۹۶). پرورش مهارت‌های اجتماعی، هیجانی و رفتاری کودکان، ترجمه زهره دهقانی و دکتر محسن دهقانی، تهران: انتشارات رشد.

رجبی، فهیمه و شیرعلی پور، عبدالهانی (۱۳۹۵). نقش هوش هیجانی در کودکان و نوجوانان زندگی - محیط کار، تهران: انتشارات آوای نور.

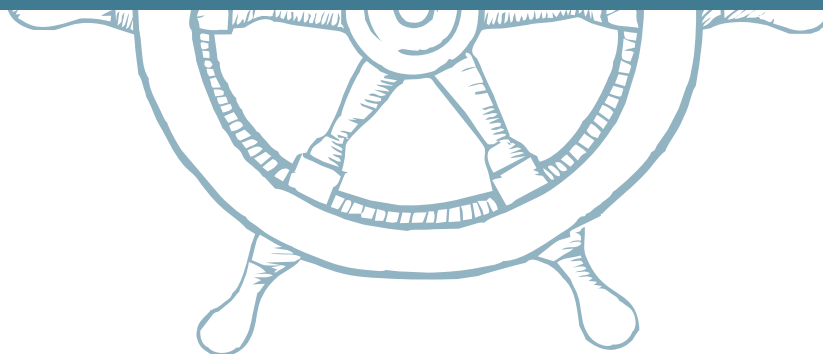

گاتمن، جان (۱۳۸۹). پرورش هوش هیجانی در کودکان، با مقدمه‌ای از دانیل گلمن، ترجمه حمیدرضا بلوچ، تهران: انتشارات رشد.

منابع

- ابراین، سوزان (۱۳۹۴). آموزش ارزش‌های اخلاقی و انسانی به کودکان، ترجمه فاطمه سادات موسوی، تهران: ما و شما.
- اریکسون، اچ. لین (۱۳۹۴). برنامه درسی و آموزش مفهوم‌محور رویکردی به پرورش تفکر، ترجمه دکتر علی نوری و دکتر علی عبدی با مقدمه دکتر محمود مهرمحمدی، تهران: انتشارات مدرسه.
- اکمن، پل (۱۳۹۷). هیجانات فاش شده، ترجمه سحر طاهباز، تهران: کتاب ارجمند.
- اکمن، پل و فریزن، والاس (۱۳۹۸). نقاب‌زدایی چهره، ترجمه سحر طاهباز، تهران: کتاب ارجمند.
- ام‌بروکارت، سوزان (۱۳۹۶). سنجش تفکر سطح بالا در کلاس، ترجمه مریم صفرنواده و همکاران، تهران: انتشارات مدرسه.
- بوستران، رابرت (۱۳۹۲). رهیافتی منسجم به پرورش تفکر خلاق انتقادی، ترجمه مجید خیام‌دار و محمد آرمنند، چاپ دوم، تهران: انتشارات مدرسه.
- بوربا، میکله (۱۳۹۴). پرورش هوش اخلاقی، ترجمه فیروزه کاوسی، تهران: انتشارات رشد.
- بوکت، استیو (۱۳۹۵). هوش هیجانی، ترجمه بهرام قاسمی‌نژاد، تهران: فراروان.
- پنجو، مرضیه (۱۳۹۵). راهنمای افزایش هوش هیجانی دانش‌آموزان، ترجمه ناهید شفیعی، تهران: انتشارات رشد.
- پورشه، سوزانه (۱۳۹۲). چگونه ارزش‌ها را به فرزندانمان منتقل کنیم، ترجمه و تألیف سپیده خلیلی، چاپ سوم، تهران: پنجره.
- حسینی، محمد (۱۳۹۴). رویکردهای نوین در تربیت اخلاقی، تهران: انتشارات مدرسه.
- داتسون، آن‌سی و ویسونت، کارند (۱۳۸۶). ۳۰ نشان شخصیت، ترجمه طاهره نجفی‌منش، تهران: انتشارات مدرسه.
- رامشگر، ریحانه و جابری، سمیه (۱۳۹۶). هوش برتر فعالیت‌هایی برای پرورش هوش هیجانی ویژه ۱۰-۱۲ سال، اصفهان: یار مانا.
- رجبی، فهیمه و شیرعلی‌پور، عبدالهانی (۱۳۹۵). نقش هوش هیجانی در کودکان و نوجوانان زندگی - محیط کار، تهران: انتشارات آوای نور.
- سلسبیلی، نادر (۱۳۹۲). پرورش تفکر در موقعیت‌های یادگیری زبانی، تهران: انتشارات مدرسه.
- صادقی، داریوش (۱۳۹۶). تقویت دقت و توجه با بازی (۲)، جلد دوم، تهران: کتاب نیستان.
- صادقی، داریوش و صادقی، علی (۱۳۹۶). بازی‌های پرورش دقت و تمرکز، چاپ دوم، تهران: کتاب‌نیستان.
- فرخی‌یکتا، محمد (۱۳۹۷). ذهن اخلاقی، چگونه طبیعت فهم خوب و بد را پدید آورد؟ تهران: انتشارات هرمس.
- کبیری، مسعود و همکاران (۱۳۹۶). یافته‌های مطالعه پرلز ۲۰۱۶، تهران: انتشارات مدرسه.
- کسوتی، ماریانا (۱۳۹۶). پرورش مهارت‌های اجتماعی، هیجانی و رفتاری کودکان، ترجمه زهره دهقانی و دکتر محسن دهقانی، تهران: انتشارات رشد.

- کریمی، عبدالعظیم (۱۳۹۰). روان‌شناسی رشد مراحل شکل‌گیری اخلاق در کودک با تأکید بر رویکردهای تحولی، تهران: انتشارات عابد.
- گاتمن، جان (۱۳۸۹). پرورش هوش هیجانی در کودکان، با مقدمه‌ای از دانیل گلمن، ترجمه حمیدرضا بلوچ، تهران: انتشارات رشد.
- نجفی پازوکی، معصومه (۱۳۹۵). سواد خواندن، آموزش درک خوانداری، چاپ دوم، تهران: انتشارات مدرسه.
- نجفی پازوکی، معصومه (۱۳۹۵). سواد خواندن چیست و برای تقویت آن در فرزندان چه کرده‌اید؟ تهران: ابوعطا.
- نعمت‌زاده، شهین و همکاران (۱۳۹۰). واژگان پایه فارسی از زبان کودکان ایرانی، تهران: انتشارات مدرسه.

ویژگیهای برجسته بسته توسعه سواد خواندن:

- ایجاد تجربه لذت کتابخوانی با انتخاب موضوعات و گرافیک جذاب مناسب با سن دانش آموزان؛
- تبیین اهمیت مهارت بنیادین سواد خواندن در منابع پشتیبانی بسته؛
- افزایش و تقویت سطوح درک مطلب دانش آموزان در چارچوب مطالعات بین المللی پرلز؛
- ارائه بازخورد از سطوح درک مطلب دانش آموزان به منظور بهبود سواد خواندن؛
- آموزش و توسعه ارزش های اخلاقی مصرح در اسناد بالادستی وزارت آموزش و پرورش؛
- ایجاد بستری جهت توجه به تربیت چند ساحتی با رویکرد نظریه هوش هیجانی؛
- پشتیبانی الکترونیکی با استفاده از محتوای دیداری- شنیداری؛
- توجه به موضوعات یادگیری در داستان ها به منظور توسعه یادگیری میان رشته ای؛
- ارائه آموزش های ضمن خدمت مربوطه جهت توانمندسازی معلمان؛
- مناسب برای فعالیت های فوق برنامه دانش آموزان با توجه به بخشنامه برنامه ویژه مدرسه «بوم»؛
- دارای مجوز از سازمان پژوهش و برنامه ریزی وزارت آموزش و پرورش.